

การศึกษาแนวโน้มของวิद्यุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ.2552-2561

ทรงศักดิ์ กิตติวราพล

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการโทรคมนาคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2552

A Study of Trends on the Ideal of Community Radio in the Next Decade

(B.E.2552-2561)

Songsak Kittiwarapol

**Term Paper Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science (Telecommunications Management)**

Department of Telecommunications Management

Graduate School, Dhurakij Pundit University

2009

เลขทะเบียน.....	0205172
วันลงทะเบียน.....	1 ก.ย. 2552
เลขเรียกหนังสือ.....	๑๘๔.๕๔
	ท1๒1ก
	[๒๕๕๒]
	กช

ใบรับรองสารนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อสารนิพนธ์ การศึกษาแนวโน้มของวิद्यุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า

ช่วงปี พ.ศ.2552-2561

เสนอ โดย ทรงศักดิ์ กิตติวราพล

สาขาวิชา การจัดการโทรคมนาคม

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ นาวาอากาศเอก ดร.วีระชัย เชาว์กำเนิด

ได้พิจารณาเห็นชอบ โดยคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์แล้ว

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ มั่งคั่ง)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
(นาวาอากาศเอก ดร.วีระชัย เชาว์กำเนิด)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ประศาสน์ จันทราทิพย์)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คำริชอบ)

วันที่ 27 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

หัวข้อสารนิพนธ์	การศึกษาแนวโน้มของวิद्यุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561
ชื่อผู้เขียน	ทรงศักดิ์ กิตติวรพาล
อาจารย์ที่ปรึกษา	น.อ.ดร.วีระชัย เชาว์กำเนิด
สาขาวิชา	การจัดการโทรคมนาคม
ปีการศึกษา	2551

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาแนวโน้มของวิद्यุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561 การวิจัยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามปลายเปิดและแบบสอบถามแบบมาตราส่วน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ค่าฐานนิยม ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ผลการวิจัยพบว่าการศึกษาแนวโน้มของวิद्यุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561 นั้นประกอบด้วย ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของวิद्यุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน ต้องเกิดจากความต้องการที่แท้จริงของคนในชุมชนร่วมกันจัดตั้งขึ้น โดยมีเจตนารมณ์เพื่อเป็นกระบอกเสียงของคนในชุมชน เป็นเจ้าของร่วมกัน บริหารจัดการโดยสมาชิกชุมชน ดำเนินงานโดยไม่แสวงหาผลประโยชน์และกำไรทางธุรกิจ ใช้ระบบอาสาสมัครจากคนในชุมชน
2. ลักษณะของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมเป็นผู้ฟัง ผู้ส่งสาร ผู้ประเมินเนื้อหารายการ รวมทั้งเลือกตั้งและถอดถอนคณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชน
3. คณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชนมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการวิद्यุชุมชน โดยมาจากตัวแทนทุกภาคส่วนของคนในชุมชน
4. คณะทำงานของวิद्यุชุมชนประกอบด้วยประธานและคณะกรรมการที่มาจากกรเลือกตั้งจากสมาชิกในชุมชน
5. เนื้อหาและรูปแบบการดำเนินรายการต้องไม่ลบลู่สถาบันฯ มีการจัดสรรช่วงเวลา เนื้อหาให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟังที่มีความหลากหลายในชุมชน
6. จรรยาบรรณของผู้จัดรายการต้องมีความเชื่อมโยงการปกครองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ไม่บิดเบือน แต่งเติม ข้อมูลข่าวสาร พูดยาส่อเสียด ลบลู่ ดูหมิ่น ใ้ร้ายผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริตและ
7. ปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิद्यุชุมชนนั้นเกิดจากที่ไม่สามารถจัดตั้งองค์กรอิสระได้ตามรัฐธรรมนูญกำหนด

Term Paper Title	A Study of Trends on the Ideal of Community Radio in the Next Decade (B.E.2552-2561)
Author	Songsak Kittiwaraopol
Term Paper Advisor	GP.CAPT.Dr.Weerachai Chaokumnerd
Department	Telecommunications Management
Academic Year	2008

ABSTRACT

The objective of the research for studies the tendency of community radio in the ideal in the decade in front, the period is year a Buddhist Era is 2552-2561 Delphi technique. Amplest chosen for this study were 17 experts. Data collection instrument was the questionnaires the end opens and questionnaires with rating scales. Data was statistically analyzed by using mode medium and Interquartile range. The research found that studies trends in the ideal of community radio in the next decade period year 2552-2561 include the following.

Firstly, goal of the community by community to community radio to the actual needs of the people in the community combine established the intention is for the organ in the community jointly owned managed by community members operated by non-profit and profit business uses volunteers from the community. Secondly, style of involvement of community members involved in the assessment of hearing the message the content item Including election and removal of community radio management. Thirdly, executive Board is an independent community radio in the management of community radio by representatives from all sectors of the community. Fourthly, team consisting of community radio and president of the Board from the elected members from communities. Then, form and content item must not show disrespect to other institutions the allocation period content to suit the audience of the diverse communitie. Then, jockey's conduct must be clear degeneration of the democratic rule in a monarch is not falsify banner augment information confer sneaky disparage others wrong honest and Finally, legal issues related to the radio community that can not be established from independent defined by the constitution.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะได้รับความกรุณา ชี้นำและให้คำแนะนำแนวทางในการดำเนินการวิจัย แก่ไข ปรับปรุงเนื้อหา เกี่ยวกับสารนิพนธ์จาก รศ.ดร.ณรงค์ มั่งคั่ง ประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์ อาจารย์ ดร.ประศาสน์ จันทราทิพย์ กรรมการสอบสารนิพนธ์ และน.อ.ดร.วีระชัย เชาวน์กำเนิด อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยอย่างมาก ในการนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ ตรวจสอบ แก่ไข ข้อบกพร่อง เพื่อให้แบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยและขอกราบขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ ตอบแบบสอบถาม ขอบขอบคุณ คุณชววิทย์ วิริยะวีรวรรณ ผู้อำนวยการศูนย์ตรวจสอบการใช้ความถี่วิทยุ เขต 1 (นนทบุรี) ที่ให้การสนับสนุนและเพื่อนร่วมงานทุกท่าน โดยเฉพาะ คุณเรืองศักดิ์ กำภู ณ อยุธยา มา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณพระบิดาบั๊กคุณ แซ่อึ้ง คุณพระมารดาแก้ว แซ่อึ้ง พร้อมทั้งสมาชิกในครอบครัวทุกท่านที่ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือเกื้อกูลด้วยดีในทุกๆ ด้านมาโดยตลอด ระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตและคุณพิภูลด กิตติวิราพล ด.ญ.พรคุณพระ กิตติวิราพล

ในความสำเร็จครั้งนี้ คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบ เป็นพุทธบูชา คุณพระผู้ให้กำเนิด คุณพระบิดา คุณพระมารดา คุณครู อาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ ประสาทวิชา ความรู้พร้อมทั้งคุณธรรม

ทรงศักดิ์ กิตติวิราพล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๘
กิตติกรรมประกาศ.....	๑
สารบัญตาราง.....	๗
สารบัญภาพ.....	๘
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
1.5 คำนียามศัพท์เฉพาะ.....	4
2. แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 จุดมุ่งหมายของวิทยุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน.....	6
2.2 ลักษณะการมีส่วนร่วมของวิทยุชุมชน.....	11
2.3 โครงสร้างการบริหารจัดการของวิทยุชุมชน.....	13
2.4 คณะทำงานของวิทยุชุมชน.....	17
2.5 เนื้อหาและรูปแบบการดำเนินรายการของวิทยุชุมชน.....	20
2.6 จรรยาบรรณของนักวิทยุชุมชน.....	24
2.7 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง.....	25
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
3.1 การเลือกผู้เชี่ยวชาญ.....	41
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของวิฑูษุมชน ในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561.....	49
4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาแนวโน้มของวิฑูษุมชน ในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561.....	51
5. สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	80
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	81
5.2 อภิปรายผล.....	84
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	86
บรรณานุกรม.....	88
ภาคผนวก.....	93
ภาคผนวก ก. แบบสอบถาม.....	94
ภาคผนวก ข. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	126
ประวัติผู้เขียน.....	129

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แสดงจำนวนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการออกแบบสอบถามในงานวิจัย.....	41
3.2 แสดงจำนวนผู้เชี่ยวชาญและค่าความคลาดเคลื่อน.....	42
4.1 สภาพทั่วไปของวิทย์ชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี 2552-2561.....	49
4.2 ด้านจุดมุ่งหมายของวิทย์ชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน.....	51
4.3 ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนต่อการดำเนินงานของวิทย์ชุมชน.....	56
4.4 ด้านโครงสร้างการบริหารจัดการของวิทย์ชุมชน.....	60
4.5 ด้านคณะทำงานของวิทย์ชุมชน.....	68
4.6 ด้านเนื้อหาและรูปแบบการดำเนินรายการของวิทย์ชุมชน.....	69
4.7 ด้านจรรยาบรรณของผู้จัดรายการวิทย์ชุมชน.....	75
4.8 ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง.....	77

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แสดงปรัชญาของวิฑูชุมชนและลักษณะสำคัญของวิฑูชุมชน.....	9
2.2 แสดงจำลองโครงสร้างการบริหารงานของวิฑูชุมชน.....	14
2.3 แสดงโครงสร้างการบริหารจัดการของวิฑูชุมชน KOOP.....	15
2.4 แสดงรูปแบบคณะทำงานของวิฑูชุมชน.....	17
2.5 แสดงหลักการผลิตเนื้อหาและรูปแบบรายการวิฑูชุมชน.....	21

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของการวิจัย

วิद्यุชุมชนเกิดขึ้นมาภายใต้เงื่อนไขตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 40 ว่าคลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ ด้วยเหตุนี้องค์กรของรัฐ ในฐานะที่เป็นอิสระจึงสามารถทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่งและกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมได้... นอกจากนี้ตามตราพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 ภายในเงื่อนไข มาตรา 25 การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการวิทยุกระจายเสียงจะต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐและประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขัน โดยเสรีอย่างเป็นธรรมและต้องดำเนินการในลักษณะที่มีการกระจายการใช้ประโยชน์อย่างทั่วถึงในกิจการด้านต่างๆ ให้เหมาะสมแก่ทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ ส่วนมาตรา 26 วรรค 2 ในการจัดทำแผนแม่บทกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และการอนุญาตให้ประกอบกิจการดังกล่าวเพื่อประโยชน์สาธารณะระดับท้องถิ่นอย่างน้อยจะต้องให้มีสถานีวิทยุกระจายเสียงประจำจังหวัด สำหรับการกระจายข้อมูลข่าวสารของประชาชนเพื่อการพัฒนาในด้านต่างๆและส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึงและเพียงพอ อนึ่ง มาตรา 26 วรรค 4 ในการจัดทำแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์และการอนุญาตให้ประกอบกิจการดังกล่าว ต้องคำนึงถึงสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างผู้ประกอบการภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน จะต้องจัดให้ภาคประชาชนได้ใช้คลื่นความถี่ไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบ ในกรณีที่ภาคประชาชนยังไม่มีความพร้อมให้ กสช. ให้การสนับสนุน เพื่อให้ภาคประชาชนมีโอกาสใช้คลื่นความถี่ในสัดส่วนตามที่กำหนด ส่วนมาตรา 26 วรรค 5 เพื่อประโยชน์ในการจัดสรรคลื่นความถี่ให้ภาคประชาชนได้ใช้และสนับสนุนใช้คลื่นความถี่ของภาคประชาชนให้ กสช. กำหนดหลักเกณฑ์... โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะ ไม่แสวงหาผลประโยชน์และกำไรในทางธุรกิจ

อย่างไรก็ตาม จากมติรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 ก.ค. 2545 มอบหมายให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนดหลักเกณฑ์ชั่วคราวเพื่อควบคุมการใช้คลื่นความถี่ของวิद्यุชุมชน

เสนอร่างกำหนดหลักเกณฑ์ชั่วคราว 12 ข้อ ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ 24 มิ.ย. 2546 คณะรัฐมนตรีมีมติล้มเลิกมติ เมื่อวันที่ 16 ก.ค.2545 โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบเสนอให้กรมประชาสัมพันธ์เข้ามาควบคุมและเป็นแม่ข่ายจัดตั้งกองงานคณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ (กทช.) จึงได้มีการร่างมาตรการและหลักเกณฑ์ชั่วคราวเพื่อกำกับดูแลวิทยุชุมชนและในคราวประชุม เมื่อวันที่ 3 ก.ย. 2547 ได้พิจารณากรอบการดำเนินงานและกรอบการเข้าร่วม โครงการวิทยุชุมชน ของกรมประชาสัมพันธ์ โดยมีสาระพิเศษให้มีการ โฆษณาได้ 6 นาที/ชั่วโมง จากประเด็นตรงนี้ทำให้ วิทยุชุมชนจากร้อยกว่าแห่งในอดีตที่ดำเนินตามอุดมการณ์เจตนารมณ์ของวิทยุชุมชนอย่างแท้จริง ต้องประสบกับปัญหา เนื่องจากมีวิทยุธุรกิจเกิดขึ้นมากราวกับดอกเห็ดซึ่งมีประมาณไม่น้อยกว่า 3000 สถานี จากกลุ่มนักธุรกิจและกลุ่มต่างๆพากันจัดตั้งวิทยุชุมชนไปในทางธุรกิจมากขึ้นเพื่อแสวงหาผลประโยชน์และกำไรจากโฆษณา แล้วใช้กำลังส่งสูง ครอบคลุมพื้นที่ในรัศมีกว้างไกล มีการทับซ้อนกับคลื่นวิทยุกระจายเสียงหลักและส่งผลกระทบต่อวิทยุโทรทัศน์ ครอบคลุมวิทยุสื่อสาร ควบคุมทางการบินระหว่างหอบังคับการบินกับนักบินที่กำลังนำเครื่องบินขึ้น-ลง บริเวณหัวสนามบิน และบิดเบียดแนวทางการดำเนินงานของวิทยุชุมชนในอุดมคติ ตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญ ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 จึงเกิดเป็นปัญหาที่พบเห็นในปัจจุบัน

จากความสำคัญและปัญหาของวิทยุชุมชนดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจเรื่องราวของวิทยุชุมชน จึงเห็นควรทำวิจัย การศึกษาแนวโน้มการบริหารจัดการของวิทยุชุมชนในอุดมคติ ในทศวรรษหน้า ช่วง พ.ศ. 2552-2561 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย เนื่องจากเทคนิคเดลฟายนี้เป็นเทคนิคในการรวบรวมความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ที่สามารถตอบปัญหาได้อย่างใดอย่างหนึ่ง และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องเป็นอันหนึ่ง อันเดียวกัน มีความน่าเชื่อถืออันจะนำไปสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีความโปร่งใสและยุติธรรมต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยมีดังนี้

- 1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561
- 1.2.2 เพื่อการศึกษาแนวโน้มของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย เรื่องการศึกษาแนวโน้มของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้าช่วงปี พ.ศ. 2552-2561 มีดังนี้คือ

กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจะใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งประกอบด้วย คณาจารย์ที่ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้บริหารจากสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือผู้มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท หรือมีประสบการณ์ทำงานอย่างน้อย 10 ปีขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น 17 ท่าน

1.3.1 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยรูปแบบในการศึกษาแนวโน้มของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561 ได้มีการกำหนดองค์ประกอบไว้ 7 ด้าน ดังนี้

1.3.1.1 จุดมุ่งหมายของวิทยุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน

1.3.1.2 ลักษณะการมีส่วนร่วมของวิทยุชุมชน

1.3.1.3 โครงสร้างการบริหารจัดการของวิทยุชุมชน

1.3.1.4 คณะทำงานของวิทยุชุมชน

1.3.1.5 เนื้อหาและรูปแบบการดำเนินรายการของวิทยุชุมชน

1.3.1.6 จรรยาบรรณของผู้จัดรายการวิทยุชุมชน

1.3.1.7 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิทยุชุมชน

1.3.2 เทคนิคที่ใช้ในการวิจัย

เทคนิคที่ใช้ในการศึกษาแนวโน้มของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561 จะใช้วิธีการศึกษาด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

1.3.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาแนวโน้มของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับมีดังนี้

1.4.1 วิทยุชุมชนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน บริหารจัดการวิทยุชุมชน โดยสมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อประกอบการจัดตั้งวิทยุชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.4.2 วิทยุชุมชนสามารถนำผลวิจัยไปใช้ให้ได้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามเจตนารมณ์ของวิทยุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน อย่างแท้จริง

1.5 คำนิยามคำศัพท์เฉพาะ

นิยามคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้ คือ

1.5.1 แนวโน้ม หมายถึงข้อสรุปของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต มีความน่าเชื่อถืออันจะนำไปสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีความโปร่งใสและ ยุติธรรมต่อไปในอนาคต

1.5.2 จุดมุ่งหมายของวิทยุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน หมายถึงประชาชนในชุมชนเข้าถึงได้โดยง่าย ไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึงในกลุ่มผู้ฟัง ผู้ร่วมผลิตรายการ การมีส่วนร่วมการบริหารจัดการวิทยุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน ในระบบอาสาสมัคร ไม่แสวงหาผลประโยชน์และกำไรในทางธุรกิจ มุ่งสร้างสรรค์ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น รักษาภาษาท้องถิ่นพร้อมกับถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้พัฒนาคุณภาพคนในชุมชน รวมทั้งหล่อหลอมชุมชนให้เกิดความสามัคคีและความเข้าใจ ที่ถูกต้องไปในแนวทางเดียวกันพร้อมกับการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน

1.5.3 โครงสร้างการบริหารจัดการของวิทยุชุมชน หมายถึงการดำเนินการในรูปแบบของ คณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน เพื่อแสวงหาแนวทางร่วมกันกำหนดการทำงานของวิทยุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน

1.5.4 คณะทำงานของวิทยุชุมชน ประกอบด้วยการคัดเลือกบุคคลจากอาสาสมัครเข้ามา ทำงานเป็นตัวแทนของชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน เป็นคนคัดเลือกคณะทำงาน เป็นตัวแทนของ ชุมชนที่แท้จริง

1.5.5 เนื้อหาและรูปแบบการดำเนินรายการของวิทยุชุมชน หมายถึงสาระความรู้ที่สะท้อนถึง ประโยชน์ที่มีต่อชุมชน ผ่านการถ่ายทอดและเรียนรู้ด้วยกันผ่านทางรายการวิทยุชุมชน

1.5.6 จรรยาบรรณของนักวิทยุชุมชน หมายถึงความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม มีความเที่ยงธรรม ซื่อสัตย์ยึดมั่นในอุดมการณ์วิชาชีพ

1.5.7 อุดมคติ หมายถึงการดำเนินงานของวิทยุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน ของชุมชน โดยปราศจากการครอบงำ และการแทรกแซงจากปัจจัยภายนอก มีการทำงานที่เป็นอิสระ โปร่งใส ตรวจสอบได้

1.5.8 วิทยุกระจายเสียง หมายถึงการส่งข้อมูลข่าวสารผ่านคลื่นความถี่ไปยังเครื่องรับวิทยุในระบบ เอฟ.เอ็ม. 87.5-107.5 MHz จากคลื่นความถี่เพื่อให้บุคคลทั่วไปรับได้โดยตรง

1.5.9 วิทยุชุมชน หมายถึงวิทยุที่ส่งกระจายเสียงในระบบ เอฟ.เอ็ม. ในย่านความถี่ตั้งแต่ 87.5-107.5 MHz ผู้ชุมชน ให้บริการครอบคลุมพื้นที่ภายในชุมชน โดยมีรัศมีไม่เกิน 15 กิโลเมตร โดยมี จุดมุ่งหมายสร้างสรรค์ ส่งเสริมถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม อนุรักษ์ภาษาท้องถิ่นเผยแพร่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น พร้อมเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน โดยคนในชุมชนมีสิทธิเสรีภาพที่เท่าเทียมกัน

ในการสื่อสารผ่านวิทยุชุมชน โดยชุมชนเป็นเจ้าของในการบริหารจัดการภายในชุมชนอย่าง
โปร่งใส ตรวจสอบได้โดยคนในชุมชนด้วยกัน

1.5.10 คลื่นความถี่ หมายถึงคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติที่เป็นสื่อนำ
สัญญาณการแพร่กระจายคลื่นไปในอากาศในระบบ เอฟ.เอ็ม. ที่ย่านความถี่ 87.5-107.5 MHz

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวโน้มของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ.2552-2561 ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยได้แก่ จุดมุ่งหมายของวิทยุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน ลักษณะของการมีส่วนร่วมของวิทยุชุมชน โครงสร้างการบริหารจัดการของวิทยุชุมชน คณะทำงานของวิทยุชุมชน เนื้อหาและรูปแบบการดำเนินรายการของวิทยุชุมชน จรรยาบรรณของนักวิทยุชุมชน กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิทยุชุมชนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 จุดมุ่งหมายของวิทยุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน

วิทยุชุมชน เป็นคำเฉพาะที่แสดงถึงลักษณะเฉพาะของผู้ประกอบการภาคประชาชนที่มีคุณสมบัติสำคัญ คือเป็นการร่วมตัวของชุมชนและได้ตระหนักถึงในสิทธิบทบาทหน้าที่ของประชาชนในพื้นที่ร่วมดำเนินการวิทยุชุมชน เพื่อใช้เป็นช่องทางสื่อสารที่ถูกต้องเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย คือเพื่อประโยชน์สาธารณะของชุมชน ไม่ใช่เป็นการประกอบการ โดยกลุ่มนักวิชาชีพวิทยุกระจายเสียง แต่เป็นอาสาสมัครนักพัฒนาเพื่อสร้างสรรค์ชุมชนให้เข้มแข็ง

วิทยุชุมชน (Community Radio) ในเชิงปรัชญา คือวิทยุชุมชนเป็นการดำเนินการส่งกระจายเสียงโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน เป็นสำคัญโดยมีเจตนารมณ์ไม่แสวงหาผลประโยชน์และกำไรในทางธุรกิจ แต่มุ่งเน้นการให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน พร้อมส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นอันดีงาม ถ่ายทอดภูมิปัญญาสู่คนเยาวชนในชุมชน ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม บริหารจัดการกำหนดโครงสร้าง เลือกตั้งคณะกรรมการ ในรูปแบบระบบอาสาสมัครเข้ามา (โดยชุมชน) รวมทั้งให้คนในชุมชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ (ของชุมชน) และเนื้อหารายการของวิทยุชุมชนเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของชุมชน (เพื่อชุมชน)

ในเชิงเทคนิค ได้กำหนดคุณลักษณะของวิทยุชุมชน วิทยุชุมชนมีกำลังส่งไม่เกิน 30 วัตต์ เสาอากาศสูงไม่เกิน 30 เมตร (นับจากพื้นดิน) มีรัศมีการส่งกระจายเสียงไม่เกิน 15 กิโลเมตร เป็นอิสระปราศจากการครอบงำ หรือถูกควบคุมแทรกแซงจากรัฐ กลุ่มนักการเมือง กลุ่มนักธุรกิจ นายทุน สิ่งเหล่านี้จึงทำให้วิทยุชุมชนแตกต่างจากวิทยุกระจายเสียงทั่วไป

จอห์น อิงภากรณ์ (10 ตุลาคม 2548) ได้กล่าวว่า วิทยุชุมชนนั้นหากเป็นของจริงของแท้ ย่อมต้อง หมายถึงวิทยุชุมชนที่เกิดจากความต้องการที่แท้จริง ของชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน การที่ชุมชนเป็นเจ้าของ นั้นย่อมต้อง หมายความว่าชุมชนนั้นเป็นผู้ตัดสินใจก่อตั้ง เป็นผู้ลงทุน หรือสรรหาทุนร่วมกันและกำหนดนโยบายต่างๆ ของวิทยุชุมชนร่วมกัน ตลอดจนเป็นผู้เลือกตั้ง และถอดถอนคณะกรรมการและผู้บริหารวิทยุชุมชน ทั้งนี้โดยอาศัยที่ประชุมของชุมชนซึ่งสมาชิก ชุมชนทุกคนมีสิทธิในการร่วมประชุมและเสนอญัตติ หรือเสนอความคิดเห็นและลงคะแนนเสียง คนละหนึ่งคะแนนเสียงเท่าเทียมกัน

การดำเนินการโดยชุมชน หมายความว่าทุกคนในชุมชนมีโอกาที่จะมีส่วนร่วมใน การทำกิจกรรมของวิทยุชุมชนตามความสมัครใจ เช่นเป็นผู้บริหาร หรือกรรมการดำเนินงาน ผู้ดูแลผังรายการ ผู้กำกับรายการ ผู้ประกาศ ผู้อ่านข่าว ผู้เขียนบทและรวบรวมข้อมูล ดีเจ ผู้ควบคุมเสียง ผู้ดูแลรักษาเครื่องส่ง

การดำเนินงานเพื่อชุมชน หมายความว่ารายการต่างๆ ที่ออกอากาศ ต้องสอดคล้องกับ ความต้องการของชุมชน เป็นประโยชน์ต่อชุมชน พร้อมส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนาของชุมชน ไม่เป็นพิษภัยต่อชุมชน ดังนั้นรายการวิทยุชุมชนจะต้องไม่มีลักษณะหลอกลวง มอมเมา โฆษณาชวนเชื่อ ส่งเสริมผลประโยชน์เฉพาะบุคคล สร้างความแตกแยก ทำลายวัฒนธรรมที่ดีงาม ทำลายความเข้มแข็ง ของชุมชน ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าวิทยุชุมชนดังกล่าวจะเสนอความคิดเห็นมุมมองที่หลากหลายของคน ในชุมชน ไม่ได้ เพราะวิทยุชุมชนเป็นเวทีกลางที่ทุกคนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ที่สำคัญวิทยุชุมชนต้องให้ความเป็นธรรมกับทุกคนเท่าเทียมกันหมด เพราะทุกคนในชุมชนเป็นเจ้าของ วิทยุชุมชนร่วมกัน

องค์กรยูเนสโก How to do the Community Radio กล่าวว่า “A Community radio station is one that is operated in the community, for the community, about the community and by the community.” วิทยุชุมชน คือการทำงานของคนในชุมชน นำเสนอเนื้อหาของชุมชน โดยคนในชุมชนเป็นทั้งผู้ส่ง ผู้รับ ดังนั้น หลักการและแนวคิดดังกล่าว

- 1) ต้องเกิดขึ้นจากความต้องการของชุมชน โดยถือหลักว่าคนส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็น ความต้องการร่วมกัน
- 2) วิทยุชุมชนต้องได้รับการยอมรับจากกลุ่มต่างๆ ในชุมชน
- 3) วิทยุชุมชนย่อมไม่มีการแบ่งเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรมของคนในชุมชน
- 4) วิทยุชุมชนต้องยึดถือแนวทางการเสนอรายการและข้อมูลข่าวสารของชุมชนเป็นหลัก ภายใต้อำนาจ ความคิด ความเชื่อ วัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งแวดล้อมและเหตุการณ์ในท้องถิ่น เป็นหัวใจของการนำเสนอข้อมูล รายการ ความรู้ ข่าวสาร ความบันเทิง ที่เป็นประโยชน์

5) วิทยุชุมชนจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมจัดรายการ และสามารถเข้าไปบริหารจัดการ หรือปฏิบัติในสถานีได้ องค์การยูเนสโกได้เน้นว่า “Participatory radio means a radio station that self-managed by those participatory in it.” นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงใดๆ ในสื่อวิทยุชุมชนให้เป็นไปตามแนวคิดและความต้องการของประชาชนในชุมชน โดยยึดหลักการกระบวนการทางประชาธิปไตย

6) วิทยุชุมชนมีรัศมีการออกอากาศครอบคลุมเฉพาะพื้นที่ของชุมชนเท่านั้น

7) วิทยุชุมชนเป็นสื่อมวลชนตามแนวคิดประชาธิปไตย (Democratic media) เพื่อประชาชน โดยประชาชน ของประชาชน

นักจัดรายการวิทยุกระจายเสียงจากประเทศอินเดียนามว่า Voices ให้คำอธิบายเกี่ยวกับวิทยุชุมชนได้อย่างชัดเจน ดังนี้

1) ลักษณะพิเศษของวิทยุชุมชน คือการที่ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการหาข้อมูลข่าวสาร ความบันเทิงและเนื้อหาทางด้านวัฒนธรรม โดยเน้นเรื่องราวและปัญหาของชุมชน ด้วยการฝึกอบรม ผู้ผลิตรายการท้องถิ่นสามารถผลิตรายการที่เป็นปากเป็นเสียงของชุมชน นอกจากนี้คนชุมชนยังสามารถมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการบริหารจัดการ เลือกคณะกรรมการ มีสิทธิมีเสียงในการวางแผนและวางผังกำหนดเนื้อหารายการ

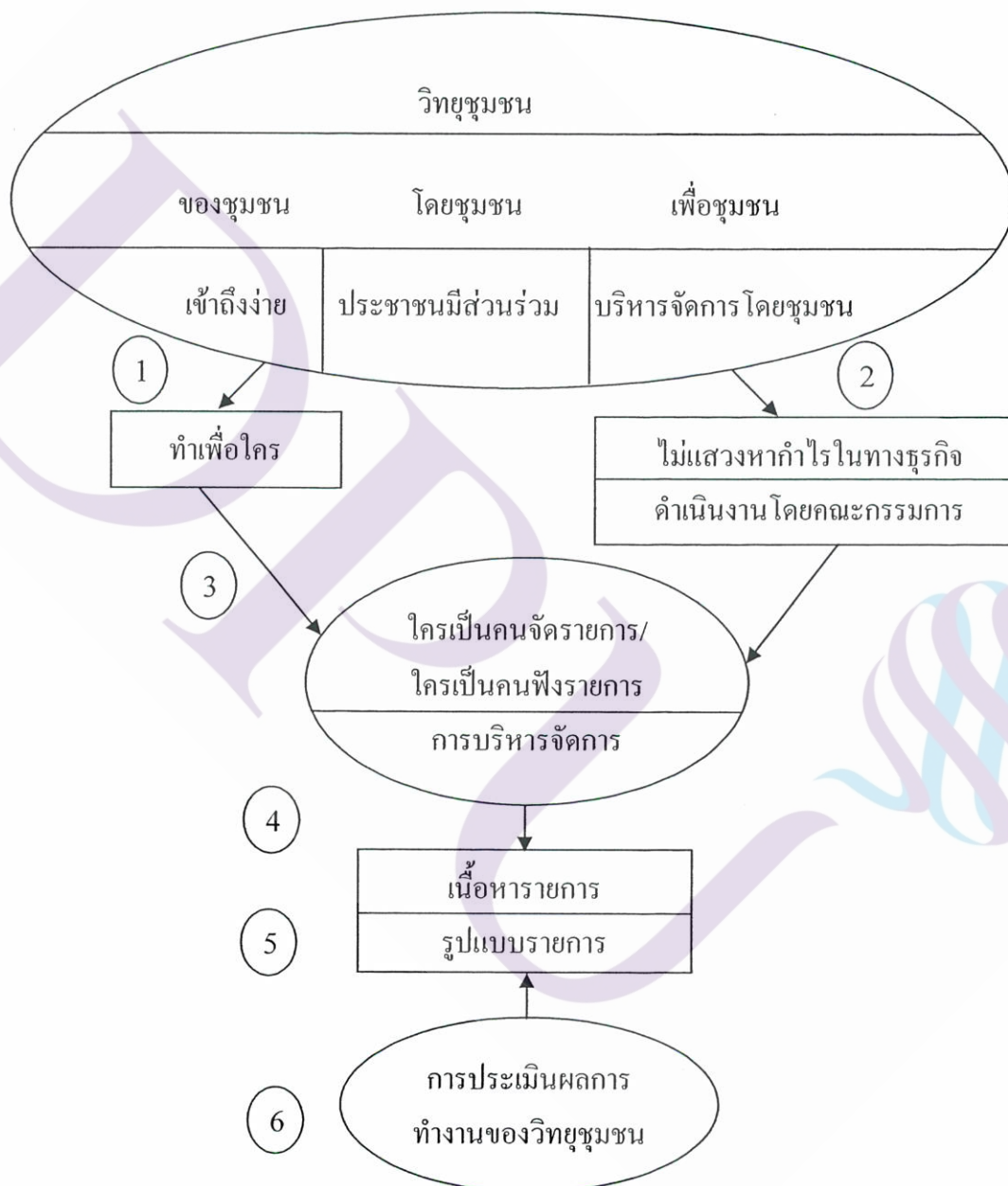
2) สิ่งที่สำคัญ คือวิทยุชุมชนเป็นการดำเนินงานที่ไม่แสวงหาผลประโยชน์และกำไร ในทางธุรกิจ ท่ามกลางการกระจายเสียงที่เป็นการค้าอย่างมากในปัจจุบัน วิทยุชุมชนยังคงยืนหยัดในความเป็นอิสระและมีความรับผิดชอบในการรับใช้ชุมชนมากกว่ารับใช้ผู้เช่าโฆษณา เนื่องจากชุมชนเป็นเจ้าของวิทยุชุมชน

3) ชุมชนเป็นผู้ว่าแผนรายการ ทั้งนี้เพื่อปรับปรุงสถานะทางสังคมและคุณภาพชีวิตทางวัฒนธรรมให้ดีขึ้น ในการได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสาร ชุมชนจะเป็นผู้ตัดสินใจในเรื่องการจัดลำดับความสำคัญและความต้องการของชุมชน

จากนิยามความหมายดังกล่าว พอสรุปและทำความเข้าใจได้ดังนี้ วิทยุชุมชน คือการส่งกระจายเสียงด้วยกำลังส่งต่ำไม่เกิน 30 วัตต์ มีรัศมีการให้บริการครอบคลุมพื้นที่ของชุมชนไม่เกิน 15 กิโลเมตร มีชุมชนเป็นเจ้าของ เน้นการมีส่วนร่วมของคนภายในชุมชน ในการบริหารจัดการผลิตรายการ โดยคณะกรรมการต้องมาจากการเลือกตั้งของคนในชุมชน ในการจัดรายการใช้ระบบอาสาสมัครจากคนในชุมชนช่วยกัน ในการบริหารจัดการนั้นต้องมีความเป็นอิสระ โปร่งใส ปราศจากการครอบงำจากกลุ่มนักการเมืองทุกระดับ กลุ่มนักธุรกิจ นายทุน ดำเนินการโดยไม่แสวงหาผลประโยชน์และกำไรในทางธุรกิจ ซึ่งเงินที่ใช้ดำเนินการโดยส่วนใหญ่มาจากสมาชิกในชุมชน หรือมาจากการบริจาคของมูลนิธิ องค์การการกุศลและการระดมทุนของวิทยุชุมชน

ปรัชญาของวิถุชุมชน

กาญจนา แก้วเทพ (คู่มือวิถุชุมชน, 2546:9) ได้กล่าวว่าวิถุชุมชนต้องเกิดจากความ
 ต้องการที่แท้จริงของชุมชน ชุมชนเป็นเจ้าของบริหารจัดการโดยชุมชนเพื่อประโยชน์ของชุมชน โดยใช้
 ระบบอาสาสมัครในชุมชน ดำเนินการโดยมีจุดมุ่งหมายไม่แสวงหาผลประโยชน์และกำไรในทางธุรกิจ
 ใช้ระบบระดมทุนจากสมาชิกในชุมชน

ภาพที่ 2.1 แสดงปรัชญาของวิถุชุมชนและลักษณะสำคัญของวิถุชุมชน

ที่มา: กาญจนา แก้วเทพ (คู่มือวิถุชุมชน, 2546:9)

จุมพล รอดคำดี (2542) ยังได้กล่าวถึงปรัชญาของวิถุชุมชนซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดสำคัญของสื่อสารแบบมีส่วนร่วมตามแนวทางขององค์กรยูเนสโก ดังนี้

1) การเข้าถึงสื่อ (Access) หมายถึงการเข้าถึงโดยการรับฟัง การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ความต้องการต่อรายการ รวมทั้งการจัดรายการ การผลิตรายการ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

2) การมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึงประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วม มีโอกาสเข้าร่วมนำเสนอได้ทุกขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มคิด ไปจนถึงการผลิตรายการและการจัดการ

3) ต้องเป็นวิถุชุมชนที่ประชาชนมีการบริหารจัดการด้วยตนเอง (Self Management) หมายถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วยตนเอง ดังนั้นวิถุชุมชนที่แท้จริงจึงต้องเกิดจากความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในชุมชนรวมตัวกันจัดตั้งขึ้นและยื่นขอใบอนุญาตประกอบกิจการจากเจ้าพนักงานของรัฐ เพื่อเป็นเจ้าของคลื่นความถี่โดยมีรูปแบบการดำเนินงานแบบคณะกรรมการ ชุมชนมีอำนาจตัดสินใจ วางแผน กำหนดนโยบาย บริหารจัดการล้วนเป็นระบบอาสาสมัครทั้งหมด ลักษณะสำคัญของวิถุชุมชน

กาญจนา แก้วเทพ (คู่มือวิถุชุมชน, 2546:10) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1) เป้าหมายสูงสุดของวิถุชุมชน คือตอบสนองความต้องการของคนทุกกลุ่มในชุมชน ด้วยเหตุนี้ก่อนการผลิตเนื้อหารายการวิถุชุมชนจะต้องมีการสำรวจความต้องการของคนในชุมชนก่อน และเปิดโอกาสให้ทุกกลุ่มในชุมชนมีส่วนร่วมในวิถุชุมชนทั้งในแง่ผู้ฟังและผู้ส่งสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่ด้อยโอกาสด้านการสื่อสาร

2) หัวใจสำคัญของวิถุชุมชนอีกอย่าง คือการดำเนินงานโดยคณะกรรมการที่มาจากการเลือกตั้งของสมาชิกภายในชุมชนกันเอง มิใช่ได้มาจากการแต่งตั้งแบบราชการ ส่วนวิธีดำเนินงานใช้การประชุมหารือแทนการสั่งการและเป้าหมายหลักของวิถุชุมชน คือ ไม่แสวงหาผลประโยชน์และกำไรในทางธุรกิจ

3) วิถุชุมชนเป็นการสื่อสารแบบสองทาง คือผู้จัดรายการและผู้ฟังจะผลัดเปลี่ยนกันพูด และฟังรายการ ซึ่งทั้งคนจัดและคนฟังล้วนเป็นคนในชุมชนทั้งสิ้นและวิทยากร หรือแขกรับเชิญ อาจจะเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ หรือเป็นชาวบ้านคนใดคนหนึ่งของชุมชน

4) มีการบริหารจัดการ โดยคณะกรรมการของชุมชน มีความเป็นอิสระในการดำเนินงาน ปราศจากการแทรกแซง หรือครอบงำจากภาครัฐ นักการเมืองทุกระดับ กลุ่มนักธุรกิจ นายทุน มีรูปแบบการดำเนินงานโดยเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนในชุมชนได้เข้ามีส่วนร่วมในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เพื่อสร้างให้คนในชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของวิถุชุมชนร่วมกัน

5) เนื้อหาและรูปแบบของรายการวิทยุชุมชน ต้องสามารถตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนได้ ซึ่งมีความต้องการที่หลากหลาย สอดคล้องกับประเพณีและวัฒนธรรม ธรรมเนียมของชุมชน เป็นการสื่อสารในแนวนอน คือการสื่อสารแบบประชาชนกับประชาชน

6) การประเมินผลการทำงานของวิทยุชุมชน ไม่เหมือนการประเมินผลแบบวิทยุธุรกิจ ที่เน้นปริมาณของผู้ฟังเป็นหลักเพื่อการขายโฆษณา แต่ประเมินผลวิทยุชุมชนเน้นที่การบรรลุผลของการจัดตั้งตามเจตนารมณ์ เพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนาวิทยุชุมชนต่อไป

2.2 ลักษณะของการมีส่วนร่วมของวิทยุชุมชน

องค์กร World Association of Community Radio Broadcasters กล่าวถึงวิทยุชุมชนว่าเป็นสื่อกระจายเสียงที่เผยแพร่เนื้อหาที่สนองตอบต่อความต้องการและประโยชน์ต่อผู้อาศัยในชุมชน ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาสังคม ในทิศทางที่ชุมชนเป็นผู้กำหนดเอง วิทยุชุมชนมีรูปแบบการสื่อสารที่เป็นประชาธิปไตย โดยการให้ออกาสประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นผ่านวิทยุชุมชน ส่วนระดับของการเข้าร่วมจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับรูปแบบการดำเนินงานตามลักษณะเฉพาะของแต่ละชุมชน

การแบ่งประเภทของการมีส่วนร่วมของนักวิชาการทั้งหลายยังมีความแตกต่างกันและใช้เกณฑ์ในการแบ่งที่แตกต่างกัน เช่นแนวคิดของโคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff, 1977) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่า มี 3 มิติ ได้แก่มีส่วนร่วมในเรื่องอะไร ใคร ที่เข้ามามีส่วนร่วมและมีส่วนร่วมด้วยวิธีการอย่างไร จากแนวคิดดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการแบ่งประเภทของการมีส่วนร่วมจะต้องใช้เกณฑ์หลักถึง 3 เกณฑ์ สำหรับนักวิชาการอื่นๆ เช่นอาร์นสไตน์ (Arnstein, 1969) แบ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็นบันได 18 ขั้น โดย อาร์นสไตน์ ใช้อำนาจการตัดสินใจของประชาชนเป็นเกณฑ์ในการจำแนกระดับของการมีส่วนร่วม ตั้งแต่ขั้นต่ำสุด คือประชาชนไม่มีอำนาจตัดสินใจใดๆ ไปจนถึงขั้นสูงสุด คืออำนาจเป็นของประชาชน

กรมการพัฒนาชุมชน (2529:16) ได้สรุปลักษณะต่างๆ ของการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 18 ลักษณะดังนี้

- 1) มีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่ม
- 2) มีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินงาน
- 3) มีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากร
- 4) มีส่วนร่วมในการออกความเห็นและข้อเสนอแนะ
- 5) มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
- 6) มีส่วนร่วมในการคิดหาวิธีในการแก้ไขปัญหา

- 7) มีส่วนร่วมในการวางแผน
 - 8) มีส่วนร่วมในการประชุม
 - 9) มีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม
 - 10) มีส่วนร่วมในการออกเสียงสนับสนุน หรือคัดค้าน
 - 11) มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ หรือบริหารงาน
 - 12) มีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิก
 - 13) มีส่วนร่วมในการเป็นผู้ชักชวน หรือประชาสัมพันธ์
 - 14) มีส่วนร่วมในการดำเนินตามกิจกรรมที่วางไว้
 - 15) มีส่วนร่วมในการลงทุน หรือบริจาคทรัพย์สิน/เงิน
 - 16) มีส่วนร่วมในการออกแรง หรือสละแรงงาน
 - 17) มีส่วนร่วมในการออกวัสดุอุปกรณ์
 - 18) มีส่วนร่วมในการดูแลรักษา ติดตามหรือประเมินผล
- ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

โคเฮนและอัทซอพ ได้จำแนกขั้นตอนของการมีส่วนร่วมออกเป็นเรื่องของการตัดสินใจ (decision making) การดำเนินการ (implementation) ผลประโยชน์ (benefits) และการประเมินผล (evaluation) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้น ประการแรกที่สุดที่จะต้องกระทำ คือการกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจช่วงดำเนินการวางแผนและการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานโครงการนั้น จะได้จากคำถามที่ว่า ใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้างและจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่นการช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงาน การประสานงานและการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์นั้น นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังจะต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่ม ผลประโยชน์ของโครงการนี้รวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ในทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งจะเป็นผลประโยชน์ เป็นโทษต่อบุคคลและสังคม

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้นสิ่งสำคัญที่ต้องสังเกต คือความเห็น (Views) ความชอบ (preferences) ความคาดหวัง (expectations) ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่างๆ ได้

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึงการร่วมในการตัดสินใจว่าจะทำอะไร ทำอย่างไร ร่วมในการดำเนินโครงการ ร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดจากการพัฒนาอย่างเสมอภาค ร่วมในการประเมินผลโครงการและร่วมรับผิดชอบ

2.3 โครงสร้างการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชน

การบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้มีความสอดคล้องกับความหมายที่แท้จริงตามเจตนารมณ์ของวิสาหกิจชุมชน ควรประกอบด้วย

2.3.1 หลักการบริหารจัดการที่มีความเป็นอิสระของคณะกรรมการ ปราศจากการครอบงำกันเองภายในกลุ่มคณะกรรมการและเป็นอิสระปราศจากการครอบงำจากอิทธิพลภายนอก ไม่ว่าจะเป็นอิทธิพลจากกลุ่มนักการเมืองทั้งระดับท้องถิ่น ระดับชาติ กลุ่มนักธุรกิจ นายทุน โฆษณาและอื่นๆ

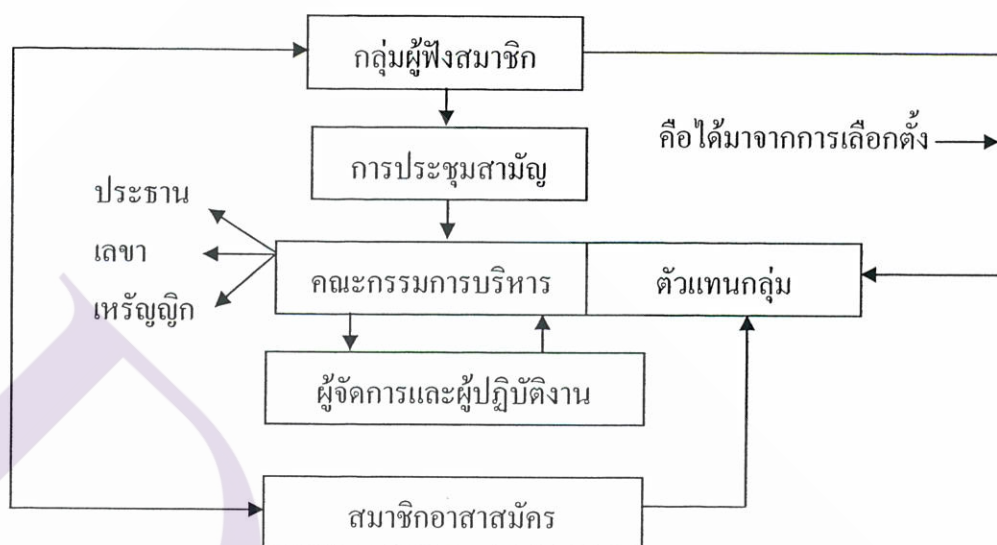
2.3.2 หลักการบริหารจัดการแบบประชาธิปไตย ผลการวิจัยเรื่องวิสาหกิจชุมชนที่ผ่านมาได้พิสูจน์แล้วว่าระบบการบริหารแบบ “แต่งตั้ง/สั่งการ/ควบคุม” แบบราชการนั้น ไม่อาจก่อให้เกิดโฉมหน้าของวิสาหกิจชุมชนที่แท้จริงได้ ดังนั้นการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนจึงต้องใช้หลักการ “เลือกตั้ง/ประชุมหารือสรุป/กำหนดกรอบ/สร้างจิตสำนึก” โดยยึดแนวทางประชาธิปไตย

2.3.3 หลักการบริหารร่วม ถึงแม้จะมีคณะกรรมการหลายๆ ชุดรวมทั้งมีการแบ่งฝ่ายงานต่างๆ แต่ทว่าความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการต่างๆ นั้น มิได้เน้นลักษณะลำดับชั้นที่มีใครสูงกว่า/ต่ำกว่า มีอำนาจเหนือกว่า/น้อยกว่า แต่ทว่าคณะกรรมการทุกชุด ฝ่ายทุกฝ่าย จะต้องมีส่วนร่วมในการบริหารที่เรียกว่าเป็น “การบริหารร่วมกัน”

ปัจจุบันนี้ วิสาหกิจชุมชนหลายแห่งในประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงทดลองแสวงหารูปแบบการบริหารจัดการโดยคณะกรรมการชุดต่างๆ ซึ่งยังไม่ลงตัว ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคณะกรรมการฯ และการดำเนินงานนั้น ยังไม่มีสูตรสำเร็จตายตัว อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอแนะประการหนึ่งก็คือคณะกรรมการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนเป็นกลไกที่สำคัญอย่างยิ่งในการชี้ขาดความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนหรือความล้มเหลวของวิสาหกิจชุมชน

การกำหนดโครงสร้างการจัดระบบบริหารงานวิสาหกิจชุมชนย่อมเป็นไปตามสภาพแวดล้อมและความเห็นพ้องร่วมกันของสมาชิกในชุมชนที่มีความต้องการอันความหลากหลายแต่สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือการยึดมั่นในอุดมการณ์ พันธกิจ ที่กำหนดร่วมกันและการดำเนินงานอย่างโปร่งใสตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน

แบบจำลองโครงสร้างการบริหารงานของวิสาหกิจชุมชนที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและไม่แสวงหาผลประโยชน์และกำไรในทางธุรกิจ ดังนี้

ภาพที่ 2.2 แสดงแบบจำลองโครงสร้างการบริหารงานของวิสาหกิจชุมชน

ที่มา: เอกสารประกอบการสัมมนา แนวทางการพัฒนาแผนสื่อชุมชน 4 ภูมิภาค วันที่ 27-28 ตุลาคม พ.ศ. 2544

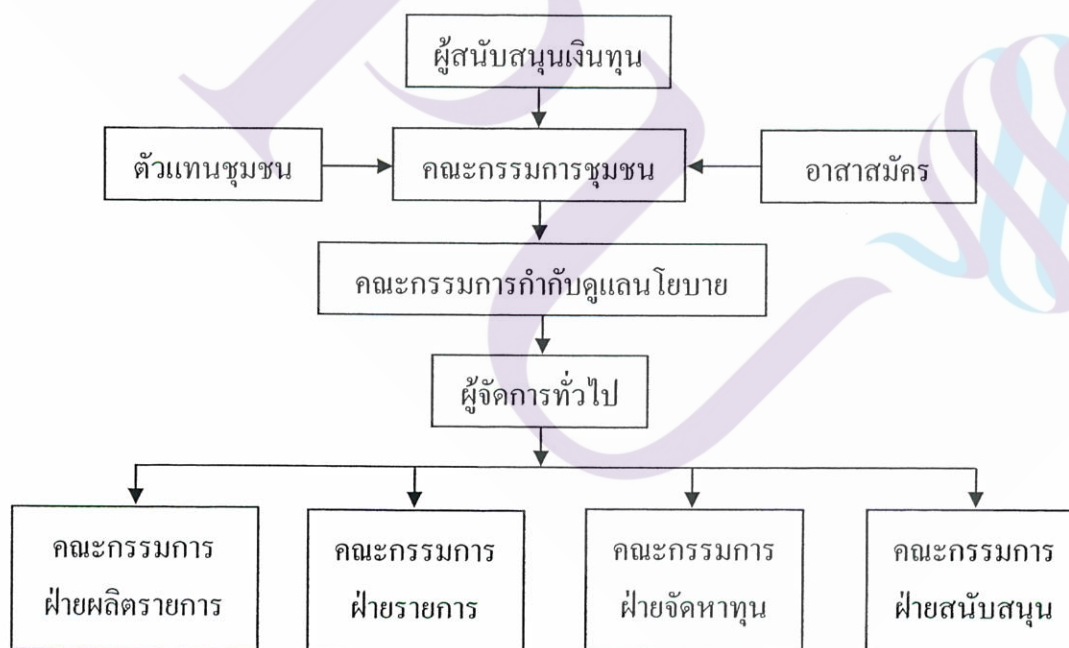
จากแผนภาพที่ 2.2 แสดง โครงสร้างการบริหารของวิสาหกิจชุมชน โดยมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

- 1) การประชุมสามัญ เพื่อกำหนดนโยบายทั่วไป เพื่อดำเนินการเลือกคณะกรรมการบริหารจากผู้พึ่ง เพื่อตรวจสอบด้านการเงิน
- 2) คณะกรรมการบริหาร ดูแลการทำงานของผู้จัดการทั่วไปและปฏิบัติงานเต็มเวลาดัดสินข้อโต้แย้งระหว่างบุคลากรผู้ปฏิบัติงานกับชุมชน รับผิดชอบให้เกิดการดำเนินงานตามนโยบายที่กำหนด
- 3) ผู้จัดการและผู้ปฏิบัติงาน จัดการดูแลปฏิบัติงานประจำวันของวิสาหกิจชุมชน รับผิดชอบด้านการผลิตรายการ บำรุงรักษาเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ การพัฒนาทักษะผู้ผลิตรายการที่มาจากอาสาสมัคร การจัดการเลือกตัวแทนคนกลุ่มน้อยให้มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ บริหารจัดการและผลิตรายการ
- 4) สมาชิกอาสาสมัคร สนับสนุนการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการผลิตรายการและมีตัวแทนอยู่ในคณะกรรมการบริหารด้วย ตัวแทนของกลุ่มเฉพาะ หรือชนกลุ่มน้อย กำหนดโดยคณะกรรมการบริหาร ที่มาจากการเลือกตั้ง ประกอบด้วยตัวแทนของกลุ่มคนด้อยโอกาสต่างๆ ของชุมชน

วิสาหกิจชุมชน KOOP (1999) ในเมืองออสติน เท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา เสนอแนวทางการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ซึ่งมีความสอดคล้องกับลักษณะส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน ดังนี้

- 1) นำเสนอรายการความรู้ที่หลากหลายตรงกับความต้องการของชุมชน
- 2) เป็นรายการที่ผลิตโดยชุมชน หรือกลุ่มต่างๆ ในชุมชน
- 3) ให้มีรายการสำหรับเด็ก ผลิตโดยเด็กและผู้สูงอายุ ผลิตโดยสูงอายุมากขึ้น
- 4) ให้มีรายการสำหรับผู้ด้อยโอกาสและผลิตโดยผู้ด้อยโอกาสมากขึ้น
- 5) ให้มีรายการที่ผลิตโดยนักดนตรีในชุมชนมากขึ้น
- 6) ให้มีรายการจากกลุ่มศาสนา
- 7) นำเสนอรายการในรูปแบบบันเทิงสารคดีมากขึ้น
- 8) ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน
- 9) ประเมินผลรายการจากผู้ฟัง
- 10) พิจารณาสมาชิกเข้าฝึกอบรมการผลิตรายการ โดยคำนึงถึง ความหลากหลาย

โครงสร้างการบริหารจัดการของชุมชน KOOP ดำเนินการบริหารงานในรูปของคณะกรรมการ และการดำเนินงาน โดยเน้นให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วม ดังนี้

ภาพที่ 2.3 แสดงโครงสร้างการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชน KOOP

ที่มา: เอกสารประกอบการสัมมนา แนวทางการพัฒนาแผนสื่อชุมชน 4 ภูมิภาค วันที่ 27-28 ตุลาคม พ.ศ. 2544

จากแผนภาพที่ 2.3 แสดงการจัดโครงสร้างการบริหารของวิเทศชุมชน โดยมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

คณะกรรมการชุมชน จำนวนทั้งสิ้น 20 คน ได้มาจากการเลือกตั้งตัวแทนชุมชน 10 คน ผู้สนับสนุนเงินทุน 6 คน ผู้อาสาสมัคร 4 คน หน้าที่หลักของคณะกรรมการชุมชน คือเลือกคณะกรรมการกำกับดูแลนโยบายของวิเทศชุมชนและเป็นคณะกรรมการให้คำปรึกษา

คณะกรรมการกำกับดูแลนโยบาย จำนวน 6 คน ซึ่งเป็นผู้ได้รับเลือกจากคณะกรรมการชุมชน เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมการบริหารงานของวิเทศชุมชน

ผู้จัดการทั่วไป 1 ตำแหน่ง ได้แบ่งฝ่ายออกเป็น 4 ฝ่ายด้วยกัน ดังนี้

- 1) ฝ่ายรายการ
- 2) ฝ่ายผลิตรายการ
- 3) ฝ่ายจัดหาทุน
- 4) ฝ่ายสนับสนุน

ซึ่งทั้ง 4 ฝ่ายต้องทำรายงานการปฏิบัติงานเสนอต่อคณะกรรมการกำกับดูแลนโยบาย

คณะกรรมการฝ่ายรายการ จำนวน 4 คน ซึ่งในจำนวน 2 คน เป็นคณะกรรมการที่เป็นตัวแทนของประชาชน ที่สนใจในการดำเนินงานของวิเทศชุมชนและคณะกรรมการชุดนี้รับผิดชอบเขตด้านการจัดผังรายการของวิเทศชุมชน ซึ่งประชุมปรึกษาหารือกันอาทิตย์ละ 1 ครั้ง

บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการฝ่ายรายการ มีดังนี้

- 1) คณะกรรมการฝ่ายรายการ 1 คน เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการกำกับดูแลนโยบายและทำรายการจัดผังรายการเสนอต่อคณะกรรมการกำกับดูแลนโยบาย เพื่อให้ตรวจสอบก่อนออกอากาศจริง
- 2) คณะกรรมการฝ่ายรายการต้องกำหนดวาระการประชุม เพื่อจัดทำผังรายการ
- 3) คณะกรรมการฝ่ายรายการต้องสร้างเวทีสาธารณะเพื่อรับฟังความคิดเห็นและหาข้อมูลจากสมาชิกในชุมชน
- 4) คณะกรรมการฝ่ายรายการและคณะกรรมการกำกับดูแลนโยบาย สามารถตรวจสอบการทำงานซึ่งกันและกันได้
- 5) คณะกรรมการฝ่ายรายการไม่สามารถแสดงกริยาใดๆ ที่แสดงถึงการกีดกันไม่ให้สมาชิกมีส่วนร่วม
- 6) คณะกรรมการต้องไม่ตกอยู่ภายใต้การครอบงำของผู้ใดๆ
- 7) ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานร่วมกันและไม่สามารถแก้ไข ระหว่างคณะกรรมการฝ่ายรายการและสมาชิก ต้องรายงานต่อคณะกรรมการกำกับดูแลนโยบาย

คุณสมบัติของคณะกรรมการ

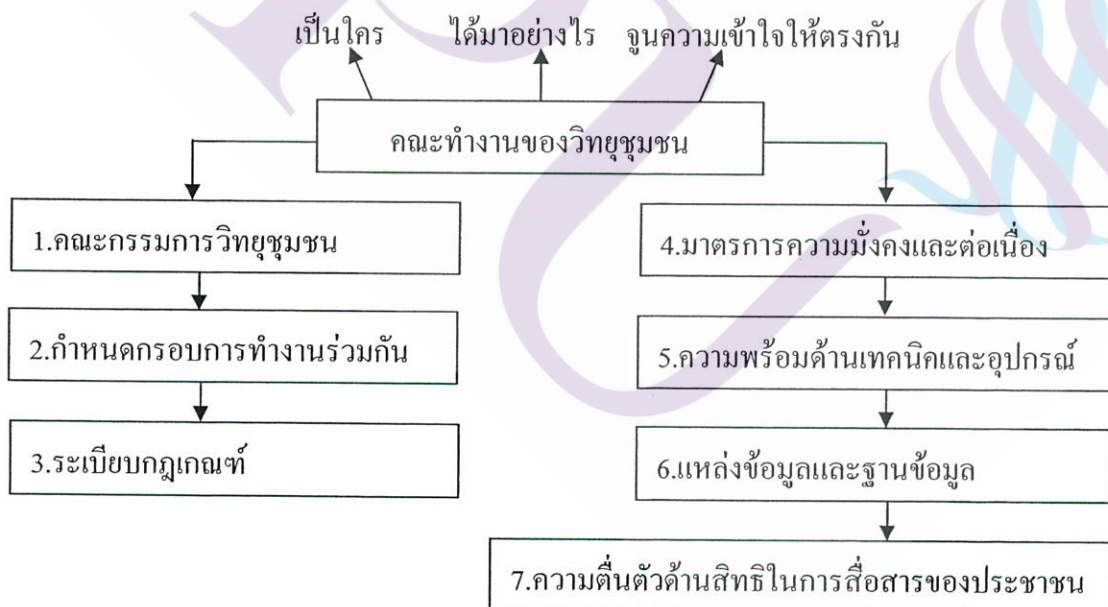
ดังนี้

กาญจนา แก้วเทพ (คู่มือวิทยุชุมชน, 2546:32) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของคณะกรรมการ

- 1) ควรเป็นบุคคลที่มีความกระตือรือร้น เพราะวิทยุชุมชนต้องการความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 2) เป็นผู้ที่รักและพร้อมที่จะอุทิศตนเสียสละเวลาเพื่อชุมชน
- 3) มีความบริสุทธิ์ใจในการเข้ามาทำงาน จึงต้องผ่านกระบวนการเลือกตั้งจากชุมชน
- 4) ไม่เป็นฐานเสียงของพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่ง เพื่อป้องกันการถูกครอบงำหรือแทรกแซงจากการเมืองทุกระดับ
- 5) ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้นำชุมชน ขอให้เป็นผู้ที่รักและสนใจงานของวิทยุชุมชนเท่านั้น
- 6) ไม่จำเป็นต้องเป็นบุคคลโดดเด่น หรือมีอิทธิพลเพื่อให้ได้การสนับสนุนด้านการเงิน
- 7) ควรเลือกคณะกรรมการที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกันเพื่อให้เกรงใจกันมากขึ้น

2.4 คณะทำงานของวิทยุชุมชน

กาญจนา แก้วเทพ (คู่มือวิทยุชุมชน, 2546:21) ได้เสนอรูปแบบคณะทำงานของวิทยุชุมชนไว้ดังนี้

ภาพที่ 2.4 แสดงรูปแบบคณะทำงานของวิทยุชุมชน

ที่มา: กาญจนา แก้วเทพ (คู่มือวิทยุชุมชน, 2546:21)

จากภาพที่ 2.4 กาญจนา แก้วเทพ ได้อธิบายถึงรูปแบบคณะกรรมการของวิเทศชุมชนไว้ดังนี้

1) องค์ประกอบของคณะกรรมการ

1.1) ใครควรเป็นคนทำงาน กาญจนา แก้วเทพ (คู่มือวิเทศชุมชน, 2546:21) กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบคณะกรรมการของวิเทศชุมชนควรเป็นระบบบุคลากรคู่ขนาน คือมีคณะกรรมการวิเทศชุมชนทำงานควบคู่กับอาสาสมัครที่กระจายตัวอยู่ในพื้นที่ต่างๆ โดยพิจารณาคัดเลือกจากภูมิหลังที่ควรมีความหลากหลายของคนในชุมชนเป็นหลัก

1.2) วิธีได้มาซึ่งคณะกรรมการ โดยวิธีการเลือกตั้งตัวแทนจากชุมชน จากกลุ่มอาสาสมัครที่สนใจทำงานเพื่อส่วนรวม มีความสนใจเรื่องราวข่าวสาร เป็นผู้ที่มีทัศนคติเพื่อส่วนรวม ซึ่งอาจเคยเป็นหรือไม่เคยเป็นผู้นำชุมชนก็ได้และหากเคยผ่านการฝึกอบรมด้านเผยแพร่ข่าวสารก็ยิ่งดี

1.3) กระบวนการสร้างความเข้าใจร่วมกันเรื่องวิเทศชุมชน จากการคัดเลือกคณะกรรมการที่มีภูมิหลังหลากหลายนั้น จะทำให้เกิดการหนุนช่วยกัน แต่ในอีกด้านหนึ่งความแตกต่างทางความคิด ความเข้าใจ ก็เป็นอุปสรรคในการทำงานร่วมกัน ดังนั้นจึงควรมีกลไกครอบคลุมและแก้ไขความแตกต่าง พร้อมสร้างความเข้าใจอันดีร่วมกัน เช่นการฝึกอบรมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การประชุมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ การสรุปทบทวนการทำงานร่วมกัน เป็นต้น

2) การกำหนดกรอบทำงาน ประกอบไปด้วย

2.1) การกำหนดขอบเขต ภาระหน้าที่และความรับผิดชอบ ในส่วนของบุคคลที่รับเลือกเป็นคณะกรรมการของวิเทศชุมชน เพื่อความต่อเนื่องในกรณีที่มีการหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนคณะกรรมการ ควรทำลายลักษณะอักษร เอไว้ อย่างชัดเจน เช่น

2.1.1) รับนโยบายจากคณะกรรมการมาปฏิบัติ

2.1.2) วางแผนและประสานความร่วมมือให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบาย

2.1.3) กำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่วางเอาไว้

2.1.4) แต่งตั้งและถอดถอนคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ได้

2.1.5) มีการประชุมของคณะกรรมการบริหารวิเทศชุมชนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ผู้เข้าร่วมประชุมต้องมีจำนวนเกินกว่าครึ่งหนึ่งจึงถือว่าครบองค์ประชุม ต้องมีการจัดทำบันทึกช่วยจำ เพื่อความต่อเนื่องการทำงานของคณะกรรมการเมื่อครบวาระการดำรงตำแหน่ง ซึ่งต้องมีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารชุดใหม่เข้ามาทำงาน ให้สามารถสานต่อการทำงานของคณะกรรมการชุดเก่าได้

2.1.6) ต้องแจ้งผลสรุปการประชุมคณะกรรมการบริหารวิเทศชุมชนให้สมาชิกของชุมชนได้รับทราบผลการดำเนินงานเพื่อความโปร่งใสและรับทราบปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น

2.1.7) มีการแบ่งงานกันทำ (Job description)

2.1.8) มีการวางแผนการทำงานที่แน่นอนมีการระบุเป้าหมายย่อยของแต่ละแผนกิจกรรม ผู้รับผิดชอบ วิธีการดำเนินการ การติดตามและประเมินผล การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแผนงาน

2.1.9) รูปแบบการทำงาน ต้องปรับเปลี่ยนจากวิธีการ แบบราชการ มาเป็นแบบประชาชน คือไม่ใช่การสั่งการ แต่ใช้การประชุม/เจรจา/ต่อรอง/หาเหตุผลมาหักล้างกันจนได้ข้อสรุปที่ดี

2.1.10) มีการวางมาตรการการทำงานของคณะกรรมการบริหารให้มีความเป็นอิสระ เพื่อป้องกันการแทรกแซงหรือถูกครอบงำจากภาครัฐ กลุ่มนักการเมืองทุกระดับ กลุ่มนักธุรกิจ นายทุน

3) การวางระเบียบ กฎเกณฑ์ ควรมีการร่างระเบียบที่แน่นอนเกี่ยวกับวาระการประชุมของคณะกรรมการวิธีการสรรหาคณะกรรมการ การสืบสภาพ ร่างระเบียบเกี่ยวกับแหล่งรายได้ของวิสาหุชุมชน

4) มีมาตรการที่เป็นหลักประกันความมั่นคงและความต่อเนื่องของวิสาหุชุมชน มีองค์ประกอบ ดังนี้การจัดสรรเวลาให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟังทุกเพศ ทุกวัย ไม่ควรโยกย้ายรายการออกอากาศตลอดเวลาเพราะส่งผลกระทบต่อกรับฟังเป็นอย่างมาก ควรจัดสรรเวลาให้สอดคล้องกับความต้องการกับวิถีชีวิตคนในชุมชน ควรมีการวางแผนนโยบายที่จะเพิ่มสัดส่วนรายการวิสาหุชุมชนที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนให้มากขึ้นและมีหลากหลายตามความต้องการของสมาชิกชุมชน

5) ความพร้อมด้านเทคนิคและอุปกรณ์ของวิสาหุชุมชน ความพร้อมทางเทคนิคด้านการส่งกระจายเสียงวิสาหุชุมชน ซึ่งจะทำให้ชาวบ้านในชุมชนสามารถเข้าถึงวิสาหุชุมชนในฐานะผู้ฟัง ผู้ส่งสารที่ต้องการมีส่วนร่วมจากคนในชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมผลิตรายการ จึงต้องมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมใช้งานในปริมาณที่เพียงพอและมีคุณภาพดี

6) ความพร้อมเรื่องการประสานงานกับแหล่งข้อมูลและฐานข้อมูล เนื่องจากลักษณะการทำงานของวิสาหุชุมชน มิใช่การพึ่งพาบรรดานักจัดรายการ/นักข่าวมืออาชีพ หากแต่เป็นรูปแบบการกระจาย (decentralize) ทั้งอาสาสมัครส่งข่าว ชาวบ้านที่เข้ามาเป็นนักจัดรายการและชาวบ้านที่เข้ามาเป็นแขกรับเชิญ/วิทยากร/ผู้ร่วมสนทนา นอกจากนั้น เนื้อหาของรายการก็ยังคงตอบสนองความต้องการของชุมชนเป็นหลักและที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ระบบการจัดเก็บข้อมูล รายชื่อและวิธีติดต่อของอาสาสมัคร/ผู้สื่อข่าวท้องถิ่น/วิทยากร/ผู้นำภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นต้นและฐานข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะนำมาจัดรายการ

7) ปัจจัยด้านความตื่นตัวเรื่องสิทธิในการสื่อสารของประชาชน เนื่องจากวิสาหุชุมชนเป็นวิทยุที่จะต้องดำเนินการโดยประชาชน ดังนั้นประชาชนจึงต้องมีความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับบทบาทของตนเองกับวิสาหุชุมชน จากแต่เดิมที่ประชาชนเคยเป็นเพียงผู้ฟังเฉยๆ แต่ในวันนี้ประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะเจ้าของวิสาหุชุมชน

ดังนั้น จึงต้องมีกลไกและกระบวนการต่างๆ ในการกระตุ้นให้ประชาชนมีความตื่นตัว ในสิทธิด้านการสื่อสารของประชาชน เช่นการจัดฝึกอบรมเรื่องสิทธิในการสื่อสารของวิद्यุชุมชน ให้แก่อาสาสมัครชุมชน การจัดนิทรรศการสัญจร การจัดเวทีเสวนาเวทีประชาคม เป็นต้น

2.5 เนื้อหาและรูปแบบการดำเนินรายการของวิद्यุชุมชน

กระบวนการและหลักเกณฑ์การคัดเลือกเนื้อหาเพื่อผลิตรายการเนื้อหารายการของวิद्यุชุมชน คือเป้าหมายสูงสุดของการตอบสนองความต้องการของชุมชนและการเป็นเครื่องมือพัฒนาชุมชนให้ เข้มแข็งและเพื่อให้ได้มาซึ่งเนื้อหารายการที่พึงประสงค์นั้น โดยมีกลไกและกระบวนการ 2 อย่างที่ควร ต้องใช้ควบคู่กัน ดังนี้

2.5.1 กระบวนการซึ่งได้มาของเนื้อหา โดยการสำรวจความต้องการของผู้ฟัง ทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพ จากนั้นทำการประเมินผลรายการภายหลังออกอากาศแล้ว เพื่อให้ได้ข้อมูลในการ ตัดสินใจว่าจะรักษาเนื้อหาอะไร ไว้และตัดเนื้อหาอะไรออกบ้าง

2.5.2 เกณฑ์ในการคัดเลือกเนื้อหา ควรเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง หรือใกล้ตัวในท้องถิ่นเป็นหลัก และเหมาะสมสำหรับคนทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพ ของชุมชนนั้น

กระบวนการและเกณฑ์ในการคัดเลือกเนื้อหา ตามปรัชญา/ธรรมชาติ/ลักษณะของ วิद्यุชุมชน คือ

1) ควรนำเสนอเนื้อหาหลักที่เกี่ยวข้อง หรือใกล้ตัวคนในท้องถิ่น ซึ่งหลักเกณฑ์ข้อนี้ทำให้ วิद्यุชุมชนมีความแตกต่างจากวิทยุหลัก ซึ่งรายงานข่าวสาร หรือเรื่องราวจากส่วนกลางเป็นส่วนใหญ่ แต่วิद्यุชุมชนนำเสนอข้อมูลข่าวสารในชุมชน ความรู้ที่อยู่ใกล้ตัว ศิลปะ/วัฒนธรรมที่มีความชื่นชอบ ความรสนิยมของคนในชุมชน ซึ่งการที่จัดทำเนื้อหาให้บรรลุหลักเกณฑ์ข้อนี้ได้จึงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากสมาชิกในชุมชนอย่างกว้างขวาง เช่นการเป็นอาสาสมัครช่วยรายงานข่าวในท้องถิ่น การเป็นแหล่งข้อมูลด้านความรู้ในท้องถิ่น แต่ถึงแม้จะกำหนดสัดส่วนให้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง หรือ ใกล้ตัวคนในท้องถิ่นเป็นหลักก็มิได้หมายความว่าวิद्यุชุมชนจะปิดตัวจากโลกภายนอก แต่ในทาง ตรงกันข้ามวิद्यุชุมชนยังแสดงบทบาทเป็นช่องทางหนึ่งในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความรู้จาก โลกภายนอกเข้ามาสู่ภายในชุมชนเพื่อให้คนในชุมชนก้าวไปให้ทันกับโลก

2) วิद्यุชุมชนควรมีเนื้อหารวมทั้งผู้จัดรายการที่หลากหลาย ควรจัดให้มีความหลากหลาย ทางรายการ แต่ละรายการมุ่งเฉพาะสำหรับกลุ่มผู้ฟังแต่ละกลุ่มและต้องมีการตรวจสอบติดตาม ให้แน่ใจว่าวิद्यุชุมชนนั้นมีรายการสำหรับคนทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพสำหรับเงื่อนไขที่จะทำให้ หลักเกณฑ์การคัดเลือกเนื้อหาข้อนี้เป็นไปได้จริงก็ คือต้องมีช่วงเวลาการออกอากาศที่มากพอสมควร

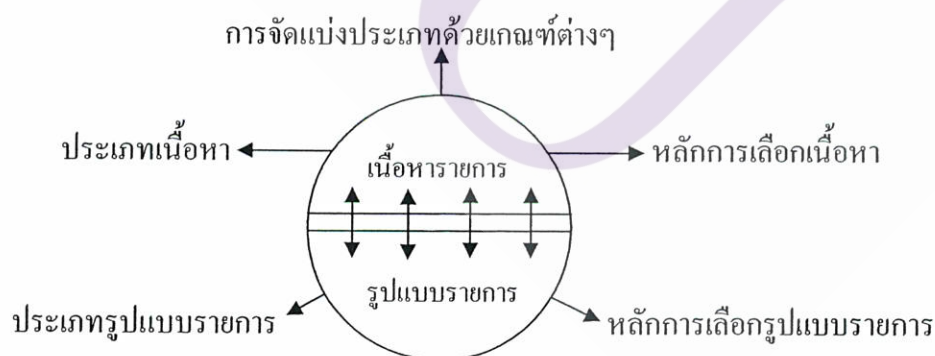
3) จัดสรรช่วงเวลาที่ให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของกลุ่มเป้าหมายในชุมชน ที่มีความหลากหลายในด้านต่างๆ ช่วงเวลาออกอากาศของวิทยุชุมชน ยังมีข้อควรพิจารณาอีก ดังนี้การจัดช่วงเวลา โดย คู่สื่อคู่แข่งอื่นๆ ประกอบ นอกจากนั้น เนื้อหารายการจะเป็นที่น่าสนใจเมื่อมีลักษณะที่สอดคล้องกับกาลเวลา หรือฤดูกาล เช่นเมื่อถึงฤดูร้อน รายการความรู้ควรเป็นรายการที่เกี่ยวข้องกับ สุขภาพอนามัย สาธารณะสุข โรคที่มากับฤดูร้อน เป็นต้นการคัดเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมกับช่วงเวลานั้น จำเป็นต้องมีการสำรวจวิถีชีวิตของคนแต่ละกลุ่มในชุมชนรวมทั้งสอบถามความต้องการของผู้ฟังในเรื่องรายการและช่วงเวลาออกอากาศ

4) ควรคัดเลือกเนื้อหาให้สอดคล้อง หรือแสดงออกซึ่งความเชื่อ/ภูมิปัญญา/วัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น ในการนำเสนอเนื้อหาควรใช้ภาษาท้องถิ่นและควรสำรวจความชื่นชอบความต้องการของแต่ละท้องถิ่น ในแต่ละประเภทรายการ สำหรับเนื้อหาที่แสดงออกซึ่งภูมิปัญญาและวัฒนธรรมอันดีงามของแต่ละชุมชน หรือท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว เช่นทางภาคใต้มีรายการ โนห์รา ส่วนทางภาคเหนือก็มีรายการคำวขอ เป็นต้นหลักเกณฑ์ข้อนี้จะเอื้ออำนวยให้วิทยุชุมชนเป็นช่องทางในการแสดงออกซึ่งตัวตนของแต่ละท้องถิ่น ได้เป็นอย่างดี

5) หลักเรื่อง ความสมดุล ดูเหมือนจะเป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งในการพิจารณาคัดเลือกเนื้อหา กล่าวคือไม่ควรให้มีแต่เนื้อหาที่สะท้อนปัญหาแต่ควรมีเนื้อหาที่มีวิธีการแก้ไขปัญหาด้วยอย่าให้มีแต่เนื้อหาที่จับผิดหน่วยงานราชการต่างๆ แต่ควรมีเนื้อหาที่ ชมเชยและสร้างสรรค์อย่าให้มีแต่เนื้อหาเรื่อง การเมืองเท่านั้น แต่ควรมีเรื่องผ่อนคลาย เช่นศิลปวัฒนธรรมและศีลธรรมศาสนาด้วย เป็นต้น

หลักการผลิตเนื้อหาและรูปแบบรายการ

กาญจนา แก้วเทพ (คู่มือวิทยุชุมชน, 2546:40) ได้เสนอแนะไว้ในคู่มือวิทยุชุมชน ดังนี้

ภาพที่ 2.5 แสดงหลักการผลิตเนื้อหาและรูปแบบรายการวิทยุชุมชน

ที่มา: กาญจนา แก้วเทพ (คู่มือวิทยุชุมชน, 2546:40)

จากภาพที่ 2.5 แสดงหลักการผลิตเนื้อหาและรูปแบบรายการวิทยุชุมชน ไว้ดังนี้
 เนื้อหารายการของวิทยุชุมชน ควรมีความหลากหลายตามความต้องการของแต่ละท้องถิ่น
 ประกอบด้วยประเภทต่างๆ ดังนี้

- 1) เนื้อหาที่เกี่ยวกับการทำมาหากิน เช่น การเกษตร แรงงาน เศรษฐกิจ
- 2) เนื้อหาด้านการปกครอง เช่น กฎหมาย การเมือง
- 3) เนื้อหาด้านสังคม วัฒนธรรม ศาสนา เช่น ส่งเสริมคุณธรรม
- 4) เนื้อหาด้านการศึกษา
- 5) เนื้อหาด้านสุขภาพอนามัย
- 6) เนื้อหาด้านศิลปะและความบันเทิง
- 7) เนื้อหาด้านสิ่งแวดล้อม
- 8) เนื้อหาด้านการท่องเที่ยว
- 9) เนื้อหาอื่นๆ เช่น พยากรณ์อากาศ

การแบ่งประเภทของเนื้อหา

ใช้เกณฑ์เรื่องสาระความรู้/ความบันเทิงเป็นตัวแบ่ง ซึ่งแบ่งเนื้อหาทั้งหมดออกได้ ดังนี้
 คือเนื้อหาประเภทที่มุ่งให้สาระ ได้แก่ เนื้อหาที่เป็นข้อมูลข่าวสาร เป็นเรื่องราวที่เป็นจริง เป็นเนื้อหาที่
 ให้ความรู้แบบต่างๆ ตัวอย่าง เช่น รายการข่าว รายการสารคดี ความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม สาธารณะสุข
 อนามัย สาธารณูปโภค เป็นต้นและเนื้อหาประเภทให้ความบันเทิง ได้แก่ เนื้อหาที่เกี่ยวกับเรื่องราวที่
 สนุกสนาน รื่นเริง สร้างความรู้สึกผ่อนคลายหรือเร้าอารมณ์ความรู้สึก เช่น เนื้อหาที่เป็นเพลง กีฬา
 เป็นต้น

รูปแบบรายการและวิธีการนำเสนอ

รูปแบบรายการวิทยุชุมชน เป็นรูปแบบที่ไม่ตายตัว เพราะขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้ฟัง
 เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจผลิตรายการ ไม่มีรูปแบบที่เป็นสากลชัดเจน แต่อย่างไรก็ตามจะมีลักษณะ
 เป็นรายการนิตยสารทางอากาศ (Magazine programmer) เป็นการเสนอข่าวสารท้องถิ่นที่หลากหลาย
 รวมถึงเพลงและศิลปะพื้นเมือง ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายสนใจฟัง รูปแบบของรายการ
 จะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชนที่จะตัดสินใจ แม้กระทั่งการที่จะเสนอรายการ
 โดยอาสาสมัครเข้าร่วมดำเนินรายการหรือมีส่วนในการผลิตข้อมูลต่างๆ ใดๆก็ดี

รูปแบบของรายการอาจจะประกอบด้วย

รูปแบบรายการที่จะนำมาใช้ในวิทยุชุมชนนั้น สามารถมีได้หลากหลายรูปแบบรายการ
 ขึ้นอยู่กับความพร้อมและความสามารถของแต่ละชุมชน หรือท้องถิ่น ต่างก็มีเป้าหมายเพื่อประโยชน์
 ต่อคนในชุมชนเป็นหลัก มีลักษณะเฉพาะตัว มีกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย มีการเปิดโอกาสให้กับกลุ่ม

ผู้ด้วยโอกาสในสังคมมีส่วนร่วม ในการผลิตรายการ จัดรายการ เป็นดีเจ การเลือกรูปแบบรายการในประเภทต่างๆ จึงต้องคำนึงถึงปัจจัยและความพร้อมความสามารถของผู้จัดด้วย

รูปแบบรายการต่างๆ ของสถานีวิทยุชุมชน อาจแบ่งได้เป็น 7 ประเภท ดังนี้

1) รายการเชิงสร้างสรรค์และแปลกใหม่ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการเป็นสื่อเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ผลิตรายการในชุมชน หรือผู้ผลิตอิสระที่มีความสามารถในเชิงสร้างสรรค์และต้องการนำเสนอความแปลกใหม่

2) รายการทางการศึกษา เป็นรายการที่มีจุดมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและสถาบันศึกษาระดับต่างๆ

3) รายการสำหรับเด็ก ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาสทางสังคม

4) รายการศิลปะเป็นรายการที่ชี้ให้เห็นความหลากหลาย ทางด้านศิลปะและการแสดงดนตรีพื้นบ้าน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ศิลปินเพลงอิสระในท้องถิ่นได้นำเสนอผลงานของตนเองผ่านสื่อวิทยุชุมชน ไปสู่ผู้ฟังในชุมชน

5) รายการเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่สมาชิกกลุ่มต่างๆ ของชุมชน เช่นการให้ความรู้ทางด้านอนามัย สาธารณะสุข การเกษตร การดูแลรักษาสุขภาพ การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

6) รายการของกลุ่มเชื้อชาติต่างๆ เป็นการเน้นถึงความเท่าเทียมกันของคนในสังคม รวมทั้งเป็นการเสริมสร้างแนวความคิดระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนในสังคมสามารถสื่อสารได้อย่างเป็นอิสระ โดยปราศจากข้อจำกัดทางด้านเชื้อชาติและวัฒนธรรม

7) รายการกีฬา อาจเป็นการนำเสนอกีฬาพื้นบ้าน ที่เกี่ยวกับชุมชน ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงวัฒนธรรมไทย ซึ่งไม่ได้รับการนำเสนอผ่านทางสถานีวิทยุโดยทั่วไป

โดยที่รูปแบบที่นำมาใช้มากที่สุด คือรูปแบบนิตยสารทางอากาศซึ่งมีจุดเด่นตรงที่เป็นรูปแบบรายการที่มีทั้งเนื้อหาและวิธีการนำเสนอหลากหลาย แต่ทว่ารูปแบบรายการเช่นนี้ก็ต้องมีเอกภาพที่เกิดจากการกำหนดแก่นและขอบเขตของแนวเนื้อหา กำหนดกลุ่มเป้าหมายและบุคลิกเฉพาะตัวของรายการให้ได้ ซึ่งหากร้อยละน้อยๆ ของรายการเอาไว้มิได้ รายการดังกล่าวก็จะแตกกระจายออกไปคนละทิศละทาง

สำหรับหลักเกณฑ์เรื่องการคัดเลือกรูปแบบการนำเสนอรายการนั้น ควรคำนึงถึงเป้าหมายสูงสุด ลักษณะของวิทยุชุมชนและบทบาทที่วิทยุชุมชนพึงกระทำดังได้กล่าวมาแล้ว ดังนั้นการเลือกรูปแบบรายการที่เปิดให้มีการแสดงความคิดเห็นร่วมกันของแขกรับเชิญ เช่นรายการอภิปรายหรือรูปแบบที่เปิดเป็นเวทีให้ผู้ฟังทางบ้านมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนทัศนะ ควรจะได้รับการจัดลำดับความสำคัญเอาไว้เป็นลำดับต้นๆ

รายการที่ต้องหลีกเลี่ยงการนำเสนอ

- 1) รายการที่มีเนื้อหาหลบหลู่สถาบันสำคัญต่างๆ ของสังคม
- 2) รายการที่มีเนื้อหาเชิงยุยงให้เกิดความแตกแยก เกียดขัดในสังคม
- 3) รายการที่มีเนื้อหาขั้วในทางที่เสื่อม ผิดศีลธรรม
- 4) ขัดต่อกฎหมาย หรือจารีตประเพณีอันดีของชุมชน ของสังคม
- 5) รายการที่เห็นว่าไม่อยู่ในรสนิยมอันดี หรือไม่รับผิดชอบต่อสังคม ฯลฯ

2.6 จรรยาบรรณของผู้จัดรายการวิทยุชุมชน

จรรยาบรรณของนักจัดรายการวิทยุชุมชน เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้วิทยุชุมชนมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรมและมีภาพลักษณ์ในเชิงบวกจนประสบความสำเร็จได้ต้องประกอบไปด้วย

2.6.1 ต้องธำรงและรักษาไว้ซึ่ง สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความเอื้อเฟื้อและส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2.6.2 ต้องเสริมสร้างความเข้มแข็ง ความรัก ความเข้าใจ ความสามัคคีภายในชุมชนของตนและชุมชนอื่น ไม่ก่อให้เกิดการทำลายวิถีชีวิต วัฒนธรรมอันดีงามของชุมชน

2.6.3 ผู้ที่ออกอากาศต้องตรงต่อเวลา มาก่อนเวลาเริ่มรายการอย่างน้อยสามสิบนาทีเพื่อเตรียมตัว และวัสดุ อุปกรณ์ รวมทั้งหารือกับผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการ หรือแขกที่เชิญมาสัมภาษณ์

2.6.4 เสนอข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา ไม่บิดเบือนและแต่งเติม ต้องแยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็นส่วนตัว หรือบทรูทเรอะห์โดยเด็ดขาด

2.6.5 ไม่เสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสินค้า หรือบริการใดๆ ที่อาจเป็นเครื่องมือของนักธุรกิจ หรือเป็นภัยต่อเศรษฐกิจชุมชน ยกเว้นการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ของชุมชน

2.6.6 ไม่นำเสนอข่าวลือ คำขู่ขู่ คำครหาข้อวิพากษ์วิจารณ์ ความขัดแย้งและการโฆษณาชวนเชื่อทางตรงและทางอ้อมไม่พูดส่อเสียด คำหยาบ เพ้อเจ้อ หรือคำพูดที่เป็นการลบหลู่ ดูหมิ่น ดูถูกเหยียดหยาม ซึ่งทำให้ผู้อื่นเสียหาย รวมถึงศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อของบุคคลอื่นทั่วไป

2.6.7 ให้ความเสมอภาคในการเสนอข้อมูลข่าวสาร มีความยุติธรรม มีความเป็นกลางทางการเมืองทุกระดับ

2.6.8 ส่งเสริมการเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย การศึกษา เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ประเพณี ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม สังคม แบบเอื้ออาทรของชุมชน/ท้องถิ่น

2.6.9 การดำเนินการใดๆ ต้องคำนึงถึงประโยชน์ของชุมชนเป็นสำคัญ ดำเนินรายการโดยมีจิตสาธารณะแบบมีใจเป็นอาสาสมัคร ไม่เรียกร้องค่าตอบแทนใดๆ ไม่แสวงหาผลประโยชน์และกำไรในทางธุรกิจ ไม่เอื้อประโยชน์เฉพาะส่วนตน หรือพวกพ้อง ชื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา ทันทต่อเหตุการณ์และความต้องการของชุมชน แต่ต้องอยู่ภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

2.6.10 ชำรงไว้ซึ่งภาษาถิ่น ภาษาไทยที่สุภาพและถูกต้อง

2.6.11 เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และมีศีลธรรมประจำใจ ไม่เสพสิ่งมีนเมาใดๆ ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่และประพฤติตนให้เป็นที่น่านับถือและน่าศรัทธาของคนในชุมชน

2.6.12 นักจัดรายการวิทยุชุมชนควรมีความกระตือรือร้นค้นหาข้อมูลใหม่ที่น่าสนใจทุกแห่งทุกมุมอยู่เสมอ ผู้ที่ยืนยันสืบหาความรู้ไม่ลดละย่อมนั้นแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือที่สุดของประชาชน

2.6.13 นักจัดรายการวิทยุชุมชนควรระลึกไว้เสมอว่า ผู้ฟัง โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน อาจยึดถือเอาผู้ประกาศและพิธีกรเป็นแม่แบบ จึงควรประพฤติตนให้เหมาะสม

2.6.14 นักจัดรายการวิทยุชุมชนต้องระวังและใช้วิจารณญาณ เมื่อเนื้อหารายการเกี่ยวข้องกับชีวิตส่วนตัวและความปรารถนาของปัจเจกชน ความสนใจและสิทธิในการรับรู้ของชุมชนไม่ใช่เหตุผลที่จะล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัวของใคร ยกเว้นในกรณีที่สาธารณประโยชน์อันชอบสำคัญเหนือสิทธิส่วนบุคคล

2.6.15 เมื่อเจ้าหน้าที่ขัดแย้งกับฝ่ายบริหารควรหารือกับผู้จัดการสถานี หากตกลงกันไม่ได้ จึงค่อยส่งเรื่องต่อไปยังกรรมการบริหารสถานีวิทยุชุมชนให้ตัดสินใจ ทั้งสองฝ่ายต้องเคารพกันและแก้ปัญหาด้วยกระบวนการประชาธิปไตย โดยยึดผลประโยชน์ของชุมชนเป็นเกณฑ์

2.6.16 เมื่อนักจัดรายการวิทยุชุมชนทราบว่ามาจัดรายการไม่ได้ ควรแจ้งให้ผู้จัดการทราบล่วงหน้าอย่างน้อยหนึ่งวัน เพื่อที่จะได้มีเวลาให้ผู้อื่นจัดรายการแทนได้

2.6.17 นักจัดรายการวิทยุชุมชนต้องแจ้งให้แขกที่ตนเชิญมาทราบว่า ควรประพฤติตนอย่างไรในห้องส่ง โดยเฉพาะขณะออกอากาศ

2.6.18 ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่รับสินบนและของรางวัล หรืออามิสสินจ้าง

2.7 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิทยุชุมชน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

มาตรา 40 กำหนดให้ “คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่ง วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และวิทยุโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ”

ให้มือจักรของรัฐที่เป็นอิสระทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่งและกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการ โทรคมนาคม ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การดำเนินการตามวรรคสองต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ทั้งในระดับการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐและประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขัน โดยเสรีอย่างเป็นธรรม

2.7.2 พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับดูแลกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์และกิจการ โทรคมนาคม พ.ศ. 2543

หมวด 1 องค์กรด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์ ส่วนที่ 1 คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์แห่งชาติ

มาตรา 6 ให้มีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์แห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “กสช.” ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่น ๆ อีกหกคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า

กำหนดถึงวิธีการจัดสรรคลื่นความถี่และการอนุญาตให้ดำเนินบริการสื่อกระจายเสียงเป็นกรอบแนวทางที่ค่อนข้างชัดเจน ทั้งยังระบุไว้เป็นรูปธรรมถึงการกระจายการใช้คลื่นเพื่อประโยชน์สาธารณะในระดับท้องถิ่น การจัดให้ประชาชนได้ใช้คลื่นความถี่ไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบ รวมตลอดถึงกำหนดให้ กสช. ต้องสนับสนุน เตรียมความพร้อมและเปิดช่องทางการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนอย่างเป็นทางการ

มาตรา 23 ให้ กสช. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) กำหนดนโยบายและจัดทำแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์และแผนความถี่วิทยุให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่และตารางกำหนดคลื่นความถี่แห่งชาติ
- 2) กำหนดลักษณะและประเภทของกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์
- 3) พิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์
- 4) พิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์
- 5) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาต เงื่อนไข หรือค่าธรรมเนียม การอนุญาตตาม (3) และ (4) รวมทั้งการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์
- 6) ติดตามตรวจสอบและให้คำปรึกษาแนะนำการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์

- 7) กำหนดมาตรฐานและลักษณะพึงประสงค์ทางด้านเทคนิคของอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์
- 8) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเชื่อมต่อโครงข่ายในการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์
- 9) กำหนดโครงสร้างอัตราค่าธรรมเนียมและอัตราค่าบริการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมทั้งอัตราค่าธรรมเนียมเชื่อมต่อโครงข่ายในการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ให้เป็นธรรมต่อผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการ โดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ
- 10) กำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับบริการที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ รวมถึงการกำหนดหลักเกณฑ์การรับคำร้องเรียนและพิจารณาคำร้องเรียนของผู้ใช้บริการอย่างรวดเร็ว ถูกต้องและเป็นธรรม
- 11) กำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยคำนึงถึง เกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัว หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคล ความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน อันเนื่องมาจากการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์
- 12) กำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่โดยชอบของบุคลากรในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์
- 13) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการคุ้มครองและการกำหนดสิทธิในการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์
- 14) ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์อย่างต่อเนื่อง
- 15) ออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กร การบริหารงานบุคคล การงบประมาณการเงิน และทรัพย์สินและการดำเนินงานอื่นของสำนักงาน กสช.
- 16) อนุมัติงบประมาณรายจ่ายของสำนักงาน กสช. รวมทั้งเงินที่จะจัดสรรเข้ากองทุนตามมาตรา 27
- 17) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของ กสช. เสนอต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งและใช้เผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วย
- 18) เสนอความเห็น หรือให้คำแนะนำต่อคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ รวมทั้งการให้มีกฎหมาย หรือแก้ไขปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์
- 19) ปฏิบัติอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ กสช.

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ กสช. มีอำนาจออก
ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนด

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่งหรือข้อกำหนดใดๆ ที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไป
เมื่อใช้ประกาศราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

การดำเนินการตาม (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) (9) (10) (11) (12) และ (13) นอกจากที่
บัญญัติไว้โดยเฉพาะในพระราชบัญญัตินี้แล้ว ต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการ
กระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์

มาตรา 24 ในการจัดทำแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์ ต้องมีแนวทาง
การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และการอนุญาตให้ประกอบกิจการดังกล่าวด้วยเพื่อใช้เป็นแนวทางใน
การดำเนินงาน

ให้ กสช. ติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทตามวรรคหนึ่งและต้อง
ปรับปรุงแผนแม่บทดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการใช้คลื่นความถี่และประกอบกิจการกระจายเสียง
และกิจการ โทรทัศน์ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความเป็นจริงที่มีการปรับเปลี่ยนไปทุก
ระยะเวลาในการจัดทำแผนแม่บทวิทยุกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์ ให้ กสช. รับฟังความ
คิดเห็นของประชาชน ผู้ประกอบกิจการ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการ
พิจารณาด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กสช. กำหนด

แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 25 การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์
ต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ในด้านการศึกษา
วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐและประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็น
ธรรมและต้องดำเนินการในลักษณะที่มีการกระจายการใช้ประโยชน์โดยทั่วถึง ในกิจการด้านต่างๆ
ให้เหมาะสมแก่การเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ

มาตรา 26 ในการจัดทำแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์และการอนุญาต
ให้ประกอบกิจการดังกล่าวเพื่อประโยชน์สาธารณะระดับชาติ อย่างน้อยต้องครอบคลุมองค์ประกอบ
ของเนื้อหาสาระ ดังต่อไปนี้

- 1) การศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
- 2) วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
- 3) การเกษตรและการส่งเสริมอาชีพอื่นๆ
- 4) ความมั่นคงของรัฐ
- 5) การกระจายข้อมูลข่าวสารเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลกับประชาชน

6) กระจายข้อมูลข่าวสารของรัฐสภาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐสภากับประชาชน

7) การกระจายข้อมูลข่าวสารเพื่อการส่งเสริมสนับสนุนในการเผยแพร่และให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ในการจัดทำแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์และการอนุญาตให้ประกอบกิจการดังกล่าว ต้องคำนึงถึงสัดส่วนที่เหมาะสม ระหว่างผู้ประกอบการภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยจะต้องจัดให้ภาคประชาชนได้ใช้คลื่นความถี่ไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบในกรณีที่ภาคประชาชนยังไม่มีความพร้อมให้ กสช. ให้การสนับสนุน เพื่อให้ภาคประชาชนมีโอกาสใช้คลื่นความถี่ในสัดส่วนตามที่กำหนด

เพื่อประโยชน์ในการจัดสรรคลื่นความถี่ให้ประชาชนได้ใช้และการสนับสนุนการใช้คลื่นความถี่ของภาคประชาชน ให้ กสช. กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับลักษณะของประชาชนที่พึงได้รับการจัดสรรและสนับสนุนให้ใช้คลื่นความถี่ รวมทั้งลักษณะการใช้คลื่นความถี่ที่ได้รับจัดสรร โดยอย่างน้อยภาคประชาชนนั้นต้องดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะและไม่แสวงหาผลประโยชน์และกำไรในทางธุรกิจ

มาตรา 27 การกำหนดหลักเกณฑ์และการพิจารณาออกใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และใบอนุญาตให้ประกอบกิจการกระจายเสียง หรือกิจการโทรทัศน์นั้น ให้คำนึงถึงประโยชน์สาธารณะตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 25 เป็นสำคัญ

ให้ กสช. มีอำนาจกำหนดค่าธรรมเนียมในใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ในการนี้ กสช. จะลดหย่อน หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมให้แก่ผู้ขออนุญาตซึ่งแสดงให้เป็นที่พอใจแก่ กสช. ว่าการดำเนินการของตนเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะซึ่งมิได้แสวงหากำไรในทางธุรกิจได้ ทั้งนี้ตามระเบียบที่ กสช. กำหนด

ให้ กสช. จัดสรรค่าธรรมเนียมตามวรรคสองบางส่วนแก่กองทุนพัฒนากิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เพื่อประโยชน์สาธารณะตามมาตรา 31 และกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

มาตรา 28 ใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้ได้รับใบอนุญาตจะโอนแก่กันมิได้

ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่สำหรับประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์จะต้องประกอบกิจการด้วยตนเอง การแบ่งเวลาให้ผู้อื่นดำเนินรายการให้กระทำได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กสช. กำหนด

มาตรา 29 การใช้คลื่นความถี่ในกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์และการกำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ หรือตามกฎหมายอื่น

ในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่สำหรับกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์มิได้ประกอบกิจการซึ่งใช้คลื่นความถี่นั้นภายในระยะเวลาที่ กสช. กำหนด หรือนำคลื่นความถี่ไปใช้ในกิจการนอกวัตถุประสงค์ หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการประกอบกิจการซึ่งใช้คลื่น ความถี่ให้ กสช. ดำเนินการเพื่อให้มีการแก้ไขให้ถูกต้อง หรือมีคำสั่งถอนคืนการใช้คลื่นความถี่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กสช. กำหนด หรือตามกฎหมายบัญญัติ

มาตรา 80 ในวาระเริ่มแรกที่มีการคัดเลือกและแต่งตั้ง กสช. หรือ กทช. แล้วแต่กรณียังไม่แล้วเสร็จ ให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ อธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลขและเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นใดที่เกี่ยวกับการบริหารคลื่นความถี่ การจัดสรรคลื่นความถี่ การอนุญาตและการกำกับดูแล หรือการควบคุมการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมตามกฎหมาย ว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ กฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคม กฎหมายว่าด้วยโทรเลขและ โทรศัพท์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง มีอำนาจหน้าที่ตามที่ กฎหมายบัญญัติจนถึงวันพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา 77 แต่ในระหว่างนั้นจะพิจารณาจัดสรรคลื่นความถี่ ออกใบอนุญาตประกอบกิจการ หรืออนุญาตให้ประกอบกิจการเพิ่มเติมไม่ได้

2.7.3 พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์ พ.ศ. 2551

หมวด 1 การประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์ ส่วนที่ 1 กิจการกระจายเสียงหรือกิจการ โทรทัศน์ที่ใช้คลื่นความถี่

มาตรา 10 ใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง หรือกิจการ โทรทัศน์โดยใช้คลื่นความถี่ มีสามประเภทดังนี้

1) ใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะ ได้แก่ใบอนุญาตที่ออกให้สำหรับการประกอบกิจการที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการบริการสาธารณะ

2) ใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชน ได้แก่ใบอนุญาตสำหรับการประกอบกิจการที่มีวัตถุประสงค์ เช่นเดียวกับการประกอบกิจการบริการสาธารณะ แต่ต้องเป็นประโยชน์ตามความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่นที่รับบริการ

3) ใบอนุญาตประกอบกิจการทางธุรกิจ ได้แก่ใบอนุญาตสำหรับการประกอบกิจการตามวัตถุประสงค์ของผู้ประกอบกิจการเพื่อแสวงหาผลกำไรทางธุรกิจ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 12 ผู้เข้ารับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชน ต้องเป็นสมาคม มูลนิธิ นิติบุคคลอื่นที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ซึ่งไม่ใช่หน่วยงานของรัฐและมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยไม่แสวงหาผลกำไรทางธุรกิจ หรือกลุ่มคนในท้องถิ่นที่ไม่เป็นนิติบุคคลซึ่งรวมตัวกันเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน ทั้งนี้ ต้องมีความเหมาะสมกับ การประกอบกิจการบริการชุมชนตามลักษณะที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในการลักษณะตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการคำนึงถึงประโยชน์ในการส่งเสริม การประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของประชาชนในชุมชนหรือในท้องถิ่น รวมทั้งป้องกัน การครอบงำการประกอบกิจการดังกล่าว

มาตรา 17 การอนุญาตให้ประกอบกิจการกระจายเสียง หรือกิจการโทรทัศน์ โดยใช้คลื่นความถี่ ให้คณะกรรมการออกใบอนุญาตประกอบกิจการ โดยคำนึงถึงภารกิจ หรือวัตถุประสงค์ของการประกอบกิจการและเป็นไปตามสัดส่วนของการจัดสรรคลื่นความถี่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการ โทรคมนาคม ดังต่อไปนี้

- 1) การออกใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะ ให้คำนึงถึงหน้าที่ตามกฎหมาย หรือความจำเป็นเพื่อการบริการสาธารณะ โดยใช้คลื่นความถี่ที่จัดสรรไว้สำหรับภาครัฐ
- 2) การออกใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชน ให้คำนึงถึงความต้องการที่หลากหลาย ความพร้อมและประโยชน์สาธารณะของชุมชน โดยใช้คลื่นความถี่ที่จัดสรรไว้สำหรับภาคประชาชน
- 3) การออกใบอนุญาตประกอบกิจการทางธุรกิจ ให้คำนึงถึงการส่งเสริมการแข่งขันโดยเสรี อย่างเป็นธรรมและสนับสนุนให้มีการประกอบกิจการประเภทที่ให้บริการข่าวสารและสาระในสัดส่วนที่เหมาะสม โดยใช้คลื่นความถี่ที่จัดสรรไว้สำหรับภาคเอกชน

มาตรา 21 ในการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนจะหารายได้จากการโฆษณาไม่ได้

หมวด 1 ส่วนที่ 3 การบริหารสถานี

มาตรา 29 ในการประกอบกิจการกระจายเสียง หรือกิจการโทรทัศน์ ให้ผู้รับใบอนุญาตแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย เป็นผู้อำนวยการสถานีประจำแต่ละสถานีเพื่อควบคุมดูแลให้มีการออกอากาศให้เป็นไปตามที่ได้รับอนุญาตและจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบดูแลการจัดรายการ การดำเนินรายการและการออกอากาศของสถานีให้เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายและประกาศต่างๆ ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา 30 ผู้รับใบอนุญาตต้องรับผิดชอบในการกระทำของผู้อำนวยความสะดวกที่ได้กระทำไปในการควบคุมดูแลและบริหารกิจการกระจายเสียง หรือกิจการ โทรทัศน์เสมือนเป็นการกระทำของตนเองเว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำดังกล่าว ตนมิได้รู้เห็น หรือยินยอมด้วยและได้ใช้ความระมัดระวังในการป้องกันตามสมควรแล้ว

หมวด 2 รายการของกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์

มาตรา 33 ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์ที่ใช้คลื่นความถี่แต่ละประเภทต้องจัดผังรายการให้มีสัดส่วนรายการ ดังต่อไปนี้

- 1) ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะต้องกำหนดให้มีรายการที่เป็นข่าวสาร หรือสาระที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบ
- 2) ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนต้องกำหนดให้มีรายการที่เป็นข่าวสาร หรือสาระที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือท้องถิ่นที่รับบริการในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบ
- 3) ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการทางธุรกิจต้องกำหนดให้มีรายการที่เป็นข่าวสาร หรือ สาระที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้า

มาตรา 37 ห้ามมิให้ออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาสาระที่ก่อให้เกิดการล้มล้าง การปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือมีการกระทำซึ่งเข้าลักษณะลามกอนาจาร หรือมีผลกระทบต่อทำให้เกิดความเสื่อมทรามทางจิตใจ หรือสุขภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง

ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ตรวจสอบและให้ระงับการออกอากาศรายการที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่ง หากผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการ ให้กรรมการซึ่งคณะกรรมการมอบหมายมีอำนาจสั่งด้วยวาจา หรือเป็นหนังสือให้ระงับการออกอากาศรายการนั้น ได้ทันทีและให้คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าวโดยพลัน

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนแล้วเห็นว่ากระทำดังกล่าวเกิดจากการละเลยของผู้รับใบอนุญาตจริง ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขตามที่สมควร หรืออำนาจพักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาตก็ได้

หมวด 6 การกำกับดูแล

มาตรา 53 เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจดังต่อไปนี้

- 1) เรียกให้ผู้เกี่ยวข้องมาชี้แจง หรือส่งเอกสาร หรือพยานหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณา
- 2) มีหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสาร หรือวัตถุใดมาเพื่อประกอบการพิจารณา หรือใช้เพื่อเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

3) เข้าไปในอาคาร หรือสถานที่ประกอบการของผู้รับใบอนุญาต หรือบุคคลใดในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำผิด ใช้วัตถุที่ใช้ในการกระทำผิด วัตถุที่มีไว้เป็นความผิด หรือวัตถุที่นำไปใช้กระทำผิด รวมทั้งการกระทำใดที่อาจเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในการอนุญาต

การเข้าไปในอาคาร หรือสถานที่ประกอบการตาม (3) เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมีหมายค้นซึ่งออกโดยศาล

เมื่อได้เข้าไปและลงมือทำการตรวจสอบตาม (3) แล้วยังคงดำเนินการไม่เสร็จจะกระทำต่อไปในเวลาหลังพระอาทิตย์ตก หรือนอกเวลาทำการของสถานที่นั้นได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ผู้เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวก

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 54 ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา 54 ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวแก่บุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา 55 ผู้ใดกระทำให้เกิดการรบกวนต่อการรับส่ง หรือแพร่สัญญาณเสียง หรือภาพของผู้รับใบอนุญาต ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นระงับการกระทำ หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงสิ่งที่ใช้ในการกระทำนั้น หรือให้ย้ายสิ่งดังกล่าวออกไปให้พ้นเขตรบกวน หรือสั่งให้บุคคลนั้น หรือบุคคลอื่นกระทำการใดๆ ที่จำเป็นเพื่อแก้ไขการรบกวนนั้นได้ แต่ถ้าสิ่งดังกล่าวทำให้เกิดการรบกวนนั้นเป็นกิจการที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายอื่นให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายนั้นพิจารณาดำเนินการเพื่อให้มีการแก้ไขต่อไป

มาตรา 56 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด 7 บทกำหนดโทษ ส่วนที่ 2 โทษอาญา

มาตรา 66 ผู้ใดใช้คลื่นความถี่สำหรับการประกอบกิจการกระจายเสียง หรือกิจการ โทรทัศน์ หรือประกอบกิจการกระจายเสียง หรือกิจการ โทรทัศน์ หรือให้บริการนอกเหนือจากกิจการกระจายเสียง หรือกิจการโทรทัศน์ โดยไม่ได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและปรับวันละ ไม่เกินห้าหมื่นบาทตลอดระยะเวลาที่ยังฝ่าฝืน

มาตรา 68 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดกระทำเพื่อให้เกิดการรบกวนต่อการรับส่ง หรือแพร่สัญญาณเสียง หรือภาพของผู้รับใบอนุญาตรายอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับวันละ ไม่เกินสามหมื่นบาทตลอดระยะเวลาที่ยังฝ่าฝืน

มาตรา 69 ผู้ใดกระทำเพื่อให้เกิดการรบกวนต่อการรับส่ง หรือแพร่สัญญาณเสียง หรือภาพของผู้รับใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับวันละ ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทตลอดระยะเวลาที่ยังฝ่าฝืน

มาตรา 70 ผู้ใดผลิต นำเข้า จำหน่าย หรือมีไว้เพื่อจำหน่าย หรือรับติดตั้งเครื่องรับเครื่องมือ หรืออุปกรณ์เพื่อให้บุคคลอื่นนำไปใช้รับ หรือแปลงสัญญาณในการรับรายการของกิจการกระจายเสียง หรือกิจการโทรทัศน์แบบบอกรับเป็นสมาชิก โดยไม่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทบัญญัติมาตรานี้มิให้ใช้บังคับกับการมี หรือใช้เครื่องรับ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ตามวรรคหนึ่ง เพื่อการศึกษาวิจัยตามที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

บทเฉพาะกาล

มาตรา 78 ในระหว่างที่การจัดตั้งองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระเพื่อทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมตามมาตรา 47 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยังไม่แล้วเสร็จ ให้คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นการชั่วคราว โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- 2) ดำเนินการเพื่อให้ผู้ประกอบการวิทยุกระจายเสียงชุมชนและกิจการที่ไม่ได้ใช้คลื่นความถี่รับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนและกิจการที่ไม่ใช้คลื่นความถี่เป็น การชั่วคราวไปพลางก่อนตามที่คณะกรรมการกำหนด โดยใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนชั่วคราวและกิจการที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ให้มีอายุไม่เกินหนึ่งปี
- 3) ประกาศกำหนดสัดส่วนรายการและให้ความเห็นชอบผังรายการของผู้ได้รับอนุญาตตาม (2)
- 4) ควบคุมดูแลให้การส่ง หรือการแพร่เสียงของผู้ได้รับใบอนุญาตตาม (2) เป็นไปตามขนาดกำลังส่งที่กำหนดและครอบคลุมพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต

มาตรา 79 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 78 ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์คณะหนึ่ง ประกอบด้วย

1) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธานอนุกรรมการ

2) ปลัดกระทรวงกลาโหม หรือผู้แทน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา หรือผู้แทน อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ หรือผู้แทน อธิบดีกรมการปกครอง หรือผู้แทนเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ หรือผู้แทนและผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้แทนเป็นอนุกรรมการ

3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหกคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ทางนิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์ หรือสื่อสารมวลชนจำนวนสามคน กฎหมายมหาชนจำนวนสองคน เทคโนโลยีการสื่อสาร หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการกำกับกิจการจำนวนหนึ่งคน เป็นอนุกรรมการ

4) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากประธานสภาสถาบัน นักวิชาการ ด้านสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน นายสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย หรือผู้แทน นายสมาพันธ์สมาคมวิชาชีพวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ หรือผู้แทน ประธานสภาองค์กรพัฒนาเด็กและเยาวชน หรือผู้แทน ประธานคณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน หรือผู้แทน ประธานสมาคมสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย หรือผู้แทนและประธานสหพันธ์องค์กรผู้บริโภค หรือผู้แทนเป็นอนุกรรมการ

ให้เลขาธิการคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งมีหน้าที่ในการเสนอความเห็นและปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย โดยใช้อำนาจหน้าที่ตามมาตรา 53 ด้วย

ให้นำกฎหมายว่าด้วยวิธีการปฏิบัติราชการทางปกครองในส่วนที่เกี่ยวกับการประชุม การปฏิบัติหน้าที่และการพ้นจากตำแหน่ง มาใช้บังคับแก่คณะอนุกรรมการ โดยอนุโลม

มาตรา 80 ให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติตามมาตรา 78 และคณะอนุกรรมการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ตามมาตรา 79 สิ้นสุดลงนับแต่วันที่ คณะกรรมการขององค์กรของรัฐที่เป็นอิสระตามมาตรา 47 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เข้ารับหน้าที่ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงกิจการที่คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ได้สั่งการอนุญาต หรือดำเนินการใดในระหว่างที่ปฏิบัติหน้าที่ตามบทเฉพาะกาลนี้

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิทยุชุมชนเพื่อเป็นแนวทางในการประกอบการวิจัย การศึกษาแนวโน้มของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ.2552-2561 ดังต่อไปนี้

ปีณพร ไพบูลย์วัฒนกิจ (2549) ศึกษาการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนของภาคประชาชน กรณีเครือข่าย องค์การวิทยุชุมชนเชียงใหม่และสรุปว่าปัจจัยที่สนับสนุนการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน มี 3 ด้าน คือ 1. ปัจจัยด้านการเมือง กฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา 40 ได้ให้สิทธิคุ้มครองแก่ประชาชนในการเข้าถึงสื่อ ดังนั้นประชาชนสามารถทดลองจัดตั้งวิทยุชุมชนในชุมชนของตนได้และมีช่องทางในการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงที่ ภาครัฐเป็นเจ้าของในการจัดรายการวิทยุชุมชน 2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เครื่องส่งและอุปกรณ์ในการกระจายเสียงของวิทยุชุมชนมีราคาถูกลง ทำให้ประชาชนสามารถจัดซื้อได้ นอกจากนี้ยังมีแหล่งทุนให้การสนับสนุนการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนภาคประชาชน อีกด้วย 3. ปัจจัยด้านสังคม แกนนำชุมชนและประชาชนตื่นตัวในสิทธิการสื่อสารและเล็งเห็นความจำเป็นของการ มีวิทยุชุมชน เมื่อก่อตั้งสถานีวิทยุชุมชนแล้ว สมาชิกในชุมชนก็ให้ความสำคัญและยอมรับ นอกจากนี้ยังเกิดความ ร่วมมือระหว่างนักวิชาการและภาคประชาชนในการผลักดัน การปฏิรูปสื่อและเผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับวิทยุชุมชนเพิ่มขึ้นด้วย

ปีณพร ไพบูลย์วัฒนกิจ ยังได้สรุปปัญหาอุปสรรคในการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน ว่าเกิดจากปัจจัย ต่างๆ ดังนี้ คือ 1. ปัจจัยด้านการเมือง การแทรกแซงของกลุ่มผลประโยชน์ทำให้ กระบวนการสรรหาคณะกรรมการ กิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.) มีความล่าช้า นอกจากนี้กฎเกณฑ์ในการจัดตั้งวิทยุชุมชนไม่มีความแน่นอน ทำให้วิทยุชุมชนยังไม่ได้รับการยอมรับให้เป็นสถานีที่ถูกต้องตามกฎหมาย ส่วนนโยบายรัฐในการ แก้ไขปัญหาวิทยุชุมชน ก็ไม่ชัดเจนและไม่เข้าใจแนวคิด/ปรัชญาวิทยุชุมชนที่แท้จริง อีกทั้งนักการเมืองท้องถิ่นก็เข้ามาโครงการ ศึกษาข้อมูลพื้นฐานวิทยุชุมชนภาคประชาชน 2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ การเปิดช่องให้วิทยุชุมชน สามารถมีโฆษณาได้ ทำให้กลุ่มนักการเมืองและนายทุน ท้องถิ่นจัดตั้ง “วิทยุชุมชน” เพื่อแสวงหากำไร เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังขาดแคลนงบประมาณและอุปกรณ์ต่างๆ ในการเตรียมความพร้อม วิทยุชุมชนภาคประชาชน 3. ปัจจัยด้านสังคม อาสาสมัครมีภารกิจส่วนตัวจึงมักเกิดปัญหาขาดแคลน คนทำงาน นอกจากนี้ชาวบ้าน ที่ดำเนินงานวิทยุชุมชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดตั้งและ ดำเนินการวิทยุชุมชน ตลอดจนปัญหาทางเทคนิค จึงทำให้ผลิตรายการได้ไม่ค่อยมีคุณภาพ ยิ่งไปกว่านั้น คนส่วนใหญ่ยังคุ้นเคยกับการเป็นผู้รับข้อมูลมากกว่าผู้ส่ง ข้อมูลและสาธารณชนยังมองว่าวิทยุชุมชน เป็นแหล่งแสวงหากำไรในทางธุรกิจและผลประโยชน์ทางการเมือง มากกว่าจะเป็นช่องทางแสดง สิทธิการสื่อสารของประชาชน

สุระชัย ชูผลกา (2548) ศึกษาบทบาทและสถานภาพวิद्यชุมชนไทยกับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเลือก สถานีวิद्यชุมชนที่เป็นสมาชิกสหพันธ์วิद्यชุมชนแห่งชาติ เป็นตัวอย่างศึกษา 21 สถานี งานศึกษาชิ้นสรุปความได้ว่า วิद्यชุมชนโดยทั่วไปยังไม่สามารถสถาปนารูปแบบและสถานภาพในการเป็นสื่อชุมชนและสร้าง “พื้นที่สาธารณะใหม่” ในสังคมไทยได้ เนื่องจากยังขาดการมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชนในชุมชน อันเป็นผลพวงมาจากการ ครอบงำของรัฐผ่านกลไกทางการปราบปรามและกลไกทางอุดมการณ์ เช่นการตอกย้ำว่าวิद्यชุมชนเป็นสื่อที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายและการออกกฎระเบียบที่ตอกย้ำหลักการของวิद्यกระจายเสียงทั่วไป หรือสื่อกระแสหลักที่รัฐ ได้ยึดครองและครอบงำมาเป็นเวลานานแล้ว เป็นต้น

เมื่อพิจารณาประเด็นการมีส่วนร่วม งานของสุระชัยสรุปว่า การประชุมวางแผนดำเนินการวิद्यชุมชนมี เฉพาะช่วงแรกของการก่อตั้ง พอเวลาผ่านไปบทบาทเหล่านี้กลายเป็นความรับผิดชอบของกลุ่มผู้ประสานงาน หรือผู้จัดการสถานีเท่านั้น นอกจากนี้ การใช้รูปแบบอาสาสมัครมีข้อจำกัดไม่สามารถแบ่งสายงานหรือโครงสร้างองค์กร อย่างเป็นระบบคงได้แต่เพียงเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในฐานะผู้จัดรายการเท่านั้น

สำหรับเนื้อหารายการที่วิद्यชุมชนนำเสนอส่วนใหญ่ก็เป็นการให้ความรู้ข่าวประชาสัมพันธ์ และรายการ เพลง นอกจากนี้สถานีวิद्यชุมชนส่วนใหญ่ไม่เพียงแต่หลีกเลี่ยงการนำเสนอปัญหาภายในท้องถิ่น หรือการตั้งประเด็น ที่เป็นปัญหาเฉพาะท้องถิ่นที่จะนำไปสู่ข้อถกเถียงร่วมกันของคนในชุมชนเท่านั้น หากยังประกาศอย่างชัดเจนว่าจะละเว้นนำเสนอการเมืองท้องถิ่น เพื่อลดความขัดแย้งและปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น แม้ว่าทิศทางดังกล่าวถือเป็นพันธกิจ สำคัญของวิद्यชุมชนก็ตาม ดังนั้นการนำเสนอข่าวสารชุมชนจึงวนเวียนอยู่แค่ข่าวกิจกรรมของคนในชุมชน เช่นงานอุปสมบท งานมงคลสมรส งานวันเกิด งานฉาปนกิจ ฯลฯ การหลงลืมหน้าที่และพันธกิจของการเป็นสื่อชุมชน และสื่อทางเลือกทำให้วิद्यชุมชนเป็นเพียงแค่หนทางของการได้มาซึ่งสิทธิและการเป็นเจ้าของสื่อเท่านั้น ไม่ได้ช่วยปฏิรูปสื่อ หรือยกระดับการบูรณาการแก่ชุมชน หรือสังคมเลย

Bhatchara Aramsri (2005) ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการวิद्यชุมชนเปรียบเทียบสถานีวิद्यชุมชน 4 แห่งในจังหวัดเชียงใหม่และได้สรุปงานศึกษาไว้ว่า 1. การมีส่วนร่วมของชุมชนของสถานีวิद्यชุมชนในเขตเมืองมีต่างมาก เนื่องจากมีปัญหาในการกำหนดกลุ่มคนและขอบเขตชุมชน และผู้ฟังที่ตัดสินใจเข้าร่วมก็ถูกจำกัดอยู่แค่เป็นผู้จัดรายการเท่านั้น นอกจากนี้ กลุ่มผู้ฟังยังไม่มีความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานีและมองว่าสถานีวิद्यชุมชนเป็นเพียง โรงเรียนฝึกหัดการเป็นผู้จัดรายการ ส่วนในเขต ชนบท ประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชนเป็นเพียงผู้ฟังและให้ข้อมูลและมีเพียง 2-3 คนที่เข้าไปเป็นอาสาสมัครเพื่อจัด โครงการศึกษาข้อมูลพื้นฐานวิद्यชุมชนภาคประชาชน 2. การแทรกแซงของภาครัฐกิจและภาครัฐ เกิดขึ้นเมื่อกรมประชาสัมพันธ์ออกกฎระเบียบข้อหนึ่ง

ที่ว่าสถานีวิทยุชุมชนสามารถมีโฆษณาได้ 6 นาทีใน 1 ชั่วโมง เพื่อแก้ปัญหาเรื่องรายได้ในการดำเนินงาน ซึ่งได้รับการคัดค้าน จากกลุ่มประชาสังคมและนักวิชาการหัวก้าวหน้าด้านสื่อสารมวลชน เนื่องจากมองเห็นว่าเป็นการทำลาย “จิต วิญญาณ” ของวิทยุชุมชน

ทั้งนี้เพราะการอนุญาตให้มีโฆษณาได้นี้ ทำให้ภาครัฐกีดกันมาลงทุนจัดตั้ง “สถานีวิทยุชุมชน” เป็นจำนวนมากและทำให้ประชาชนไม่สามารถแบ่งแยกได้อย่างชัดเจนว่าสถานีวิทยุชุมชนที่ตนฟังอยู่นั้นเป็น “ของแท้” หรือ “ของเทียม” นอกจากนี้ หน่วยงานภาครัฐยังใช้กฎหมายที่ล้าสมัยมาใช้กับวิทยุชุมชน และต้องการปิดวิทยุชุมชนที่ไม่ทำตามกฎระเบียบดังกล่าวด้วย ยิ่งไปกว่านั้นยังเห็นว่าวิทยุชุมชนไม่สามารถดำเนินการได้ ถ้ายังไม่มี กสท. และแผนแม่บทในการกำกับคลื่นความถี่

ศิริพล สัจจาพันธุ์(2545) สรุปผลการศึกษา กระบวนการสร้างความพร้อมของชุมชน ในการก่อตั้งสถานีวิทยุชุมชน ศึกษากรณีวิทยุชุมชนอำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา พบว่าในกระบวนการเตรียมความพร้อมชุมชน เพื่อก่อตั้งสถานีวิทยุชุมชนนั้น ต้องให้ความสำคัญกับกลุ่มแกนนำชุมชน สภาพชุมชนและเป้าหมายต่อวิทยุชุมชน ดังนี้ 1. แกนนำชุมชน เป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการสร้างความพร้อมของชุมชน ดังนั้น แกนนำชุมชน ต้องมีความน่าเชื่อถือและตั้งใจดำเนินการวิทยุชุมชนอย่างจริงจัง นอกจากนี้ ต้องให้ความสำคัญกับการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจกับคนในชุมชน ให้ครอบคลุมทั่วพื้นที่ออกอากาศกระจายเสียงด้วย จึงจะได้รับความร่วมมือและมีคนอาสาเข้าร่วมรับผิดชอบบริหารจัดการ อย่างไรก็ตาม มีความจำเป็นต้องฝึกอบรมแกนนำชุมชนในเรื่องการ การผลิตบริหารจัดการ และการจัดรายการด้วย 2. สภาพชุมชน ชุมชนต้องมีรากฐานที่ดีในกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยและมีแนวคิดในการ พึ่งตนเองในการดำเนินการต่างๆ ร่วมกัน นอกจากนี้ วิถีชุมชน และภูมิปัญญาเป็นเงื่อนไขที่ดีต่อกระบวนการเรียนรู้วิทยุ ชุมชนและความสัมพันธ์เป็นเครือข่ายกับชุมชนอื่นๆ เป็นเงื่อนไขอันหนึ่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาได้มากขึ้น 3. เป้าหมายต่อวิทยุชุมชน ชุมชนต้องเชื่อร่วมว่า เมื่อมีวิทยุชุมชน จะทำให้คนในชุมชนสามารถเข้าถึงสื่อ (Access) มีส่วนร่วม (Participation) และสามารถบริหารจัดการได้ด้วยตนเอง (Self – management) นอกจากนี้ หลักการ และแนวคิดวิทยุชุมชนจะต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน ที่ชุมชนสามารถเรียนรู้และเข้าใจได้ง่าย

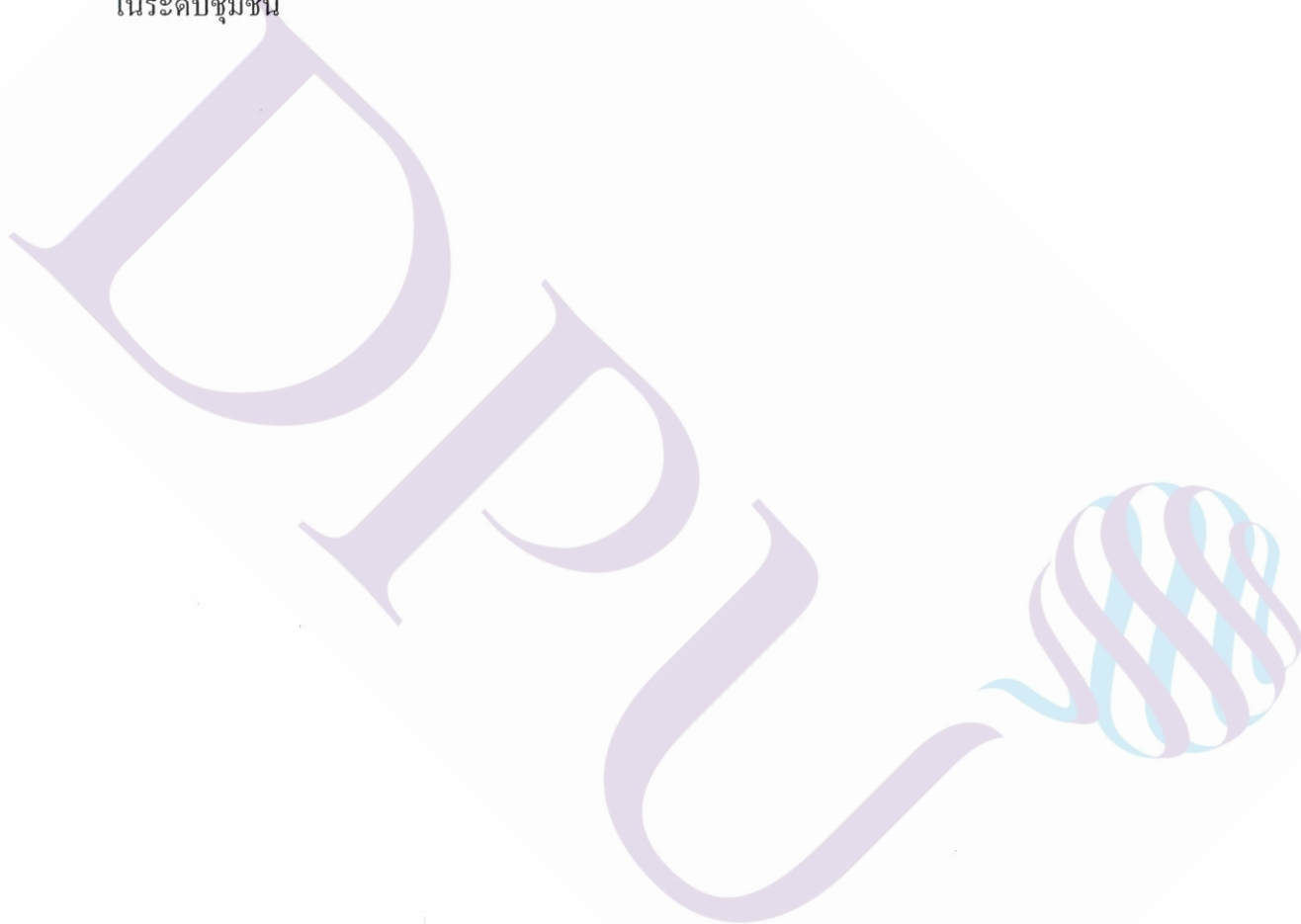
งานวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาสื่อวิทยุชุมชนในเขตภาคเหนือ ซึ่งมีลักษณะทางภูมิศาสตร์และประชากรศาสตร์ ของ จิระวรรณ ตันกูรอนันท์ เรื่อง การมีส่วนร่วมและบทบาทผู้นำชุมชนชาวไทยภูเขา โดยการจัดการวิทยุชุมชน จังหวัดแม่ฮ่องสอน (2542, น. 105-112) ซึ่งพบว่า การจัดการวิทยุชุมชน เป็นการจัดการที่หน่วยงานราชการเปิด โอกาสให้กับวิทยุชุมชนอย่างเต็มที่ อยู่ที่ชุมชนจะสนใจเข้ามามีส่วนร่วมอย่างไร ขณะที่ชุมชนเองก็คุ้นเคยกับการให้บริการวิทยุกระจายเสียงโดยภาครัฐ

วิทยานิพนธ์ ของ สิขเรศ ศิราภานต์ เรื่องรูปแบบสถานีวิทยุกระจายเสียงภาคประชาชน ที่พึงประสงค์สำหรับประเทศไทย ภายหลังการปฏิรูประบบวิทยุกระจายเสียง ตามเจตนารมณ์มาตรา 40

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 (2544: 150-162) พบว่าแนวคิดหลักในการดำเนินการสถานีวิทยุภาคประชาชน คือสถานีวิทยุที่ส่งเสริมสิทธิทางการสื่อสาร (Communication Right) และการรับรู้ข่าวสารของสาธารณะ สนับสนุนการเข้าถึงสื่อและการมีส่วนร่วมของประชาชน (Access and participation) ประชาชนสามารถเป็นเจ้าของและควบคุมบริหารจัดการเองได้ (Self Management) ทำหน้าที่บูรณาการส่วนต่างๆ ของสังคมเข้าไว้ด้วยกัน ดำเนินการโดยไม่มุ่งหวังผลกำไร หรือตกอยู่ภายใต้อิทธิพลทางธุรกิจและการเมือง ในฐานะองค์กรสื่อวิทยุนี้เองต้องพัฒนาให้เกิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม โดยการเปิดเวทีอภิปรายและแสดงออก เพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคมและวัฒนธรรม ดำเนินการเพื่อบริการสาธารณะ ให้บริการทางด้านข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน ช่วยเสนอทางออกในการแก้ไขปัญหาในชีวิตของประชาชนได้ เป็นเวทีที่มีความคิดหลากหลายได้รับการแลกเปลี่ยนและทัศนะเหล่านี้ได้รับความเคารพ เป็นสื่อที่พยายามผลักดันกระบวนการประชาสังคม (Civic Society) สร้างมติมหาชน (Public Opinion) คัดค้าน หรือเรียกร้องต่อประเด็นปัญหาต่างๆ อย่างสร้างสรรค์ด้วยเหตุผล ขยายแนวคิดประชาธิปไตยและดำเนินการเพื่อการปกป้องสาธารณะประโยชน์ เป็นสื่อวิทยุที่สามารถสะท้อนความต้องการของประชาชนส่วนรวม ตลอดจนมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ส่งเสริมสำนึกร่วมกันของประชาชนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งเสริมการศึกษา ศิลปวัฒนธรรมและเสริมสร้างความเข้มแข็งและพลังประชาชน (Empowerment) ดำเนินกิจการตามครรลองประชาธิปไตย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน (Democratic Participant)

งานวิจัย วิทยุชุมชนทางภาคใต้ของประเทศไทย ในจังหวัดปัตตานี ของชาลีสาและคณะ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 – 2545 พบว่าวิทยุชุมชนปัตตานี มี 4 ช่วงของการดำเนินการที่สำคัญโดยเป็นกระบวนการของประชาชนในระดับรากหญ้า ซึ่งในระยะเริ่มแรกนั้นวิทยุชุมชนยังไม่มีบทเรียนสำเร็จรูปมาให้ ต้องมีการเรียนรู้และแสวงหา ลองผิดลองถูกสรุปบทเรียนของชุมชนเอง เช่นในระยะเริ่มแรกไม่มีผู้ประสานงาน ไม่มีกำหนดบทบาทหน้าที่ของฝ่ายต่างๆ ไม่มีกำหนดวาระการประชุมและไม่มีแผนกิจกรรม ทั้งหมดนั้นเป็นปัญหาอันเกิดจากการไม่รู้ หรือไม่มีความรู้ในเรื่องของการดำเนินกิจกรรม โครงการ แต่วิทยุชุมชนปัตตานี ใช้วิธีการลงมือทำและทบทวนได้ตรงจบเรียน ถอดบทเรียน สลับกันไปมา ชาลีสาและคณะแสดงให้เห็นลักษณะการบริหารจัดการวิทยุชุมชนในยุคแรก ที่ประธานคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการชุมชน อันเป็นตัวแทนที่มาจากแต่ละตำบลนั้น ต่างไม่ทำหน้าที่ตามที่กำหนดไว้วิธีแก้ปัญหา คือการไม่เปลี่ยนตัวบุคคล แต่เป็นการเปลี่ยนโครงสร้างแทน ในระยะที่สองของการดำเนินกิจกรรม ได้มีการเพิ่มคณะกรรมการผลิตรายการ กรรมการฝ่ายวิจัยและกรรมการวิทยุสัญญา ขึ้นมาแทนคณะกรรมการชุมชน แต่โครงสร้างใหม่ไม่สามารถแก้ปัญหาประธานไม่ทำงานไม่ได้ แต่กรรมการวิทยุสัญญาทำให้กิจกรรมเสริมวิทยุชุมชน

มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น การเปลี่ยนแปลงในคณะกรรมการบริหารจึงเกิดขึ้นอีกครั้ง แต่เป็นการเพิ่มคณะกรรมการในส่วนของฝ่ายรายการและการติดตามผล อย่างไรก็ตามการทำงานก็ยังคงเป็นปัญหาทางด้านตัวบุคคล เช่นเดิมผู้วิจัยได้เสนอว่า ควรจะมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่เข้ามาทำงาน มีเวลาว่าง มีจิตสาธารณะ รักและเข้าใจเห็นคุณค่าของการสื่อสารและรักความถูกต้อง รวมทั้งมีจรรยาบรรณแบบนักวิชาชีพ เนื่องจากงานวิทยุเป็นการใช้การสื่อสารในพื้นที่สาธารณะ ความรู้ที่ดี คือ มีความถูกต้อง มีความเข้าใจในเรื่องที่พูด แต่กลยุทธ์การสัญจร ออกสาริตการจัดรายการวิทยุในชุมชน นับเป็นวิธีการหนึ่งที่น่าสนใจในการขยายความรู้ ความสนใจและสร้างโอกาสในการเข้าถึงสื่อวิทยุในระดับชุมชน

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวโน้มของวิद्यุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561 เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยมีรายละเอียดและวิธีดำเนินการ คือ การเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 การเลือกผู้เชี่ยวชาญ

กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจะใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งประกอบด้วย คณาจารย์ที่ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้บริหารจากสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติและผู้ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท หรือ มีประสบการณ์ทำงานอย่างน้อย 10 ปีขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น 17 ท่าน ดังตารางที่ 3.1 และตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามในงานวิจัยดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญ	สถาบัน/หน่วยงาน	จำนวน ท่าน
คณาจารย์	คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	4
ผู้อำนวยการสำนัก	สำนักตรวจสอบการใช้ความถี่วิทยุ สำนักงาน กทช.	1
	สำนักกำกับดูแลกิจการ โทรคมนาคม สำนักงาน กทช.	1
ผู้อำนวยการส่วน	วางแผนติดตามประเมินผล สำนักงาน กทช.	1
	กำกับดูแลกิจการ โทรคมนาคม สำนักงาน กทช.	1
ผู้อำนวยการศูนย์	ศูนย์ตรวจสอบการใช้ความถี่วิทยุ	4
หัวหน้าสถานี	สถานีตรวจสอบการใช้ความถี่วิทยุ	5
	รวมทั้งสิ้น	17

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนผู้เชี่ยวชาญและค่าความคลาดเคลื่อน

จำนวนผู้เชี่ยวชาญ (Panel Size)	ช่วงการลดลงของความคลาดเคลื่อน (Error - reduction)	ความคลาดเคลื่อนลดลง (Net - charge)
1 - 5	1.20 - 0.70	0.50
5 - 9	0.70 - 0.58	0.12
9 - 13	0.58 - 0.54	0.04
13 - 17	0.54 - 0.50	0.04
17 - 21	0.50 - 0.48	0.02
21 - 25	0.48 - 0.46	0.02
25 - 29	0.46 - 0.44	0.02

จากตารางที่ 3.2 พบว่า จำนวนผู้เชี่ยวชาญหากมีตั้งแต่ 17 ท่านขึ้นไป อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อน (Error) จะมีน้อยมากและจะเริ่มคงที่คือ 0.02 ซึ่งทำให้งานวิจัยน่าเชื่อถือมากขึ้น

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถามปลายเปิดและแบบสอบถามความคิดเห็น โดยมีขั้นตอนการสร้าง การเก็บรวบรวมข้อมูลและลักษณะของเครื่องมือดังต่อไปนี้

3.2.1 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาแนวโน้มของวิद्यุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561 ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

3.2.1.1 รอบที่ 1 การสร้างแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวโน้มของวิद्यุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561 ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาเอกสารเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิद्यุชุมชน เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของวิद्यุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561 ซึ่งประกอบไปด้วยจุดมุ่งหมายของวิद्यุชุมชน ลักษณะการมีส่วนร่วมของวิद्यุชุมชน โครงสร้างการบริหารจัดการของ

วิทยุชุมชน คณะทำงานของวิทยุชุมชน เนื้อหาและรูปแบบการดำเนินรายการของวิทยุชุมชน
จรรยาบรรณของนักวิทยุชุมชน กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิทยุชุมชน

2) นำเนื้อหาที่ทำการวิเคราะห์จากสภาพทั่วไปของวิทยุชุมชนในอุดมคติใน
ทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561 มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อสร้างแบบสอบถามปลายเปิด

3) สร้างแบบสอบถามปลายเปิด ภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและ
ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีรายชื่อดังต่อไปนี้

(1) น.อ. ดร. วีระชัย เชาวน์กำเนิด

ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา การจัดการโทรคมนาคม
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประณต บุญไชยอภิสิทธิ์

ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และ
การสื่อสารมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

(3) รองศาสตราจารย์ ดร.บงการ หอมนาน

อาจารย์ประจำบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา การจัดการโทรคมนาคม
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

(4) ดร.ธงชัย จรณะสมบุรณ์

อาจารย์ประจำบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา การจัดการโทรคมนาคม
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

4) ปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถามปลายเปิดตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5) ติดต่อเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญเพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญในการออกแบบสอบถาม

จำนวน 17 ท่าน

6) ขอนหนังสือเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการออกแบบ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จากงานบัณฑิตศึกษาประจำคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

7) นำแบบสอบถามปลายเปิดไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 ท่าน ตอบคำถามและ
แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม พร้อมกำหนดวันส่งแบบสอบถามกลับคืนภายใน 2 สัปดาห์

8) เก็บรวบรวมแบบสอบถามรอบที่ 1 คืนจากผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง

3.2.1.2 รอบที่ 2 การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มของวิทยุชุมชน
ในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561 ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1) นำคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามรอบที่ 1 มาจัดกลุ่มและตัดข้อมูลที่ซ้ำซ้อนออกไปและเพิ่มเติมประโยคคำถามตามความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญและนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านตอบ

2) นำแบบสอบถามที่ได้จาก ข้อ 3.2.2.1 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 ท่าน ตอบคำถาม โดยการให้นำน้ำหนักความสำคัญของคำถามในแต่ละข้อ พร้อมกำหนดวันส่งแบบสอบถามกลับคืนภายใน 2 สัปดาห์

3) เก็บรวบรวมแบบสอบถามรอบที่ 2 คืนจากผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง

3.2.1.3 รอบที่ 3 การสร้างแบบสอบถามเพื่อทบทวนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ได้จากรอบที่ 2 เกี่ยวกับแนวโน้มของวิद्यุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561 ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

1) นำคำตอบได้จากแบบสอบถามรอบที่ 2 แต่ละข้อ มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าสถิติ ได้แก่ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

2) สร้างแบบสอบถามใหม่เป็นแบบสอบถามรอบที่ 3 โดยมีข้อความเดียวกันกับแบบสอบถามรอบที่ 2 แต่เพิ่มตำแหน่งของค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์และเครื่องหมายแสดงตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญนั้นๆ ได้ตอบในแบบสอบถามรอบที่ 2 ลงไป

3) นำแบบสอบถามรอบที่ 3 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านได้ทบทวนคำตอบโดยยืนยันคำตอบเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบใหม่ ซึ่งในการตอบแบบสอบถามรอบนี้ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนทราบว่าตนมีความคิดเห็นแตกต่าง หรือไม่แตกต่างจากความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญคนอื่นๆ หากไม่เห็นด้วยให้แสดงเหตุผลประกอบการยืนยันคำตอบเดิมที่อยู่นอกพิสัยควอไทล์นั้น ทั้งนี้ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้จะเป็นรอบสุดท้าย กำหนดวันส่งแบบสอบถามกลับคืนภายใน 2 สัปดาห์

4) เก็บรวบรวมแบบสอบถามรอบที่ 3 คืนจากผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเองและนำข้อมูลที่ได้มาทำการสรุปและอภิปรายผลของการวิจัย

3.2.2 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย การสอบถามจำนวน 3 รอบ โดยมีลักษณะดังนี้

3.2.2.1 รอบที่ 1 การรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มของวิद्यุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561 ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

3.2.2.2 รอบที่ 2 การสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มของวิद्यุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561 ลักษณะของเครื่องมือแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ดังนี้ คือ

- 5 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้มากที่สุด
- 4 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้มาก
- 3 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้ปานกลาง
- 2 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้น้อย
- 1 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้น้อยที่สุด

3.2.2.3 รอบที่ 3 การทบทวนความคิดเห็นของผลลัพธ์ที่ได้จากแบบสอบถามในรอบที่ 2 เกี่ยวกับแนวโน้มของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ แต่เพิ่มตำแหน่งของค่ามัธยฐานและพิสัยระหว่างควอไทล์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ค่าตอบของแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows Version 11 เพื่อหาค่าทางสถิติ ดังต่อไปนี้

3.3.1 มัธยฐาน (Median : Mdn)

มัธยฐาน หมายถึงข้อมูลที่อยู่ตรงกลางของข้อมูลทั้งหมดเมื่อ ได้เรียงลำดับข้อมูลเหล่านี้แล้ว ในการคำนวณจะใช้สูตรดังนี้คือ

$$Mdn = L_0 + i \left[\frac{(N / 2) - f_1}{f_2} \right] \quad (3.1)$$

เมื่อ

Mdn = มัธยฐาน

L_0 = จุดจำกัดล่างที่แท้จริงของคะแนนในชั้นที่มีมัธยฐานตกอยู่

f_1 = ความถี่สะสมจากชั้นคะแนนต่ำสุดถึงคะแนนที่เป็นขีดจำกัดบนของคะแนนในชั้นก่อนชั้นที่มีมัธยฐานตกอยู่

f_2 = ความถี่ของคะแนนในชั้นที่มีมัธยฐานตกอยู่

N = จำนวนความถี่ทั้งหมด

i = อัตรากว้างชั้น

จากแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งให้น้ำหนักดังนี้

- 5 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้มากที่สุด
- 4 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้มาก
- 3 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้ปานกลาง
- 2 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้น้อย
- 1 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้น้อยที่สุด

ค่ามัธยฐานที่คำนวณได้จากคำตอบของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด แล้วแปลความหมายตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด ไว้ดังนี้คือ

- 4.50 ขึ้นไป ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเป็นไปได้มากที่สุด
- 3.50 – 4.49 ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเป็นไปได้มาก
- 2.50 – 3.49 ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเป็นไปได้พอสมควร
- 1.50 – 2.49 ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเป็นไปได้น้อย
- ต่ำกว่า 1.50 ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเป็นไปได้เลย

สำหรับเกณฑ์มัธยฐานที่มีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ผู้วิจัยถือว่าข้อความนั้นเป็นแนวโน้มของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561

3.3.2 ฐานนิยม (Mode : Mo)

$$Mo = L_0 + i \left[\frac{\Delta_1}{\Delta_1 + \Delta_2} \right] \quad (3.2)$$

เมื่อ

Mo = ฐานนิยม

Lo = จุดจำกัดล่างที่แท้จริงของคะแนนในชั้นที่มีฐานนิยมตกอยู่

I = อัตรากว้างชั้น

$$\Delta_1 = f_1 - f_0$$

$$\Delta_2 = f_1 - f_2$$

f_0 = ความถี่ของชั้นที่ติดก่อนชั้นที่มีฐานนิยมอยู่ซึ่งมีข้อมูลต่ำกว่า

f_1 = ความถี่ของชั้นที่มีฐานนิยมอยู่

f_2 = ความถี่ของชั้นที่อยู่ถัดจากชั้นที่มีฐานนิยมอยู่ 1 ชั้น ซึ่งมีข้อมูลสูงกว่า

เมื่อคำนวณหาค่ามัธยฐานของแต่ละข้อคำถามแล้ว ผู้วิจัยนำค่าทั้งสองมาหาผลต่างของแต่ละข้อคำถาม เพื่อเป็นการสนับสนุนความสอดคล้องของแนวคิดของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญโดยผู้วิจัย

ได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาข้อความที่มีค่าผลต่างไม่เกิน 1.00 แสดงว่า แนวคิดของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ มีความสอดคล้องกัน

3.3.3 พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range : IR)

พิสัยระหว่างควอไทล์ คือค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับ ควอไทล์ที่ 1 ของแต่ละข้อความ หรือข้อความในการคำนวณใช้สูตรดังนี้คือ

$$I.R = (Q_3 - Q_1) \quad (3.3)$$

และหาค่า Q_1 และ Q_3 ได้จากสูตร

$$Q_1 = L_0 + i \frac{\left(\frac{N}{4} - CF\right)}{f} \quad (3.4)$$

$$Q_3 = L_0 + i \frac{\left(\frac{3N}{4} - CF\right)}{f} \quad (3.5)$$

เมื่อ

Q_1 = ควอไทล์ที่ 1

Q_3 = ควอไทล์ที่ 3

L_0 = จุดจำกัดล่างที่แท้จริงของคะแนนในชั้นที่มีมัธยฐานตกอยู่

N = จำนวนความถี่ทั้งหมด

CF = ความถี่สะสมของชั้นที่อยู่ข้างควอไทล์แต่เป็นชั้นที่มีคะแนนน้อยกว่า

f = ความถี่ของคะแนนในชั้นที่มีมัธยฐาน

i = อัตรากาชั้น

ค่าพิสัยควอไทล์นั้นผู้วิจัยได้คำนวณหาค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับ ควอไทล์ที่ 1 ถ้าข้อความใดมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ตั้งแต่ 1.50 ลงมา ผู้วิจัยถือว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน จัดว่าข้อความนั้นเป็นแนวโน้มของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561 ถ้าค่าพิสัยและควอไทล์ของข้อความนั้นมีค่ามากกว่า 1.50 ขึ้นไป แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้น ไม่สอดคล้องกัน

3.3.4 ความแตกต่างระหว่างมัธยฐาน (Median) กับฐานนิยม (Mode)

ผู้วิจัยกำหนดหาค่าฐานนิยมของแต่ละข้อความ แล้วนำมาหาค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมของแต่ละข้อความ เพื่อเป็นการสนับสนุนความสอดคล้องของความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการตัดสินข้อความที่มีผลต่าง ระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมเกิน 1 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับข้อความนั้นๆ ผู้วิจัยนำข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นสอดคล้องกันใน ด้านมัธยฐาน ฐานนิยมและพิสัยระหว่างควอไทล์ มาสรุปเป็นแนวโน้มของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561 โดยพิจารณาจากค่ามัธยฐานมากที่สุด จากนั้นพิจารณาค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ ฐานนิยม ประกอบกันเพื่อยืนยันความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เนื้อหาของบทที่กล่าวถึงผลการวิเคราะห์การศึกษาแนวโน้มของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาแนวโน้มของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561

จากการศึกษาจุดมุ่งหมายของวิทยุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน ตามเจตนารมณ์ที่แท้จริง ปรากฏผลของการศึกษาดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 สภาพทั่วไปของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561

สภาพทั่วไปด้านจุดมุ่งหมายของวิทยุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน ตามเจตนารมณ์ที่แท้จริง	ใช่	ไม่ใช่
1. ต้องเกิดจากความต้องการที่แท้จริง ของชุมชน ร่วมตัวกันจัดตั้งวิทยุชุมชนขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นกระบอกเสียงของประชาชน เป็นสมบัติสาธารณะเป็นเจ้าของร่วมกัน รวมทั้งบริหารจัดการโดยสมาชิกภายในชุมชนทุกชั้นตอน มีรูปแบบการดำเนินงานโดยไม่แสวงหาผลประโยชน์และกำไรในทางธุรกิจ ใช้อาสาสมัครในชุมชน	✓	
2. เพื่อเป็นสื่อสร้างสรรค์การเรียนรู้ในระบบประชาธิปไตยโดยประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการเข้ามาใช้ประโยชน์จากวิทยุชุมชน ตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ตามมาตรา 40	✓	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สภาพทั่วไปด้านจุดมุ่งหมายของวิทยุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน ตามเจตนารมณ์ที่แท้จริง	ใช่	ไม่ใช่
1.3 เป็นสื่อภาคประชาชน เพื่อเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะคิด แนวนวัตกรรม ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและมุ่งสร้างโอกาสแก่ผู้ด้อยโอกาสในชุมชน	✓	
1.4 เป็นศูนย์ช่วยเหลือคนภัยประจำชุมชนและเป็นแหล่งช่วยกระจาย ข้อมูล ข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ ต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ของสมาชิกในชุมชนในด้านต่างๆ เช่นด้านสาธารณสุข อนามัย สาธารณูปโภค การพยากรณ์อากาศ การทำการเกษตร เป็นต้น	✓	
1.5 ไม่มีการแบ่งเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม พร้อมทั้งส่งเสริมจรรยาบรรณ ความสำนึกรักชาติ เผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม ของชุมชนและท้องถิ่นสู่คนรุ่นใหม่	✓	
1.6 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของวิทยุชุมชน ควรได้มาจากเงินบริจาคของทางบ้าน ร้านค้าในชุมชน มูลนิธิ พร้อมทั้งจัดตั้งเป็นกองทุนสำหรับวิทยุชุมชน เพื่อความยั่งยืนของวิทยุชุมชน เงินสนับสนุนจากรัฐบาล ผ่านองค์กรบริหารส่วนตำบล องค์กรบริหารจังหวัดและเงินสนับสนุนจากองค์กรระหว่างประเทศ โดยการให้เปล่าไม่มีเงื่อนไข	✓	
1.7 สถานที่ตั้งของวิทยุชุมชนควรจัดตั้งในสถานที่เป็นส่วนกลางของชุมชนที่ทุกคนในชุมชนสามารถเข้าถึงได้โดยง่ายและมีความสะดวกในการดำเนินงานได้ตลอดเวลา ควรจัดตั้งที่ศาลาประชาคมของชุมชน	✓	

จากตารางที่ 4.1 พบว่าจากการศึกษาสภาพทั่วไปของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561 สรุปได้ ดังนี้ จุดมุ่งหมายของวิทยุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน นั้นต้องเกิดจากความต้องการที่แท้จริงของคนในชุมชนร่วมตัวกันจัดตั้งขึ้น โดยมีเจตนารมณ์ดำเนินการไม่แสวงหาผลประโยชน์ และกำไรทางธุรกิจ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการได้มาจากการบริจาคในรูปแบบการให้เปล่าปราศจากเงื่อนไข พร้อมทั้งจัดตั้งกองทุนพัฒนาวิทยุชุมชนเพื่อความยั่งยืน โดยมุ่งเน้นประโยชน์ในการเผยแพร่การเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพของคนในชุมชนเป็นหลัก เป็นสื่อภาคประชาชน เป็นสมบัติสาธารณะของชุมชนร่วมกัน มีการดำเนินงานในรูปแบบอาสาสมัครจากสมาชิกในชุมชน

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาแนวโน้มของวิद्यุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี

พ.ศ. 2552-2561

จากการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวโน้มของวิद्यุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561 โดยศึกษาข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการคำนวณหาค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม พิสัยระหว่างควอไทล์และผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 ท่าน ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางต่อไปนี้

4.2.1 ด้านจุดมุ่งหมายของวิद्यุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน ปรากฏผลดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แนวโน้มของวิद्यุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561

ข้อที่	รายการ	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ระดับค่า ความเป็นไปได้
1	ต้องเกิดจากความต้องการที่แท้จริง ของชุมชน ร่วมตัวกันจัดตั้งวิद्यุชุมชนขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นกระบอกเสียงของประชาชน เป็นสมบัติสาธารณะเป็นเจ้าของร่วมกัน รวมทั้งบริหารจัดการโดยสมาชิกภายในชุมชนทุกชั้นตอน มีรูปแบบการดำเนินงาน โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ และกำไรในทางธุรกิจ ใช้อาสาสมัครในชุมชน	1.00	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ระดับค่า ความ เป็นไปได้
2	เพื่อเป็นสื่อสร้างสรรค์ การเรียนรู้ในระบบ ประชาธิปไตย โดย ประชาชนในชุมชนมี ส่วนร่วมในการเข้ามา ใช้ประโยชน์จากวิทยุ ชุมชน ตามเจตนารมณ์ แห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ตามมาตรา 40	1.00	0.00	สอดคล้อง	4.00	4.00	มาก
3	เป็นสื่อภาคประชาชน เพื่อเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยน ความรู้ ทักษะคิด แนวคิดอันก่อให้เกิด ประโยชน์ต่อชุมชน และมุ่งสร้างโอกาสแก่ ผู้ด้อยโอกาสในชุมชน	1.00	0.00	สอดคล้อง	4.00	4.00	มาก

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ระดับค่า ความ เป็นไปได้
4	เป็นศูนย์ช่วยเตือนภัย ประจำชุมชนและเป็น แหล่งช่วยกระจาย ข้อมูล ข่าวสาร ที่เป็น ประโยชน์ ต่อการ ดำรงชีวิต การประกอบ อาชีพ ของสมาชิกใน ชุมชนในด้านต่างๆ เช่น ด้าน สาธารณ สุข อนามัย สาธารณูปโภค การพยากรณ์อากาศ การทำเกษตร เป็นต้น	1.50	0.00	สอดคล้อง	4.00	4.00	มาก
5	ไม่มีการแบ่งเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม พร้อมทั้ง ส่งเสริมจรรยาบรรณ ความสำนึกรักชาติ เผยแพร่ภูมิปัญญา ท้องถิ่น ศิลปะ ขนบธรรมเนียม ประเพณีอันดีงามของ ชุมชนและท้องถิ่นสู่ คนรุ่นใหม่	1.50	0.00	สอดคล้อง	4.00	4.00	มาก

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ระดับค่า ความ เป็นไปได้
6	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของวิฑูรุษุมชน ควรได้มาจากเงินบริจาคของทางบ้านร้านค้าในชุมชน มูลนิธิ พร้อมทั้งจัดตั้งเป็นกองทุนสำหรับวิฑูรุษุมชน เพื่อความยั่งยืนของวิฑูรุษุมชน เงินสนับสนุนจากรัฐบาล ผ่านองค์กรบริหารส่วนตำบล องค์กรบริหารจังหวัดและเงินสนับสนุนจากองค์กรระหว่างประเทศ โดยการให้เปล่าไม่มีเงื่อนไข	1.50	0.00	สอดคล้อง	4.00	4.00	มาก

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ระดับค่า ความ เป็นไปได้
7	สถานที่ตั้งของวิทยุชุมชน ควรจัดตั้งในสถานที่เป็น ส่วนกลางของชุมชนที่ ทุกคนในชุมชนสามารถ เข้าถึงได้โดยง่ายและมี ความสะดวกในการดำเนินงาน ได้ตลอดเวลา ควรจัดตั้ง ที่ศาลาประชาคมของ ชุมชน	1.50	0.00	สอดคล้อง	4.00	4.00	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่าแนวโน้มจุดมุ่งหมายของวิทยุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน ตามเจตนารมณ์ที่แท้จริง มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระหว่าง 0.00 – 1.50 ซึ่งมีค่าต่ำกว่า 1.50 และ ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับค่าฐานนิยมมีค่าระหว่าง -1.00 ถึง 0.00 ซึ่งมีค่าต่ำกว่า 1.00 แสดงว่า กลุ่มของผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด คือ 1. ต้องเกิดจากความต้องการที่แท้จริง ของชุมชน ร่วมตัวกันจัดตั้งวิทยุชุมชนขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นกระบอกเสียงของประชาชน เป็นสมบัติสาธารณะเป็นเจ้าของร่วมกัน รวมทั้งบริหารจัดการโดยสมาชิกภายในชุมชนทุกชั้นตอน มีรูปแบบการดำเนินงานโดยไม่แสวงหาผลประโยชน์และกำไรในทางธุรกิจ ใช้อาสาสมัครในชุมชน โดยมีค่ามัธยฐาน คือ 5.00

แนวโน้มที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด คือ 1. เพื่อเป็นสื่อสร้างสรรค์ การเรียนรู้ในระบบประชาธิปไตยโดยประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการเข้ามาใช้ประโยชน์จาก วิทยุชุมชน ตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ตามมาตรา 40 2. เป็นสื่อภาคประชาชน เพื่อเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนความรู้ ทัศนคติ แนวคิดอันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและมุ่งสร้าง โอกาสแก่ผู้ด้อยโอกาสในชุมชน 3. ไม่มีการแบ่งเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม พร้อมทั้ง ส่งเสริมจรรยาบรรณ ความสำนึกรักชาติ เผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ ขนบธรรมเนียมประเพณี

อันติงามของชุมชนและท้องถิ่นสู่คนรุ่นใหม่ 4. เป็นศูนย์ช่วยเหลือเอนกภัยประจำชุมชนและเป็นแหล่งช่วยกระจาย ข้อมูล ข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ของสมาชิกในชุมชนในด้านต่างๆ เช่นด้านสาธารณสุข อนามัย สาธารณูปโภค การพยากรณ์อากาศ การทำการเกษตร เป็นต้น 5. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของวิถุชุมชนควรได้มาจากเงินบริจาคของทางบ้าน ร้านค้าในชุมชน มุฉนินธิ พร้อมทั้งจัดตั้งเป็นกองทุนสำหรับวิถุชุมชน เพื่อความยั่งยืนของวิถุชุมชน เงินสนับสนุนจากรัฐบาล ผ่านองค์กรบริหารส่วนตำบล องค์กรบริหารจังหวัดและเงินสนับสนุนจากองค์กรระหว่างประเทศ โดยการให้เปล่าไม่มีเงื่อนไขและ6. สถานที่ตั้งของวิถุชุมชนควรจัดตั้งในสถานที่เป็นส่วนกลางของชุมชนที่ทุกคนในชุมชนสามารถเข้าถึงได้โดยง่ายและมีความสะดวกในการดำเนินงาน ได้ตลอดเวลา ควรจัดตั้งที่ศาลาประชาคมของชุมชน โดยมีค่ามัธยฐาน คือ4.00

4.2.2 ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนต่อการดำเนินงานของวิถุชุมชน

ตารางที่ 4.3 ลักษณะการมีส่วนร่วมของวิถุชุมชน

ข้อที่	รายการ	พิสัยระหว่างควอไทล์	ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม	ความสอดคล้องของ ผู้เชี่ยวชาญ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ระดับค่าความเป็นไปได้
1	สมาชิกในชุมชนทุกคนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นผู้ฟังผู้ส่งสาร เป็นผู้ประเมินเนื้อหาและรายการของวิถุชุมชน	1.00	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด
2	สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการคิด วางแผนร่วมผลิต รายการในรูปแบบอาสาสมัคร	1.00	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ระดับค่า ความ เป็นไปได้
3	สมาชิกในชุมชนทุกคน มีสิทธิลงสมัครเป็น คณะกรรมการบริหาร วิฑูชุมชน แต่ต้องมีอายุ ไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์	1.50	0.00	สอดคล้อง	4.00	4.00	มาก
4	ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและถอด ถอนคณะกรรมการบริหาร วิฑูชุมชน ต้องมีอายุ ไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์	1.00	0.00	สอดคล้อง	4.00	5.00	มาก
5	สมาชิกในชุมชนทุกคน มีสิทธิเท่าเทียมกัน โดย 1 คนมี 1 คะแนนเสียง ในการลงคะแนนเลือกตั้ง และถอดถอนคณะกรรมการ การบริหารวิฑูชุมชน	1.00	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด
6	ในการลงชื่อถอดถอน คณะกรรมการบริหาร วิฑูชุมชนควรเข้าชื่อ กันเกินกึ่งหนึ่งของ สมาชิกในชุมชนที่ไป ใช้สิทธิเลือกตั้ง	1.00	0.00	สอดคล้อง	4.00	5.00	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ระดับค่า ความ เป็นไปได้
7	สมาชิกที่ไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารวิฑูชุมชนไม่มีสิทธิในการเข้าชื่อถอดถอนคณะกรรมการบริหารวิฑูชุมชน	1.00	0.00	สอดคล้อง	4.00	5.00	มาก
8	สมาชิกที่ไม่เข้าร่วมประชุมเกิน 5 ครั้งต่อปีไม่มีสิทธิเข้าชื่อถอดถอนคณะกรรมการบริหารวิฑูชุมชน	1.00	0.00	สอดคล้อง	4.00	4.00	มาก
9	สมาชิกในชุมชนมีสิทธิตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการบริหารวิฑูชุมชน	1.00	0.00	สอดคล้อง	4.00	5.00	มาก
10	ต้องมีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารวิฑูชุมชนชุดใหม่ภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการบริหารวิฑูชุมชนชุดเดิมถูกถอดถอน	1.00	0.00	สอดคล้อง	4.00	4.00	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่าแนวโน้มของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนต่อการดำเนินงานของวิสาหุชุมชน มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระหว่าง 0.00 – 1.50 ซึ่งมีค่าต่ำกว่า 1.50 และผลต่างระหว่างมัธยฐานกับค่าฐานนิยมมีค่าระหว่าง -1.00 ถึง 0.00 ซึ่งมีค่าต่ำกว่า 1.00 แสดงว่ากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด คือ 1. สมาชิกในชุมชนทุกคนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นผู้ฟัง ผู้ส่งสาร เป็นผู้ประเมินเนื้อหาและรายการของวิสาหุชุมชน 2. สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการคิดวางแผน ร่วมผลิตรายการ ในรูปแบบอาสาสมัครและ 3. สมาชิกในชุมชนทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน โดย 1 คนมี 1 คะแนนเสียงในการลงคะแนนเลือกตั้งและถอดถอนคณะกรรมการ การบริหารวิสาหุชุมชน โดยมีค่ามัธยฐาน คือ 5.00

แนวโน้มที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด คือ 1. สมาชิกในชุมชนทุกคนมีสิทธิลงสมัครเป็นคณะกรรมการบริหารวิสาหุชุมชน แต่ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์ 2. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและถอดถอนคณะกรรมการบริหารวิสาหุชุมชน ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์ 3. ในการลงชื่อถอดถอนคณะกรรมการบริหารวิสาหุชุมชนควรเข้าชื่อกันเกินกึ่งหนึ่งของสมาชิกในชุมชนที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง 4. สมาชิกที่ไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารวิสาหุชุมชนไม่มีสิทธิในการเข้าชื่อถอดถอนคณะกรรมการบริหารวิสาหุชุมชน 5. สมาชิกที่ไม่เข้าร่วมประชุมเกิน 5 ครั้งต่อปีไม่มีสิทธิเข้าชื่อถอดถอนคณะกรรมการบริหารวิสาหุชุมชน 6. สมาชิกในชุมชนมีสิทธิตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการบริหารวิสาหุชุมชนและ 7. ต้องมีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารวิสาหุชุมชนชุดใหม่ภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการบริหารวิสาหุชุมชนชุดเดิมถูกถอดถอน โดยมีค่ามัธยฐาน คือ 4.00

4.2.3 ด้านโครงสร้างการบริหารจัดการของวิถุชุมชน

ตารางที่ 4.4 โครงสร้างการบริหารจัดการของวิถุชุมชน

ข้อที่	รายการ	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เกี่ยวข้อง	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ระดับค่า ความ เป็นไปได้
1	การบริหารงานของ คณะกรรมการวิถุ ชุมชนต้องมีความเป็น อิสระปราศจากการ ครอบงำกันเองภายใน กลุ่มของ คณะกรรมการ บริหารวิถุชุมชน จาก กลุ่มนักการเมืองทุก ระดับ กลุ่มนักธุรกิจ นายทุน โดยมีการ ตรวจ สอบ จาก คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน และสมาชิกในชุมชน	1.00	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด
2	การบริหารจัดการวิถุ ชุมชนของคณะกรรมการ วิถุชุมชน ต้องไม่ แสวงหาผลประโยชน์ และกำไรในทางธุรกิจ จากวิถุชุมชน ทั้ง ทางตรงและทางอ้อม	1.50	0.00	สอดคล้อง	4.00	4.00	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ระดับค่า ความ เป็นไปได้
3	การบริหารจัดการวิทย์ ชุมชน ของ คณะกรรมการวิทย์ ชุมชน ต้องมีการจัดทำ บันทึกช่วยจำเพื่อความ ต่อเนื่อง กรณีที่มีการ ผลัดเปลี่ยน คณะ กรรมการวิทย์ชุมชน เมื่อครบวาระการดำรง ตำแหน่ง	1.00	0.00	สอดคล้อง	4.00	4.00	มาก
4	คณะกรรมการบริหาร วิทย์ชุมชน ควรมีวาระ การดำรงตำแหน่งไม่ เกิน 2 ปี การบริหาร งานวิทย์ชุมชน	1.50	0.00	สอดคล้อง	4.00	4.00	มาก
5	คณะกรรมการบริหาร วิทย์ชุมชนผู้หนึ่งผู้ใด สิ้น ส ุด ก า ร ด ำ ร ง ตำแหน่ง ด้วยเหตุ ลาออก เสียชีวิต ทุจริต ต้องให้มีการเลือกตั้ง ภายใน 30 วัน	1.00	0.00	สอดคล้อง	4.00	4.00	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ระดับค่า ความ เป็นไปได้
6	คณะกรรมการบริหาร วิเทศชุมชนต้องจับฉลาก ออกกึ่งหนึ่งของคณะ กรรม การบริหารวิเทศ ชุมชนทั้งหมด เมื่อครบ วาระการดำรงตำแหน่ง และให้มีการเลือกตั้ง คณะกรรมการบริหาร วิเทศชุมชนชุดใหม่เข้า มาทำงานภายใน 30 วัน ก่อนวันทำการจับฉลาก ออกของคณะกรรมการ บริหารวิเทศชุมชน	1.50	0.00	สอดคล้อง	4.00	4.00	มาก
7	การกำหนดระยะเวลา การประชุมของคณะ กรรมการบริหารวิเทศ ชุมชน ควรมีวาระการ ประชุมอย่างน้อย 1 ครั้ง/เดือน (เช่นทุกวัน พุธ สดท้ายของสิ้น เดือน) เพื่อความสะดวก ในการบริหารและ จัดสรรเวลา	1.00	0.00	สอดคล้อง	4.00	4.00	มาก

ตาราง 4.4 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ระดับค่า ความ เป็นไปได้
8	ในการลงคะแนนเสียง รับรองวาระการประชุม ทุกครั้งของคณะกรรมการ การบริหารวิทยุชุมชน ต้องมีคะแนนเกิน 3 ใน 4 เสียง ของคณะกรรมการ ที่เข้าร่วมการประชุม จึงถือว่าเป็นมติ	1.50	0.00	สอดคล้อง	4.00	4.00	มากที่สุด
9	ในวาระการประชุมของ คณะกรรมการบริหาร วิทยุชุมชน ต้องมี จำนวนเกินกึ่งหนึ่งจึง ถือว่าครบองค์ประชุม	1.00	0.00	สอดคล้อง	4.00	4.00	มากที่สุด
10	คณะกรรมการบริหาร วิทยุชุมชน ควรมีจำนวน ไม่น้อยกว่า 7 - 9 คน	1.00	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด
11	คณะกรรมการบริหาร วิทยุชุมชน ควรมาจาก ตัวแทนทุกภาคส่วนใน ชุมชน เช่นตัวแทนจาก คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน กลุ่มผู้ด้อยโอกาสและ สมาชิกในชุมชน	1.00	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด

ตาราง 4.4 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ระดับค่า ความ เป็นไปได้
12	คณะกรรมการบริหาร วิฑูษุชุมชน ควรแต่งตั้ง หัวหน้าสถานี หัวหน้า ฝ่ายรายการ เจ้าหน้าที่ ธุรการ เจ้าหน้าที่เทคนิค ผู้ดำเนินรายการและ เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ที่ เกี่ยวข้อง จากตัวแทน ทุกภาคส่วนในชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งอาสาสมัครจาก ชุมชน พร้อมทั้งเป็นที่ ยอมรับจากสมาชิกใน ชุมชน	1.00	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด
13	คณะกรรมการบริหาร วิฑูษุชุมชน ควรจัดทำ ผังการบริหารงานให้ สมาชิกในชุมชนได้รับ ทราบแนวทางการ ดำเนินงาน	1.00	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ระดับค่า ความ เป็นไปได้
14	หัวหน้าสถานี หัวหน้าฝ่ายรายการ เจ้าหน้าที่เทคนิค ผู้ดำเนินรายการ ควร มีการ กำหนด ระยะเวลาการ ประชุม ปรีกษาหารือกัน สัปดาห์ละ 1 ครั้ง (เช่น ทุกวัน อังคาร ของ สัปดาห์) เพื่อร่วม ประเมิน ผลการ ดำเนินงานและรวบรวม ข้อมูล สรุปผลการ ดำเนินงานเสนอต่อ คณะกรรมการบริหาร วิทยุชุมชนต่อไป	1.00	0.00	สอดคล้อง	4.00	4.00	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ระดับค่า ความ เป็นไปได้
15	คณะกรรมการบริหาร วิฑูษุมชน ต้องแจ้งผล การดำเนินงานพร้อมทั้ง บัญชี รายรับ รายจ่าย ของวิฑูษุมชน ให้ สมาชิก ในชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน รับทราบผลการดำเนิน การทุกๆ เดือนเพื่อให้ สมาชิกในชุมชนร่วม แสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งประเมินผล การดำเนินงานของ คณะกรรมการ บริหาร วิฑูษุมชน	1.00	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 พบว่าแนวโน้มโครงสร้างการบริหารจัดการของวิฑูษุมชนมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระหว่าง 0.00 – 1.50 ซึ่งมีค่าต่ำกว่า 1.50 และผลต่างระหว่างมัธยฐานกับค่าฐานนิยมมีค่าระหว่าง -1.00 ถึง 0.00 ซึ่งมีค่าต่ำกว่า 1.00 แสดงว่ากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด คือ 1. การบริหารงานของคณะกรรมการวิฑูษุมชนต้องมีความเป็นอิสระปราศจากการครอบงำกันเองภายในกลุ่มของคณะกรรมการบริหารวิฑูษุมชน จากกลุ่มนักการเมืองทุกระดับ กลุ่มนักธุรกิจ นายทุน โดยมีการตรวจสอบจากคณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชนและ

สมาชิกในชุมชน 2. ในการลงคะแนนเสียงรับรองวาระการประชุมทุกครั้งของคณะกรรมการบริหาร วิทยุชุมชนต้องมีคะแนนเกิน 3 ใน 4 เสียงของคณะกรรมการที่เข้าร่วมการประชุมจึงถือว่าเป็นมติ 3. ในวาระการประชุมของคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน ต้องมีจำนวนเกินกึ่งหนึ่งจึงถือว่าครบองค์ประชุม 4. คณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน ควรมีจำนวนไม่น้อยกว่า 7 - 9 คน 5. คณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน ควรมาจากตัวแทนทุกภาคส่วนในชุมชน เช่นตัวแทนจากคณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน กลุ่มผู้ด้อยโอกาสและสมาชิกในชุมชน 6. คณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน ควรแต่งตั้ง หัวหน้าสถานี หัวหน้าฝ่ายรายการ เจ้าหน้าที่ธุรการ เจ้าหน้าที่เทคนิค ผู้ดำเนินรายการและเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จากตัวแทนทุกภาคส่วนในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งอาสาสมัครจากชุมชน พร้อมทั้งเป็นที่ยอมรับจากสมาชิกในชุมชน 7. คณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน ควรจัดทำผังการบริหารงานให้สมาชิกในชุมชนได้รับทราบแนวทางการดำเนินงานและ 8. คณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน ต้องแจ้งผลการดำเนินงานพร้อมทั้งแสดงบัญชี รายรับ รายจ่าย ของวิทยุชุมชนให้สมาชิกในชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน รับทราบผลการดำเนินการทุกๆ เดือนเพื่อให้สมาชิกในชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน โดยมีค่ามัธยฐาน คือ 5.00

แนวโน้มที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันมาก คือ 1. การบริหารจัดการวิทยุชุมชนของคณะกรรมการวิทยุชุมชน ต้องไม่แสวงหาผลประโยชน์และกำไรในทางธุรกิจจากวิทยุชุมชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม 2. การบริหารจัดการวิทยุชุมชนของคณะกรรมการวิทยุชุมชน ต้องมีการจัดทำบันทึกช่วยจำเพื่อความต่อเนื่อง กรณีที่มีการผลัดเปลี่ยนคณะกรรมการวิทยุชุมชน เมื่อครบวาระการดำรงตำแหน่ง 3. คณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน ควรมีวาระการดำรงตำแหน่งไม่เกิน 2 ปี การบริหารงานวิทยุชุมชน 4. คณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชนผู้หนึ่งผู้ใดสิ้นสุดการดำรงตำแหน่งด้วยเหตุ ลาออก เสียชีวิต ทูจจริต ต้องให้มีการเลือกตั้งภายใน 30 วัน 5. คณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน ต้องจับฉลากออกกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชนทั้งหมด เมื่อครบวาระการดำรงตำแหน่ง และให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชนชุดใหม่เข้ามาทำงานภายใน 30 วัน ก่อนวันทำการจับฉลากออกของคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน 6. การกำหนดระยะเวลาการประชุมของคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน ควรมีวาระการประชุมอย่างน้อย 1 ครั้ง/เดือน (เช่น ทุกวันพุธ สุดท้ายของสิ้นเดือน) เพื่อความสะดวกในการบริหารจัดการและจัดสรรเวลาและ 7. หัวหน้าสถานี หัวหน้าฝ่ายรายการ เจ้าหน้าที่เทคนิค ผู้ดำเนินรายการ ควรมีการ กำหนดระยะเวลาการประชุมปรึกษาหารือกัน สัปดาห์ละ 1 ครั้ง (เช่น ทุกวันอังคารของสัปดาห์) เพื่อร่วมประเมินผลการดำเนินงานและรวบรวมข้อมูล สรุปผลการดำเนินงานเสนอต่อคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชนต่อไป โดยมีค่ามัธยฐาน คือ 4.00

4.2.4 ด้านการทำงานของวิถุชุมชน

ตารางที่ 4.5 คณะทำงานของวิถุชุมชน

ข้อที่	รายการ	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ระดับค่า ความ เป็นไปได้
1	ประธานและคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน ที่มาจากการเลือกตั้ง	1.00	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด
2	หัวหน้าสถานีและเจ้า หน้าฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้อง	1.00	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด
3	ร่วมกันวางกฎระเบียบ การบริหารงานวิถุชุมชน	1.00	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด
4	การกำหนดกรอบการ ทำงานร่วมกัน	1.50	0.00	สอดคล้อง	4.00	4.00	มาก
5	กำหนดแนวทาง วางมาตรฐาน การความมั่นคงและการ บริหารความยั่งยืนของ วิถุชุมชน	1.50	0.00	สอดคล้อง	4.00	4.00	มาก
6	อาสาสมัครของชุมชน ต้องมีเสรีภาพในการ ทำงานภายใต้นโยบาย ของคณะกรรมการวิถุ ชุมชน	1.00	0.00	สอดคล้อง	4.00	4.00	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่าแนวโน้มโครงสร้างการบริหารจัดการของวิฑูชุมชนมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระหว่าง 0.00 – 1.50 ซึ่งมีค่าต่ำกว่า 1.50 และผลต่างระหว่างมัธยฐานกับค่าฐานนิยมมีค่าระหว่าง -1.00 ถึง 0.00 ซึ่งมีค่าต่ำกว่า 1.00 แสดงว่ากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด คือ 1. ประธานและคณะกรรมการบริหารวิฑูชุมชนที่มาจาก การเลือกตั้ง 2. หัวหน้าสถานีและเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและ 3. ร่วมกันวางกฎระเบียบการบริหารงานวิฑูชุมชน โดยมีค่ามัธยฐาน คือ 5.00

แนวโน้มที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด คือ 1. การกำหนดกรอบการทำงานร่วมกัน 2. กำหนดแนวทาง วางมาตรการความมั่นคงและการบริหารความยั่งยืนของวิฑูชุมชนและ 3. อาสาสมัครของชุมชนต้องมีเสรีภาพในการทำงานภายใต้ นโยบายของคณะกรรมการวิฑูชุมชน โดยมีค่ามัธยฐาน คือ 4.00

4.2.5 ด้านเนื้อหาและรูปแบบการดำเนินรายการของวิฑูชุมชน

ตารางที่ 4.6 เนื้อหาและรูปแบบการดำเนินรายการของวิฑูชุมชน

ข้อที่	รายการ	พิสัยระหว่างควอไทล์	ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ระดับความเป็นไปได้
1	ต้องไม่นำเสนอเนื้อหา รายการที่มีเนื้อหาลบ หลู่สถาบันต่างๆ ของสังคม	1.00	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด
2	ต้องมีเนื้อหาหลักที่ เกี่ยวข้อง หรือใกล้ชิด กับคนในท้องถิ่น	1.00	0.00	สอดคล้อง	4.00	5.00	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ระดับค่า ความ เป็นไปได้
3	เนื้อหารายการควรส่งเสริมและแสดงออกถึงจุดมุ่งหมายของวิทยุชุมชนโดยชุมชนเพื่อชุมชนและเนื้อหาของรายการต้องเป็นประโยชน์ต่อคนในชุมชน สังคมอย่างแท้จริง	1.00	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด
4	ต้องมีการจัดสรรช่วงเวลาให้เหมาะสมกับเนื้อหาของรายการต้องมีความหลากหลาย เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง ทุกเพศ ทุกวัย ทุกกลุ่มอาชีพในชุมชนนั้นๆ พร้อมทั้งเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น รักษาขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามแต่ละท้องถิ่นสู่คนรุ่นใหม่	1.50	0.00	สอดคล้อง	4.00	4.00	มาก
5	เนื้อหารายการต้องส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ความสามัคคี	1.00	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ระดับค่า ความ เป็นไปได้
6	ภาษาที่นำเสนอเนื้อหา รายการควรใช้ภาษา ของแต่ละท้องถิ่นเพื่อ รักษาภาษาท้องถิ่นนั้นๆ และต้องใช้ภาษาให้ ถูกต้องชัดเจน	1.50	0.00	สอดคล้อง	4.00	4.00	มาก
7	ควรนำเสนอเนื้อหา รายการที่เป็นกลางและ เป็นประโยชน์ต่อส่วน ร่วมของสมาชิกใน ชุมชนเป็นหลัก	1.00	0.00	สอดคล้อง	4.00	5.00	มาก
8	ต้องไม่นำเสนอเนื้อหา รายการที่ยั่ววูในทาง เสื่อมเสีย ผิดศีลธรรม และจารีตประเพณีอันดี งามของสังคม หรือ นำเสนอเนื้อหารายการ ที่ยุยงให้เกิดความ แตกแยก ทางความคิด เกลียดชังกันในสังคม	1.00	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ระดับค่า ความ เป็นไปได้
9	ต้องมีการฝึกอบรมผู้ ดำเนินรายการตามหลัก ที่ถูกต้อง	1.00	0.00	สอดคล้อง	4.00	4.00	มาก
10	ต้องควบคุมดูแลรับผิดชอบ รายการที่ออกอากาศ ให้ถูกต้องตามกฎหมาย และข้อกำหนดต่างๆ ที่ เกี่ยวกับการให้บริการ ทางการกระจายเสียง	1.50	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด
11	รายการที่ออกอากาศทุก รายการต้องบันทึกเทป ไว้เป็นหลักฐานและเก็บ ไว้อย่างน้อย 30 วัน	1.50	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด
12	ควรมีการแลกเปลี่ยน ข้อมูล ข่าวสาร เนื้อหา รายการที่เป็นประโยชน์ ซึ่งกันและกันระหว่าง ชุมชนเพื่อเป็นการเรียนรู้ ถึงวิถีชีวิตในชุมชนต่างๆ ในท้องถิ่น	1.50	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ระดับค่า ความ เป็นไปได้
13	ต้องไม่เชื่อมโยง (Link) รายการจากสถานีอื่น มาออกอากาศ เช่น รายการเพลง ยกเว้น รายการข่าวจาก สวท.	1.00	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด
14	วิทยุชุมชนควรจัดทำ ประวัติ พร้อมรูปถ่าย ที่อยู่ในปัจจุบัน เพื่อง่าย ต่อการตรวจสอบในกรณี ที่มีการหมิ่น ให้ร้ายผู้อื่น ให้เกิดความเสียหาย โดยผู้บริหารวิทยุชุมชน ต้องเป็นผู้รับผิดชอบใน การกระทำของผู้จัด รายการ	1.00	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 พบว่าแนวโน้มโครงสร้างการบริหารจัดการของวิทยุชุมชนมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระหว่าง 0.00 – 1.50 ซึ่งมีค่าต่ำกว่า 1.50 และผลต่างระหว่างมัธยฐานกับค่าฐานนิยมมีค่าระหว่าง -1.00 ถึง 0.00 ซึ่งมีค่าต่ำกว่า 1.00 แสดงว่ากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด คือ 1. ต้องไม่นำเสนอเนื้อหารายการที่มีเนื้อหาลบหลู่สถาบันต่างๆ ของสังคม 2. เนื้อหารายการควรส่งเสริม แสดงออกถึงจุดมุ่งหมายของวิทยุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน เนื้อหาของรายการต้องเป็นประโยชน์ต่อคนในชุมชน สังคมอย่างแท้จริง 3. เนื้อหารายการต้องส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ความสามัคคี 4. ต้องไม่นำเสนอเนื้อหารายการที่ขั้วอยู่ในทางเสื่อมเสีย ผิดศีลธรรม จารีตประเพณีอันดีงามของสังคม หรือนำเสนอเนื้อหารายการที่ขั้วยงให้เกิดความแตกแยก ทางความคิด

เกลียดชังกันในสังคม 5. ต้องควบคุมดูแลรับผิดชอบรายการที่ออกอากาศให้ถูกต้องตามกฎหมายและข้อกำหนดต่างๆ ที่เกี่ยวกับการให้บริการทางกระจายเสียง 6. รายการที่ออกอากาศทุกรายการต้องบันทึกเทปไว้เป็นหลักฐานเก็บไว้อย่างน้อย 30 วัน 7. ควรมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร เนื้อหารายการที่เป็นประโยชน์ระหว่างชุมชนเพื่อเป็นการเรียนรู้ถึงวิถีชีวิตในชุมชนต่างๆ ในท้องถิ่น 8. ต้องไม่เชื่อมโยง (Link) รายการจากสถานีอื่น มาออกอากาศ เช่นรายการเพลง ยกเว้น รายการข่าวจาก สวท.และ 9. วิทยุชุมชนควรจัดทำประวัติ พร้อมรูปถ่าย ที่อยู่ เพื่อง่ายต่อการตรวจสอบ ในกรณีที่มีการหมิ่นให้ร้ายผู้อื่น ให้เกิดความเสียหาย โดยผู้บริหารวิทยุชุมชนต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการกระทำของผู้จัดรายการ โดยมีค่ามาตรฐาน คือ 5.00

แนวโน้มที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันมาก คือ 1. ต้องมีเนื้อหาหลักที่เกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดกับคนในท้องถิ่น 2. ต้องมีการจัดสรรช่วงเวลาให้เหมาะสมกับเนื้อหารายการ ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง ทุกเพศ ทุกวัย ทุกกลุ่มอาชีพที่มีความหลากหลายในชุมชนนั้นๆ พร้อมทั้งเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น รักษาขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามแต่ละท้องถิ่นสู่คนรุ่นใหม่ 3. ภาษาที่นำเสนอเนื้อหารายการควรใช้ภาษาของแต่ละท้องถิ่นเพื่อรักษาภาษาท้องถิ่นนั้นๆ และต้องใช้ภาษาให้ถูกต้องชัดเจน 4. ควรนำเสนอเนื้อหารายการที่เป็นกลาง เป็นประโยชน์ต่อส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนเป็นหลักและ 5. ต้องมีการฝึกอบรมผู้ดำเนินรายการตามหลักที่ โดยมีค่ามาตรฐาน คือ 4.00

4.2.6 ด้านจรรยาบรรณของผู้จัดรายการวิทยุชุมชน

ตารางที่ 4.7 จรรยาบรรณของผู้จัดรายการวิทยุชุมชน

ข้อที่	รายการ	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ระดับค่า ความ เป็นไปได้
1	ต้องมีความเลื่อมใสการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	1.00	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด
2	เสนอข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไป ตรงมา ไม่บิดเบือน แต่งเติม ต้องแยกข้อเท็จจริงออกจากความเห็นส่วนตัว	1.50	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด
3	ต้องส่งเสริมความเข้มแข็ง ความรัก ความเข้าใจ รวมทั้งความสามัคคีภายในชุมชนของตนเอง และชุมชนอื่นๆ ไม่ก่อให้เกิดการทำลายวิถีชีวิตวัฒนธรรมอันดีงามของชุมชน	1.50	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ระดับค่า ความ เป็นไปได้
4	ไม่พูดต่อเสียด ใช้คำ หยาบ ดูถูก ดูหมิ่น เหยียดหยาม ลบหลู่ ซึ่งทำให้ผู้อื่นได้รับ ความเสียหาย	1.50	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด
5	ต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่รับสินบน และของรางวัล หรือ อามิสสินจ้าง จากบุคคล หนึ่งบุคคลใด	1.50	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด
6	ไม่นำเสนอข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับสินค้า หรือบริการต่างๆ ที่ มุ่งหวังผลประโยชน์ และกำไรในทางธุรกิจ ย ก เ ว้ น ก า ร ป ระ ช า สั ม พั น ธ์ ผลิตภัณฑ์ กลุ่มสินค้า ของชุมชน เพื่อเป็นการ ส่งเสริมการประกอบ อาชีพของสมาชิกใน ชุมชนเท่านั้น	1.50	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 พบว่าแนวโน้มโครงสร้างการบริหารจัดการของวิद्यุชุมชนมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระหว่าง 0.00 – 1.50 ซึ่งมีค่าต่ำกว่า 1.50 และผลต่างระหว่างมัธยฐานกับค่าฐานนิยมมีค่าระหว่าง -1.00 ถึง 0.00 ซึ่งมีค่าต่ำกว่า 1.00 แสดงว่ากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด คือ 1. ต้องมีความถี่ในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2. เสนอข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไป ตรงมา ไม่บิดเบือน แต่งเติม ต้องแยกข้อเท็จจริงออกจากความเห็นส่วนตัว 3. ต้องส่งเสริมความเข้มแข็ง ความรัก ความเข้าใจ รวมทั้งความสามัคคีภายในชุมชนของตนเองและชุมชนอื่นๆ ไม่ก่อให้เกิดการทำลายวิถีชีวิตวัฒนธรรมอันดีงามของชุมชน 4. ไม่พูดส่อเสียด ใช้คำหยาบ ดุถูก ดุหมิ่น เหยียดหยาม ลบหลู่ ซึ่งทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย 5. ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่รับสินบนและของรางวัล หรืออามิสสินจ้าง จากบุคคลหนึ่งบุคคลใด และ 6. ไม่นำเสนอข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับสินค้า หรือบริการต่างๆ ที่มุ่งหวังผลประโยชน์และกำไรในทางธุรกิจ ยกเว้นการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ กลุ่มสินค้าของชุมชน เพื่อเป็นการส่งเสริมการประกอบอาชีพของสมาชิกในชุมชนเท่านั้น โดยมีค่ามัธยฐาน คือ 5.00

4.2.7 ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 4.8 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อที่	รายการ	พิสัยระหว่างควอไทล์	ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ระดับค่าความเป็นไปได้
1	ในช่วงเวลาที่ผ่านมาไม่สามารถจัดตั้งองค์กรอิสระตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่มีทำหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการวิद्यุกระจายเสียงและวิद्यุโทรทัศน์ (กสช.) ได้	1.00	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ระดับค่า ความ เป็นไปได้
2	ในปัจจุบันการดำเนินการจัดตั้งองค์การอิสระตามบทบัญญัติมาตรา 47 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการวิद्यุกระจายเสียง วิद्यุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ตามกรอบระยะเวลา	1.50	0.00	สอดคล้อง	5.00	5.00	มากที่สุด
3	การจัดตั้งคณะกรรมการวิद्यุกระจายเสียงและวิद्यุโทรทัศน์ ที่ทำหน้าที่ชั่วคราวในการกำกับดูแลกิจการวิद्यุกระจายเสียงและวิद्यุโทรทัศน์ ตามพร.บ.ประกอบกรกิจการวิद्यุกระจายเสียงและวิद्यุโทรทัศน์ พ.ศ.2551 ยังไม่สามารถดำเนินงานได้เต็มที่	1.00	0.00	สอดคล้อง	4.00	5.00	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่าแนวโน้มโครงสร้างการบริหารจัดการของวิद्यุชุมชนมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระหว่าง 0.00 – 1.50 ซึ่งมีค่าต่ำกว่า 1.50 และผลต่างระหว่างมัธยฐานกับค่าฐานนิยมมีค่าระหว่าง -1.00 ถึง 0.00 ซึ่งมีค่าต่ำกว่า 1.00 แสดงว่ากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด คือ 1. ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีไม่สามารถจัดตั้งองค์กรอิสระตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่มีทำหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการวิद्यุกระจายเสียงและวิद्यุโทรทัศน์ (กสช.) ได้และ 2. ในปัจจุบันการดำเนินการจัดตั้งองค์กรอิสระตามบทบัญญัติมาตรา 47 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่มีทำหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการวิद्यุกระจายเสียง วิद्यุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ตามกรอบระยะเวลาโดยมีค่ามัธยฐาน คือ 5.00

แนวโน้มที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด คือ 1. การจัดตั้งคณะกรรมการวิद्यุกระจายเสียงและวิद्यุโทรทัศน์ ที่ทำหน้าที่ชั่วคราวในการกำกับดูแลกิจการวิद्यุกระจายเสียงและวิद्यุโทรทัศน์ ตาม พ.ร.บ.ประกอบภารกิจวิद्यุกระจายเสียงและวิद्यุโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 ยังไม่สามารถดำเนินงานได้เต็มที่ โดยมีค่ามัธยฐาน คือ 4.00

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวโน้มของวิद्यุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังต่อไปนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยมีดังนี้

5.1.1 เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของวิद्यุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561

5.1.2 เพื่อการศึกษาแนวโน้มของวิद्यุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561

5.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ คือคณาจารย์ที่ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้บริหารจากสำนักงานคณะกรรมการ กิจการ โทรมคมนาคมแห่งชาติ หรือผู้มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท หรือมีประสบการณ์ ทำงานอย่างน้อย 10 ปีขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น 17 ท่าน

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.3.1 รอบที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งเป็นขั้นระดมสมอง (Brainstorming) เพื่อเก็บรวบรวม ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มของวิद्यุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561 ประกอบด้วย 1. จุดมุ่งหมายของวิद्यุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน 2. ลักษณะของการมีส่วนร่วม ของวิद्यุชุมชน 3. โครงสร้างการบริหารจัดการของวิद्यุชุมชน 4. คณะทำงานของวิद्यุชุมชน 5. เนื้อหาและรูปแบบการดำเนินรายการของวิद्यุชุมชน 6. จรรยาบรรณของผู้จัดรายการวิद्यุชุมชนและ 7. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิद्यุชุมชน

5.3.2 รอบที่ 2 เป็นขั้นประเมินความคิดเห็น (Evaluation of Ideas) เพื่อรวบรวมและจัดความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ หรือคำตอบที่ได้จากการตอบแบบสอบถามในรอบแรกลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบประเมินค่า (Rating Scales) 5 ระดับ

5.3.3 รอบที่ 3 เป็นขั้นประเมินซ้ำ (Re- Evaluation of Ideas) เป็นการนำข้อมูลจากการสอบถามในรอบที่ 2 มาวิเคราะห์คำตอบด้วยการแสดงค่าทางสถิติด้วยค่ามัธยฐานและพิสัยระหว่างควอไทล์ ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า 5 ระดับ โดยใช้ข้อความเดิมจากรอบที่ 2 แต่เพิ่มตำแหน่งของค่ามัธยฐานและพิสัยระหว่างควอไทล์ ของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละท่านลงไปด้วย

5.4 สรุปผลการวิจัย

5.4.1 สภาพทั่วไปของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561

5.4.1.1 จุดมุ่งหมายของวิทยุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน นั้นต้องเกิดจากความต้องการที่แท้จริงของคนในชุมชนร่วมกันจัดตั้งขึ้น เพื่อเป็นสื่อสร้างสรรค์การเรียนรู้ในระบบประชาธิปไตย ตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ตามมาตรา 40 โดยมีเจตนารมณ์ดำเนินการไม่แสวงหาผลประโยชน์และกำไรทางธุรกิจ เพื่อให้วิทยุชุมชนเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ ต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ส่งเสริมจรรยาบรรณ ความสำนึกรักชาติ พร้อมทั้งเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชุมชนท้องถิ่นสู่คนรุ่นใหม่ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของวิทยุชุมชน ควรได้มาจากเงินบริจาคของทางบ้าน ร้านค้าในชุมชน มูลนิธิ พร้อมทั้งจัดตั้งเป็นกองทุนสำหรับวิทยุชุมชน เพื่อความยั่งยืนของวิทยุชุมชน เงินสนับสนุนจากรัฐบาล ผ่านองค์กรบริหารส่วนตำบล องค์กรบริหารจังหวัด เงินสนับสนุนจากองค์กรระหว่างประเทศ โดยการให้เปล่า ไม่มีเงื่อนไข สถานที่ตั้งวิทยุชุมชนควรจัดตั้งที่เป็นส่วนกลางของชุมชนที่ทุกคนในชุมชนสามารถเข้าถึงได้ โดยง่ายและมีความสะดวกในการดำเนินงานได้ตลอดเวลา ควรจัดตั้งที่ศาลาประชาคมของชุมชน

5.4.2 การศึกษาแนวโน้มของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561

5.4.2.1 จุดมุ่งหมายของวิทยุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน นั้นต้องเกิดจากความต้องการที่แท้จริงของคนในชุมชนร่วมกันจัดตั้งขึ้น โดยมีเจตนารมณ์ดำเนินการไม่แสวงหาผลประโยชน์และกำไรทางธุรกิจ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการได้มาจากการบริจาคในรูปแบบการให้เปล่าปราศจากเงื่อนไข พร้อมทั้งจัดตั้งกองทุนพัฒนาวิทยุชุมชนเพื่อความยั่งยืน โดยมุ่งเน้นประโยชน์ในการเผยแพร่การเข้าถึง ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ ของคนในชุมชน เป็นหลัก เป็นสื่อภาคประชาชน เป็นสมบัติสาธารณะของชุมชนร่วมกัน มีการดำเนินงานในรูปแบบอาสาสมัครจากสมาชิกในชุมชน

5.4.2.2 ลักษณะของการมีส่วนร่วม คือสมาชิกในชุมชนทุกคนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นผู้ฟัง ผู้ส่งสาร เป็นผู้ประเมินเนื้อหารายการของวิทยุชุมชน สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการคิดวางแผน ร่วมผลิตรายการ ในรูปแบบอาสาสมัคร สมาชิกในชุมชนทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน โดย 1 คนมี

1 คะแนนเสียงในการลงคะแนนเลือกตั้งและถอดถอนคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชนสมาชิกในชุมชน ทุกคนมีสิทธิลงสมัครเป็นคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน แต่ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและถอดถอนคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์ ในการลงชื่อถอดถอนคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชนควรเข้าชื่อกันเกินกึ่งหนึ่งของสมาชิกในชุมชนที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกที่ไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชนไม่มีสิทธิในการเข้าชื่อถอดถอนคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน สมาชิกที่ไม่เข้าร่วมประชุมเกิน 5 ครั้งต่อปีไม่มีสิทธิเข้าชื่อถอดถอนคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน สมาชิกในชุมชนมีสิทธิตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชนต้องมีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชนชุดใหม่ภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชนชุดเดิมถูกถอดถอน

5.4.2.3 โครงสร้างการบริหารจัดการของวิทยุชุมชน คณะกรรมการวิทยุชุมชนต้องมีความเป็นอิสระปราศจากการครอบงำกันเองภายในกลุ่มคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน จากกลุ่มนักการเมืองทุกระดับ กลุ่มนักธุรกิจ นายทุน โดยมีการตรวจสอบจากคณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน สมาชิกในชุมชน การบริหารจัดการวิทยุชุมชนของคณะกรรมการวิทยุชุมชน ต้องมีการจัดทำบันทึกช่วยจำเพื่อความต่อเนื่อง กรณีที่มีการผลัดเปลี่ยนคณะกรรมการวิทยุชุมชนเมื่อครบวาระการดำรงตำแหน่ง ในการลงคะแนนเสียงรับรองวาระการประชุมทุกครั้งของคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชนต้องมีคะแนนเกิน 3 ใน 4 เสียงของคณะกรรมการที่เข้าร่วมการประชุมจึงถือว่าเป็นมติ ในวาระการประชุมของคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน ต้องมีจำนวนเกินกึ่งหนึ่งจึงถือว่าครบองค์ประชุม คณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน ควรมีจำนวนไม่น้อยกว่า 7 - 9 คน คณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน ควรมาจากตัวแทนทุกภาคส่วนในชุมชน เช่นตัวแทนจากคณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน กลุ่มผู้ด้อยโอกาสและสมาชิกในชุมชน คณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน ควรแต่งตั้ง หัวหน้าสถานี หัวหน้าฝ่ายรายการ เจ้าหน้าที่ธุรการ เจ้าหน้าที่เทคนิค ผู้ดำเนินรายการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จากตัวแทนทุกภาคส่วนในชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งอาสาสมัครจากชุมชน พร้อมทั้งเป็นที่ยอมรับจากสมาชิกในชุมชน คณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชนควรจัดทำผังการบริหารงานให้สมาชิกในชุมชนได้รับทราบแนวทางการดำเนินงานและ 9. คณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน ต้องแจ้งผลการดำเนินงาน พร้อมทั้งแสดงบัญชี รายรับ รายจ่าย ของวิทยุชุมชนให้สมาชิกในชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน รับทราบผลการดำเนินการทุกๆ เดือนเพื่อให้สมาชิกในชุมชน ร่วมแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน

5.4.2.4 คณะทำงานของวิทยุชุมชน ประกอบด้วยประธานและคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน ที่มาจากการเลือกตั้ง ร่วมกันวางกฎระเบียบการบริหารงานวิทยุชุมชน การกำหนดกรอบการทำงานร่วมกัน กำหนดแนวทาง วางมาตรการความมั่นคงและการบริหารความยั่งยืนของวิทยุชุมชน พร้อมทั้งหัวหน้า

สถานีและเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งอาสาสมัครของชุมชนต้องมีเสรีภาพในการทำงานภายใต้ นโยบายของคณะกรรมการวิทยุชุมชน

5.4.2.5 เนื้อหาและรูปแบบการดำเนินรายการของวิทยุชุมชน ต้องไม่นำเสนอเนื้อหารายการที่มีเนื้อหาลบหลู่สถาบันต่างๆ ของสังคม เนื้อหารายการควรส่งเสริม และแสดงออกถึงจุดมุ่งหมายของ วิทยุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชนและเนื้อหาของรายการต้องเป็นประโยชน์ต่อคนในชุมชน สังคมอย่างแท้จริง เนื้อหารายการต้องส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ความสามัคคี ต้องไม่นำเสนอเนื้อหารายการที่ยั่วยู่ในทาง เสื่อมเสีย ผิดศีลธรรมและจารีตประเพณีอันดีงามของสังคม หรือนำเสนอเนื้อหารายการที่ยูงให้ เกิด ความแตกแยก ทางความคิด เกตียดชังกันในสังคม ต้องควบคุมดูแลรับผิดชอบ รายการที่ออกอากาศ ให้ถูกต้องตามกฎหมายและข้อกำหนดต่างๆ ที่เกี่ยวกับการให้บริการทางด้านกระจายเสียง รายการที่ออกอากาศ ทุกรายการต้องบันทึกเทปไว้เป็นหลักฐานและเก็บไว้อย่างน้อย 30 วันควร มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร เนื้อหารายการที่เป็นประโยชน์ซึ่งกันและกันระหว่างชุมชนเพื่อเป็นการเรียนรู้ถึงวิถีชีวิตในชุมชนต่างๆ ในท้องถิ่น ต้องไม่เชื่อมโยง (Link) รายการจากสถานีอื่น มาออกอากาศ เช่นรายการเพลง ยกเว้น รายการข่าวจาก สวท. เพื่อความสะดวกวิทยุชุมชนควรจัดทำประวัติ พร้อมรูปถ่าย ที่อยู่ในปัจจุบัน เพื่อง่ายต่อการตรวจสอบ ในกรณีที่มีการหมิ่น ให้ร้ายผู้อื่น ให้เกิดความเสียหาย โดยผู้บริหารวิทยุชุมชน ต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการกระทำของผู้จัดรายการ

5.4.2.6 จรรยาบรรณของผู้จัดรายการวิทยุชุมชน ต้องมีความเลื่อมใสการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เสนอข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไป ตรงมา ไม่บิดเบือน แต่งเติม ต้องแยกข้อเท็จจริงออกจากความเห็นส่วนตัว ต้องส่งเสริมความเข้มแข็ง ความรัก ความเข้าใจ รวมทั้งความสามัคคีภายในชุมชนของตนเองและชุมชนอื่นๆ ไม่ก่อให้เกิดการทำลายวิถีชีวิตวัฒนธรรม อันดีงามของชุมชน ไม่พูดส่อเสียด ใช้คำหยาบ ดุฉุน ดุหมิ่น เหยียดหยาม ลบหลู่ ซึ่งทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่รับสินบนและของรางวัล หรืออามิสสินจ้าง จากบุคคลหนึ่ง บุคคลใด ไม่นำเสนอข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับสินค้า หรือบริการต่างๆ ที่มุ่งหวังผลประโยชน์และกำไร ในทางธุรกิจ ยกเว้นการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ กลุ่มสินค้าของชุมชน เพื่อเป็นการส่งเสริมการ ประกอบอาชีพของสมาชิกในชุมชนเท่านั้น

5.4.2.7 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิทยุชุมชน ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีไม่สามารถจัดตั้งองค์กรอิสระ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่มีทำหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการ วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (กสท.) ได้ ในปัจจุบันการดำเนินการจัดตั้งองค์กรอิสระตาม บทบัญญัติมาตรา 47 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการ โทรคมนาคม ยังดำเนินการ ไม่แล้วเสร็จตามกรอบระยะเวลา

5.5 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.5.1 จากผลการวิจัย พบว่าแนวโน้มจูงใจของวิद्यุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชนต้องเกิดจากความต้องการที่แท้จริงของชุมชนร่วมกันจัดตั้งวิद्यุชุมชนขึ้น โดยมีจูงใจหมายเพื่อเป็นสื่อ เป็นกระบอกเสียงของประชาชน เป็นสมบัติสาธารณะของชุมชนเป็นเจ้าของร่วมกัน รวมทั้งบริหารจัดการโดยสมาชิกภายในชุมชนทุกชั้นตอน มีรูปแบบการดำเนินงาน โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์และกำไรในทางธุรกิจ ใช้อาสาสมัครในชุมชนร่วมดำเนินงาน พร้อมทั้งจัดตั้งกองทุนพัฒนาวิद्यุชุมชนเพื่อความยั่งยืน

5.5.2 จากผลการวิจัย พบว่าลักษณะของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ฟัง ผู้ส่งสาร ผู้ประเมินเนื้อหารายการ รวมทั้งมีส่วนร่วม คิด วางแผน ร่วมผลิตรายการของวิद्यุชุมชน สมาชิกในชุมชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ สามารถสมัครคณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชน สมาชิกในชุมชนที่มีอายุ 15 ปีบริบูรณ์ มีสิทธิเลือกตั้งและถอดถอนคณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชน โดย 1 คน มี 1 คะแนนเสียงเท่ากันและในการเข้าชื่อถอดถอนคณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชนต้องมีจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของสมาชิกที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส่วนสมาชิกที่ไม่เข้าประชุมเกิน 5 ครั้งต่อปี ไม่มีสิทธิเข้าชื่อถอดถอนคณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชน ในกรณีคณะกรรมการถูกถอดถอนต้องทำการคัดเลือกใหม่ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ถูกถอดถอน

5.5.3 จากผลการวิจัย พบว่าโครงสร้างการบริหารจัดการของวิद्यุชุมชน การบริหารงานของคณะกรรมการวิद्यุชุมชนต้องมีความเป็นอิสระปราศจากการครอบงำกันเองภายในกลุ่มคณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชน จากกลุ่มนักการเมืองทุกระดับ กลุ่มนักธุรกิจ นายทุน โดยมีรูปแบบการบริหารจัดการวิद्यุชุมชนต้องไม่แสวงหาผลประโยชน์และกำไรในทางธุรกิจทั้งทางตรง ทางอ้อม โดยคณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชนควรมีจำนวนไม่น้อยกว่า 7-9 คน ควรมาจากตัวแทนทุกภาคส่วนในชุมชนโดยมีวาระการดำรงตำแหน่งไม่เกิน 2 ปี เมื่อครบวาระการดำรงตำแหน่งกึ่งหนึ่งของวาระคณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชนต้องมีการจับฉลากออกกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการทั้งหมดและให้ทำการเลือกตั้งใหม่ภายใน 30 วัน ก่อนวันทำการจับฉลากของคณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชน ส่วนในกรณีที่คณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชนมีเหตุต้องให้สิ้นสุดการดำรงตำแหน่งด้วยเหตุ ลาออก เสียชีวิต ทูจริต ให้มีการเลือกตั้งใหม่ภายใน 30 วัน วาระการประชุมของคณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชนควรจัดประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง (เช่นทุกวันพุธสุดท้ายของสิ้นเดือน) ควรมีการจัดทำบันทึกช่วยจำเพื่อความต่อเนื่องในกรณีที่มีการผลัดเปลี่ยนคณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชน ในการรับรองวาระการประชุมต้องมีคะแนนเสียงเกิน 3 ใน 4 เสียงของคณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชน คณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชนจะเป็นผู้คัดเลือกและแต่งตั้งหัวหน้าสถานี หัวหน้าฝ่ายรายการ เจ้าหน้าที่ธุรการ เจ้าหน้าที่เทคนิค

ผู้ดำเนินรายการและเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆจากตัวแทนทุกภาคส่วนในชุมชนรวมทั้งอาสาสมัครของชุมชน โดยทั้งหมดต้องเป็นที่ยอมรับจากสมาชิกในชุมชน พร้อมทั้งจัดทำผังรายการและการบริหารงานให้สมาชิกในชุมชนได้รับทราบแนวทางการดำเนินงาน ส่วนวาระการประชุมของหัวหน้าสถานี หัวหน้าฝ่ายรายการ เจ้าหน้าที่เทคนิค ผู้ดำเนินรายการ ควรประชุมสัปดาห์ละ 1 ครั้ง (เช่นทุกวันอังคารของสัปดาห์) การบริหารงานของคณะกรรมการวิทยุชุมชน ต้องแจ้งผลการดำเนินงานพร้อมทั้งแสดงบัญชีรายรับ รายจ่าย ของวิทยุชุมชนให้สมาชิกในชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน รับทราบผลการดำเนินการทุกๆ เดือน เพื่อให้สมาชิกในชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน

5.5.4 จากผลการวิจัย พบว่าคณะทำงานของวิทยุชุมชน ประกอบด้วยประธานและคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชนที่มาจากการเลือกตั้งจากสมาชิกในชุมชน พร้อมทั้งร่วมกันวางกฎระเบียบการบริหารงานวิทยุชุมชน กำหนดกรอบการทำงานของวิทยุชุมชน กำหนดแนวทางวางมาตรการความมั่นคงและความยั่งยืนการบริหารงานวิทยุชุมชน ส่วนหัวหน้าสถานีและเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้องได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน อาสาสมัครของชุมชนต้องมีเสรีภาพในการทำงานภายใต้นโยบายของคณะกรรมการวิทยุชุมชน

5.5.5 จากผลการวิจัย พบว่าเนื้อหาและรูปแบบการดำเนินรายการของวิทยุชุมชนต้องไม่นำเสนอเนื้อหารายการที่มีเนื้อหาลบหลู่สถาบันต่างๆของสังคม แต่มีเนื้อหารายการที่ต้องส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ความสามัคคี ที่แสดงออกถึงจุดมุ่งหมายของวิทยุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน เป็นประโยชน์ต่อชุมชน สังคมอย่างแท้จริงไม่นำเสนอเนื้อหารายการที่ช่วย ให้เสื่อมเสีย ผิดศีลธรรม จารีตประเพณี อันดีงามของสังคม หรือยุ่งให้เกิดความแตกแยกทางความคิดเกลียดชังกัน โดยต้องมีการควบคุมดูแลรายการที่ออกอากาศให้ถูกต้องตามกฎหมายและข้อกำหนดต่างๆทางด้านวิทยุกระจายเสียงโดยรายการที่ทำการออกอากาศทุกรายการต้องทำการบันทึกเทปไว้เป็นหลักฐานอย่างน้อย 30 วัน ต้องมีการฝึกอบรมผู้ดำเนินรายการทุกคนให้ถูกต้องตามหลักการ พร้อมทั้งวิทยุชุมชนต้องจัดทำประวัติ พร้อมรูปถ่ายที่อยู่ปัจจุบัน เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบให้กรณี หมิ่น ให้ร้ายผู้อื่น ให้เกิดความเสียหาย โดยผู้บริหารวิทยุชุมชนต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการกระทำของผู้ดำเนินรายการ ต้องไม่เชื่อมโยง (Link) รายการจากสถานีอื่นมาออกอากาศ เช่นรายการเพลง ยกเว้นรายการ ข่าวจาก สวท. ควรมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ซึ่งกันและกันระหว่างชุมชนเพื่อเป็นการเรียนรู้ถึงวิถีชีวิตในชุมชนต่างๆ ในท้องถิ่น ต้องมีการจัดสรรช่วงเวลาให้เหมาะสมกับเนื้อหาของรายการที่มีความหลากหลายให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง ทุกเพศ ทุกวัย ทุกกลุ่มอาชีพของชุมชน

5.5.6 จากผลการวิจัย พบว่าจรรยาบรรณของผู้จัดรายการวิทยุชุมชนต้องมีความเลื่อมใสการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การนำเสนอข้อมูลข่าวสารตรงไป ตรงมา ไม่บิดเบือน แต่งเติม แยกแยะข้อเท็จจริงออกจากความเห็นส่วนตัว ต้องไม่ใช่คำพูดส่อเสียด หยาบกลาย ถูก ถูกหมิ่นเหยียดหยาม ลบหลู่ ซึ่งทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่รับสินบน และของรางวัล หรืออามิสสินจ้าง จากบุคคลหนึ่งบุคคลใด พร้อมทั้งส่งเสริมความเข้มแข็ง ความรัก ความเข้าใจ รวมทั้งความสามัคคีภายในชุมชนของตนเองและชุมชนอื่นๆอีกทั้งยังต้องส่งเสริมวิถีชีวิต วัฒนธรรมอันดีงามของชุมชน ไม่นำเสนอข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการต่างๆที่มุ่งหวัง ผลประโยชน์และกำไรในทางธุรกิจ ยกเว้นการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ กลุ่มสินค้าของชุมชน เพื่อเป็นการส่งเสริมการประกอบอาชีพของสมาชิกในชุมชนเท่านั้น

5.5.7 จากผลการวิจัย พบว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิทยุชุมชนในช่วงเวลาที่ผ่านมาไม่สามารถจัดตั้ง องค์การอิสระตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่มาทำหน้าที่ในการ กำกับดูแลกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (กสท.) ได้และในปัจจุบันการดำเนินการจัดตั้ง องค์การอิสระตามบทบัญญัติมาตรา 47 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่มาทำหน้าที่ ในการกำกับดูแลกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการ โทรคมนาคม ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ตามกรอบระยะเวลา 180 วัน จึงได้ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ขึ้นมาทำหน้าที่ชั่วคราวในการกำกับดูแลกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ตาม พ.ร.บ.ประกอบ การ กิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ.2551 ขึ้น

5.6 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย มีดังนี้

5.6.1 พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 ได้กำหนด หลักเกณฑ์ กฎระเบียบ ข้อบังคับ ใบอนุญาตการประกอบกิจการกระจายเสียงไว้สามประเภท ดังนี้

1. ใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะ ที่ออกให้สำหรับกิจการที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการ บริการสาธารณะ ซึ่งเป็นความถี่ที่จัดสรรไว้สำหรับภาครัฐ
2. ใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชน ที่ออกให้สำหรับกิจการที่มีวัตถุประสงค์ เช่นเดียวกับการประกอบกิจการบริการสาธารณะ แต่เน้นหลัก ที่เป็นประโยชน์ตามความต้องการของชุมชน หรือท้องถิ่นเป็นหลักไม่เน้นการแสวงหากำไรทางธุรกิจ ซึ่งเป็นความถี่ที่จัดสรรไว้สำหรับภาคประชาชนและ
3. ใบอนุญาตประกอบกิจการบริการทางธุรกิจที่ออก ให้สำหรับกิจการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไรทางธุรกิจ ซึ่งเป็นความถี่ที่จัดสรรไว้สำหรับภาคเอกชน

5.6.2 มาตรา 21 ในการประกอบกิจการกระจายเสียงฯ ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชนจะหารายได้จากการโฆษณาไม่ได้

5.6.3 มาตรา 37 ห้ามมิให้ออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาสาระที่ก่อให้เกิดการลัทธิ การปกครองในระบบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือมีการกระทำซึ่งเข้าลักษณะลามกอนาจาร หรือมีผลกระทบต่อทำให้เกิดความเสื่อมทรามทางจิตใจ หรือสุขภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง

5.6.4 การใช้คลื่นความถี่ที่ได้รับการจัดสรรสำหรับภาคประชาชน ต้องทำให้ได้ตามเจตนารมณ์ที่ได้รับการจัดสรรตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 เพื่อประโยชน์ที่จะเกิดต่อกันในชุมชน

5.6.5 เครื่องส่ง เครื่องขยายสัญญาณ อุปกรณ์ควบคุมการเบี่ยงเบน อุปกรณ์กรองความถี่และอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการส่งกระจายเสียง ต้องได้รับการตรวจสอบรับมาตรฐานจากหน่วยงานภาครัฐ ก่อนการนำไปใช้ในการส่งกระจายเสียง เพื่อป้องกันการแพร่คลื่นแปลกลดอม

5.6.6 กำลังส่งของเครื่องส่งไม่ควรเกิน 30 วัตต์ ความสูงของสายอากาศนับจากพื้นดินไม่เกิน 30 เมตร และรัศมีในการออกอากาศครอบคลุมเฉพาะพื้นที่ของชุมชนไม่เกิน 15 กิโลเมตร ต้องปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กรมประชาสัมพันธ์ได้กำหนดไว้เบื้องต้น

5.6.7 บุคลากรวิทยุชุมชนต้องได้รับการอบรมจากหน่วยงานภาครัฐและต้องได้รับใบประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพในด้านต่างๆ เช่นเจ้าหน้าที่เทคนิค ผู้ดำเนินรายการ

5.6.8 พื้นที่ตั้งสถานีวิทยุชุมชน ควรมีการกำหนดให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่ของแต่ละชุมชน แต่ไม่ควรจัดตั้งในชุมชนเมืองขนาดใหญ่ เช่นกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ในบางพื้นที่เนื่องจากการใช้คลื่นความถี่วิทยุเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดการรบกวนวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และข่ายสื่อสารต่างๆ ได้ง่าย เช่นการรบกวนวิทยุการบิน วิทยุสื่อสารเฉพาะกิจ วิทยุสื่อสารประชาชน เป็นต้น

5.6.9 การที่ไม่มืองค์กรอิสระของรัฐ (กสช.) เข้ามาทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 นั้น เกิดจากปัญหาการร้องเรียนกันเรื่องการขาดคุณสมบัติของคณะกรรมการสรรหา กสช. โดยยื่นเรื่องให้ศาลปกครองกลางและศาลปกครองสูงสุดพิพากษาขึ้นเพิกถอน กระบวนการสรรหา กสช. ศาลปกครองสูงสุดยื่นตามคำพิจารณาของศาลปกครองกลางเพิกถอนคณะกรรมการสรรหาและเพิกถอนว่าที่ กสช. ทั้ง 14 คน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กาญจนา แก้วเทพและคณะ. (2549). **วิทยุชุมชน : คลื่นหมุนการสร้างพลังให้ท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. (2540). มาตรา 40. กรุงเทพฯ : กรมไปรษณีย์โทรเลข.
- คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. (2549). **รวมกฎหมายกิจการโทรคมนาคม เล่ม 1** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ.
- คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ.(2549). **รวมกฎหมายกิจการโทรคมนาคม เล่ม 2** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ.
- คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ.(2549). **รวมกฎหมายกิจการโทรคมนาคม เล่ม 3** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ.
- จุลพล รอดคำดี. **วิทยุชุมชน เพื่อประชาชน โดยประชาชน ของประชาชน ในวิทยุชุมชนการปฏิรูปสื่อเพื่อสังคม**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.2542
- คลอดีน เฟรเซอร์และ โซเนีย เรสเตร โป เอสตราตา.**คู่มือวิทยุชุมชน**. จุลพล รอดคำดี. (ผู้แปล). กรุงเทพฯ : ยูเนสโก. 2001
- พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543. (2543). หมวดที่ 1 องค์กรด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ส่วนที่ 1 คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ.
- พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551.(2551). หมวด 1 การประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ส่วนที่ 1 กิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ที่ใช้คลื่นความถี่ หมวด 6 การกำกับดูแล หมวด 7 บทกำหนดโทษ**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ.

วิทยานิพนธ์

- คม สัมพันธ์รักษ์. (2548). การศึกษาความเป็นมาและการบริหารจัดการของสถานีวิทยุชุมชนใน
จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต. ภาควิชาการสื่อสารมวลชน.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิรายุ อัครวิบูลย์กิจ. (2548). ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานวิทยุชุมชนในประเทศไทย.
สารนิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสื่อสาร.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- ชาลีสาและคณะ. (2547). การวิจัยเพื่อสรุปบทเรียนกระบวนการเตรียมกลุ่มวิทยุชุมชนจังหวัดปัตตานี.
ชุมพร เครื่องขั้ว. (2548). ปัญหาและผลกระทบของการจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุสำหรับประชาชน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงพร อินทนาศักดิ์. (2548). การศึกษาแนวโน้มของหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต.
วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์และ
เทคโนโลยีสารสนเทศ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ปทุมพร ศรีวิชัย. ข้อจำกัดในการจัดตั้งและการดำเนินงานวิทยุชุมชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
ศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิทยาศาสตร์. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปิ่นณพร ไพบูลย์วัฒน์กิจ. (2549). ศึกษาการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนของภาคประชาชนกรณี
เครือข่ายองค์กรวิทยุชุมชนเชียงใหม่.
- สุระชัย ชูผกา. (2548). ศึกษาบทบาทและสถานภาพวิทยุชุมชนไทยกับการมีส่วนร่วมของประชาชน.
Bhatchara Aramsri. (2005). ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการวิทยุชุมชนเปรียบเทียบ
สถานีวิทยุชุมชน 4 แห่งในจังหวัดเชียงใหม่.
- ศิริพล สัจจาพันธุ์. (2545). สรุปผลการศึกษา กระบวนการสร้างความพร้อมของชุมชนในการก่อตั้ง
สถานีวิทยุชุมชน ศึกษากรณีวิทยุชุมชนอำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา.
- จิระวรรณ ตันกูรอนันท์. เรื่อง การมีส่วนร่วมและบทบาทผู้นำชุมชนชาวไทยภูเขา โดยการจัดการ
วิทยุชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน.
- สิขเรศ ศิริกานต์. เรื่องรูปแบบสถานีวิทยุกระจายเสียงภาคประชาชนที่พึงประสงค์สำหรับประเทศไทย
ภายหลังการปฏิรูประบบวิทยุกระจายเสียง ตามเจตนารมณ์มาตรา 40 รัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540.
- ชาลีสาและคณะ. งานวิจัยวิทยุชุมชนทางภาคใต้ของประเทศไทย ในจังหวัดปัตตานี.

สารสนเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

- กรมประชาสัมพันธ์. (2546). โครงการจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน. สืบค้นเมื่อ 12 มิถุนายน 2550, จาก http://www.prdnorth.in.th/community_radio
- กาญจนา แก้วเทพ. (2549). คู่มือวิทยุชุมชน (FNS). สืบค้นเมื่อ 16 กรกฎาคม 2550, จาก <http://www.Fmkorat.com/doc/doc01.doc>
- จุมพล รอดคำดี. (2542. มิถุนายน). แนวคิดของวิทยุชุมชน. สืบค้นเมื่อ 12 มิถุนายน 2550, จาก http://region5.prd.go.th/manual_radio.doc
- จุมพล รอดคำดี. (2549). คู่มือวิทยุชุมชน. สืบค้นเมื่อ 3 มิถุนายน 2550, จาก http://www2.unescobkk.org/elib/publications/community_radio/community_radio_thai.pdf
- พนา ทองมีคม. (2548). สถานการณ์วิทยุชุมชนในปัจจุบัน. สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2551, จาก <http://pioneer.netserv.chula.ac.th/~tpana/currntcomrdio.doc>
- พนา ทองมีอาคม. สถานการณ์วิทยุชุมชนในปัจจุบัน. สืบค้นเมื่อ 3 มิถุนายน 2551, จาก <http://pioneer.netserv.chula.ac.th/tpana/currntcomrdio.doc>
- พนา ทองมีอาคม. (2548). วิทยุชุมชนแท้: การจัดตั้งบริหารเพื่อชุมชน. สืบค้นเมื่อ 16 กรกฎาคม 2550, จาก http://commarts.hcu.ac.th/images/article_teaching_doc/article/pana/realcomradio.pdf
- ภูษิต มุ่งมานะกิจ. (2551, มีนาคม). วิทยุชุมชนระบบ FM ในญี่ปุ่น. สืบค้นเมื่อ 18 เมษายน 2551, จาก <http://www.fmthaielectronics.com/showdetail.asp>
- มารยาท พงษ์ไพโรบล. (2546). วิทยุชุมชน...การดำเนินงาน และบทบาททางคุณค่า. สืบค้นเมื่อ 16 กรกฎาคม 2550, จาก <http://pioneer.netserv.chula.ac.th/tpana/Realcomradio.doc>
- วิทยุชุมชน หมากกลปฏิรูปสื่อเพื่อธุรกิจการเมือง. (2549, 21 มิถุนายน). ผู้จัดการออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 3 มิถุนายน 2550, จาก <http://www.manager.co.th/Home/ViewNews Aspx? NewsID =9490000080423>
- สุรินทร์ แปลงประสพโชค. (2542). วิทยุชุมชนกระจายเสียงเพื่อชุมชน. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2550, จาก <http://www.stou.ac.th/thai/offices/oce/knowledge/2-48/page5-2-48.html>
- สุนิดา ศิวปฐมชัย. (2548). วิทยุชุมชน ของประชาชนเพื่อประชาชน โดยประชาชน (จริงหรือ?). สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2550, จาก http://www.lc.mahidol.ac.th/Documents/Articles/20050621_RadioBroadcast.pdf

สารสนเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ต่อ)

เสกสรร พรหมพิทักษ์. (2550). แนวทางการพัฒนาชุมชนเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน
จังหวัดบุรีรัมย์. สืบค้นเมื่อ 16 กรกฎาคม 2550, จาก [http://ftp.east.spu.ac.th/faculty/
comm._arts/all_pdf/resert_ram2.pdf](http://ftp.east.spu.ac.th/faculty/comm._arts/all_pdf/resert_ram2.pdf)

เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์. (2548). ทิศทางของวิถุชุมชน. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2550, จาก [http://
www.ldinet.org/autopage/show_page,?t=4&s_id=63&d_id=63](http://www.ldinet.org/autopage/show_page,?t=4&s_id=63&d_id=63)

เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์. (2547). วิถุชุมชน: เกิดและอยู่อย่างไรให้มีคุณค่า. สืบค้นเมื่อ 3 มิถุนายน 2550,
จาก <http://www.fmkorat.com/doc/doc/doc04.pdf>

9 ปี วิถุชุมชนบนเส้นทางปฏิรูปสื่อ. (2549, 21 มิถุนายน). ผู้จัดการออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 3 มิถุนายน 2550,
จาก <http://www.manger.co.th Home/ViewNews/.aspx?NewsID=9490000080444>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ

การศึกษาแนวโน้มของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561

A Study of Trends on the Ideal of Community Radio in the Next Decade

(B.E. 2552-2561)

คำชี้แจง

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญปลายเปิดเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561 ผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบของการศึกษาไว้ 7 ด้าน คือ 1. จุดมุ่งหมายของวิทยุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน 2. ลักษณะการมีส่วนร่วมของวิทยุชุมชน 3. โครงสร้างการบริหารจัดการของวิทยุชุมชน 4. คณะทำงานของวิทยุชุมชน 5. เนื้อหาและรูปแบบการดำเนินรายการของวิทยุชุมชน 6. จรรยาบรรณของผู้จัดรายการวิทยุชุมชนและ 7. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิทยุชุมชน

ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ช่วยตอบแบบสอบถามในการแสดงความคิดเห็นในครั้งนี้ และความคิดเห็นของท่านผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน จะไม่ถูกนำไปเปิดเผย ณ ที่ใดๆ แต่จะใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาร่วมกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านอื่นๆ และนำผลที่ได้ไปแปลค่า ตามผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นผลสรุปต่อไป

ผู้วิจัยจึงใคร่ขอขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าของท่าน ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้อย่างสูงยิ่ง ณ โอกาสนี้

คำนิยามคำศัพท์เฉพาะ

นิยามคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้ คือ

1.5.1 แนวโน้ม หมายถึงข้อสรุปของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต มีความน่าเชื่อถืออันจะนำไปสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีความโปร่งใสและ ยุติธรรมต่อไปในอนาคต

1.5.2 จุดมุ่งหมายของวิทยุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน หมายถึงประชาชนในชุมชนเข้าถึงได้โดยง่าย ไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึงในกลุ่มผู้ฟัง ผู้ร่วมผลิตรายการ การมีส่วนร่วมการบริหารจัดการวิทยุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน ในระบบอาสาสมัครไม่แสวงหาผลประโยชน์และกำไรในทางธุรกิจ มุ่งสร้างสรรค์ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น รักษาภาษาท้องถิ่นพร้อมกับถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม เป็นศูนย์การเรียนรู้พัฒนาคุณภาพคนในชุมชน รวมทั้งหล่อหลอมชุมชนให้เกิดความสามัคคีกันและมีความเข้าใจ ที่ถูกต้องไปในแนวทางเดียวกันพร้อมกับการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน

1.5.3 โครงสร้างการบริหารจัดการของวิทยุชุมชน หมายถึงการดำเนินการในรูปแบบของ คณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน เพื่อแสวงหาแนวทางร่วมกันกำหนดการทำงานของวิทยุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน

1.5.4 คณะทำงานของวิทยุชุมชน ประกอบด้วยการคัดเลือกบุคคลจากอาสาสมัครเข้ามา ทำงานเป็นตัวแทนของชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน เป็นคนคัดเลือกคณะทำงาน เป็นตัวแทนของ ชุมชนที่แท้จริง

1.5.5 เนื้อหาและรูปแบบการดำเนินรายการของวิทยุชุมชน หมายถึงสาระความรู้ที่สะท้อนถึง ประโยชน์ที่มีต่อชุมชน ผ่านการถ่ายทอดและเรียนรู้ด้วยกันผ่านทางรายการวิทยุชุมชน

1.5.6 จรรยาบรรณของนักวิทยุชุมชน หมายถึงความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม มีความเที่ยงธรรม ซื่อสัตย์ซื่อมั่นในอุดมการณ์วิชาชีพ

1.5.7 อุดมคติ หมายถึงการดำเนินงานของวิทยุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน ของชุมชน โดยปราศจากการครอบงำ และการแทรกแซงจากปัจจัยภายนอก มีการทำงานที่เป็นอิสระโปร่งใส ตรวจสอบได้

1.5.8 วิทยุกระจายเสียง หมายถึงการส่งข้อมูลข่าวสารผ่านคลื่นความถี่ไปยังเครื่องรับวิทยุในระบบ เอฟ.เอ็ม. 87.5-107.5 MHz จากคลื่นความถี่เพื่อให้บุคคลทั่วไปรับได้โดยตรง

1.5.9 วิทยุชุมชน หมายถึงวิทยุที่ส่งกระจายเสียงในระบบ เอฟ.เอ็ม. ในย่านความถี่ตั้งแต่ 87.5-107.5 MHz ชุมชน ให้บริการครอบคลุมพื้นที่ภายในชุมชน โดยมีรัศมีไม่เกิน 15 กิโลเมตร โดยมีจุดมุ่งหมายสร้างสรรค์ ส่งเสริมถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม อนุรักษ์ภาษาท้องถิ่นเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น พร้อมเป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน โดยคนในชุมชนมีสิทธิเสรีภาพที่เท่าเทียมกัน

ในการสื่อสารผ่านวิทยุชุมชน โดยชุมชนเป็นเจ้าของในการบริหารจัดการภายในชุมชนอย่าง
โปร่งใส ตรวจสอบได้โดยคนในชุมชนด้วยกัน

1.5.10 คลื่นความถี่ หมายถึงคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติที่เป็นสื่อ
สัญญาณการแพร่กระจายคลื่นไปในอากาศในระบบ เอฟ.เอ็ม. ที่ย่านความถี่ 87.5-107.5 MHz

การศึกษาแนวโน้มของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561

A Study of Trends on the Ideal of Community Radio in the Next Decade

(B.E. 2552-2561)

1) สภาพปัจจุบันจุดมุ่งหมายของวิทยุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน ตามเจตนารมณ์ที่แท้จริง ควรมีดังนี้

- 1.1) ต้องเกิดจากความต้องการที่แท้จริงของคนในชุมชน ร่วมตัวกันจัดตั้งวิทยุชุมชนขึ้น
- 1.2) เพื่อเป็นสื่อสร้างสรรค์การเรียนรู้ในระบบประชาธิปไตย โดยประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการเข้ามาใช้ประโยชน์จากวิทยุชุมชน ตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ตามมาตรา 40
- 1.3) เป็นสมบัติสาธารณะที่ชุมชนจัดตั้งขึ้นและเป็นเจ้าของร่วมกัน รวมทั้งบริหารจัดการด้วยตนเอง
- 1.4) เพื่อเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะคิด แนวคิด อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและส่วนรวม
- 1.5) เป็นสื่อเพื่อประโยชน์ตามความต้องการของชุมชนและมุ่งสร้าง โอกาสแก่ผู้ด้อยโอกาสในชุมชน
- 1.6) เพื่อเป็นแหล่งช่วยกระจาย ข้อมูล ข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของสมาชิกในชุมชนในด้านสาธารณสุข อนามัย สาธารณูปโภค การพยากรณ์อากาศ การทำการเกษตร เป็นต้น
- 1.7) เพื่อส่งเสริมและรักษาศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงานของท้องถิ่นสู่คนรุ่นใหม่
- 1.8) เป็นแหล่งส่งเสริมและเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่คนรุ่นใหม่
- 1.9) ดำเนินงานอยู่บนเจตนารมณ์ไม่แสวงหาผลประโยชน์และกำไรในเชิงธุรกิจ
- 1.10) ดำเนินงานในรูปแบบของอาสาสมัครจากบุคคลในชุมชนเป็นหลัก
- 1.11) ไม่มีการแบ่งเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น
- 1.12) เป็นศูนย์ช่วยเหลือกันภัยประจำชุมชน
- 1.13) ส่งเสริมจรรยาบรรณ และความสำนึกรักชาติ
- 1.14) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของวิทยุชุมชน ควรได้มาจากที่ใดเพื่อให้วิทยุชุมชนสามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง.....

.....

.....

1.15) สถานที่ตั้งของวิถุชุมชนควรจัดตั้งในสถานที่เป็นส่วนกลางของชุมชนที่ทุกคนในชุมชนสามารถเข้าถึง และมีความสะดวก ในดำเนินงานได้ตลอดเวลา ควรจัดตั้งที่ใดจึงเหมาะสม

(ให้ทำเครื่องหมายกากบาทไว้หน้าข้อที่ท่านเลือก)

- 1) ศาลาประชาคมของชุมชน
- 2) วัด
- 3) โรงเรียน
- 4) อื่นๆ โปรดระบุ

จากสภาพทั่วไปของวิถุชุมชนในปัจจุบันท่านคิดว่าการกำหนดจุดมุ่งหมายของแนวโน้มนของวิถุชุมชนในอนาคตในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561 ควรเพิ่มเติมประเด็นใดอีกบ้าง นอกเหนือจากที่ระบุไว้แล้ว

.....

.....

.....

.....

.....

- 2) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน ต่อการดำเนินงานของวิถุชุมชน ควรมีส่วนร่วมดังนี้
 - 2.1) มีสิทธิในการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน
 - 2.2) มีสิทธิในการถอดถอนคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน
 - 2.3) มีสิทธิในการตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน
 - 2.4) สมาชิกในชุมชนทุกคนมีสิทธิลงสมัครเป็นคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน
 - 2.5) สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ผลิตรายการ ในรูปแบบอาสาสมัคร
 - 2.6) สมาชิกในชุมชนทุกคนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นผู้ฟัง เป็นผู้ส่งสารและเป็นผู้ร่วมประเมินเนื้อหาและรายการของวิถุชุมชน
 - 2.7) สมาชิกในชุมชนทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน โดย 1 คนมี 1 คะแนนเสียงในการลงคะแนนเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน
 - 2.8) สมาชิกในชุมชนทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน โดย 1 คนมี 1 คะแนนเสียงในการลงคะแนนถอดถอนคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน
 - 2.9) สมาชิกที่ไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน ไม่มีสิทธิเข้าชื่อถอดถอนคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน

2.10) สมาชิกที่ไม่เข้าร่วมประชุมเกิน 5 ครั้งต่อปี ไม่มีสิทธิเข้าชื่อถอดถอนคณะกรรมการบริหาร
วิฑูษุมชน

2.11) ในการลงชื่อถอดถอนคณะกรรมการบริหารวิฑูษุมชนควรระบุจำนวนเข้าชื่อ.....ชื่อ
ท่านมีความคิดเห็นว่าจะเพิ่มเติมประเด็นใดอีกบ้างนอกเหนือจากที่ระบุไว้แล้ว

.....

.....

.....

.....

.....

3) โครงสร้างการบริหารจัดการของวิฑูษุมชน ควรมีลักษณะดังนี้

3.1) การบริหารจัดการของคณะกรรมการวิฑูษุมชนต้องมีความเป็นอิสระ ปราศจากการครอบงำ
กันเองภายในกลุ่มของคณะกรรมการบริหารวิฑูษุมชนและปราศจากการครอบงำ หรือแทรกแซง
จากการเมืองทุกระดับและจากกลุ่มนักธุรกิจ/นายทุน

3.2) การบริหารจัดการวิฑูษุมชนของคณะกรรมการวิฑูษุมชน ต้องไม่แสวงหาผลประโยชน์
และกำไรในเชิงธุรกิจทั้งทางตรงและทางอ้อม

3.3) ในการประชุมคณะกรรมการบริหารวิฑูษุมชน ต้องมีจำนวนเกินกึ่งหนึ่งจึงถือว่าครบองค์
ประชุม

3.4) ในการลงคะแนนเสียงของคณะกรรมการบริหารวิฑูษุมชนต้องมีคะแนนเกิน 3 ใน 4 เสียง
ของคณะกรรมการที่เข้าร่วมประชุมจึงถือว่าเป็นเอกฉันท์

3.5) การบริหารจัดการวิฑูษุมชนของคณะกรรมการวิฑูษุมชน ต้องมีการจัดทำบันทึกช่วยจำ
เพื่อความต่อเนื่อง กรณีที่มีการหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนของคณะกรรมการวิฑูษุมชน เมื่อครบวาระการ
ดำรงตำแหน่ง

3.6) คณะกรรมการบริหารวิฑูษุมชนต้องจับฉลากออกครั้งหนึ่ง ของคณะกรรมการบริหาร
วิฑูษุมชน เมื่อครบวาระการดำรงตำแหน่งและให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารวิฑูษุมชน
ชุดใหม่เข้ามาทำงาน ผสมกับชุดเดิมเพื่อให้สามารถสานงานต่อได้

3.7) คณะกรรมการบริหารวิฑูษุมชน ควรมีการระบุจำนวน.....คน

3.8) คณะกรรมการบริหารวิฑูษุมชน ควรมีการระบุวาระการดำรงตำแหน่ง.....ปี

3.9) การกำหนดระยะเวลาการประชุมของคณะกรรมการบริหารวิฑูษุมชน ควรมีการระบุ
ระยะเวลา.....ครั้ง/สัปดาห์ หรือครั้ง/เดือน

ท่านมีความคิดเห็นว่าจะเพิ่มเติมประเด็นใดอีกบ้างนอกเหนือจากที่ระบุไว้แล้ว

.....

.....

.....

.....

.....

4) องค์ประกอบของคณะกรรมการทำงานของวิถุชุมชน ควรประกอบด้วย

- 4.1) ประธานและคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชนที่มาจากการเลือกตั้ง
- 4.2) หัวหน้าสถานีและเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 4.3) ร่วมกันวางกฎระเบียบการบริหารงานวิถุชุมชน
- 4.4) การกำหนดกรอบการทำงานร่วมกัน
- 4.5) กำหนดแนวทางการวางมาตรการความมั่นคงและความยั่งยืนของวิถุชุมชน
- 4.6) อาสาสมัครจากชุมชน โดยมรเสรีภาพในการทำงานภายใต้นโยบายของคณะกรรมการวิถุชุมชน

ท่านมีความคิดเห็นว่าจะเพิ่มเติมประเด็นใดอีกบ้างนอกเหนือจากที่ระบุไว้แล้ว

.....

.....

.....

.....

.....

5) เนื้อหาและรูปแบบการดำเนินรายการของวิถุชุมชน ควรมีดังนี้

- 5.1) ควรมีเนื้อหาหลักที่เกี่ยวข้อง หรือใกล้ชิดกับคนในท้องถิ่น
- 5.2) เนื้อหารายการควรส่งเสริมและแสดงออกถึงจุดมุ่งหมายของวิถุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชนอย่างแท้จริง
- 5.3) เนื้อหารายการควรมีความหลากหลายเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟังทุกเพศ ทุกวัยในชุมชน
- 5.4) เนื้อหารายการควรมีความสอดคล้อง หรือแสดงออกซึ่งความเชื่อ/ภูมิปัญญา/วัฒนธรรมอันดีงามของแต่ละท้องถิ่น
- 5.5) ควรมีการจัดสรรช่วงเวลาให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของกลุ่มเป้าหมายทุกเพศ ทุกวัยของชุมชน

5.6) ภาษาที่นำเสนอเนื้อหารายการควรใช้ภาษาของแต่ละท้องถิ่นเป็นจุดขายเพื่อเป็นการส่งเสริมและรักษาภาษาท้องถิ่น

5.7) ควรนำเสนอเนื้อหารายการที่เป็นกลางและเป็นประโยชน์ต่อส่วนร่วมของบุคคลในชุมชนเป็นหลัก

5.8) ต้องไม่นำเสนอเนื้อหารายการที่มีเนื้อหาลบหลู่สถาบันต่างๆ ของสังคม

5.9) ต้องไม่นำเสนอเนื้อหารายการที่ยุ่งให้เกิดความแตกแยก ทางความคิดเกลียดชังในสังคม

5.10) ต้องไม่นำเสนอเนื้อหารายการที่ยั่วในทางเสื่อมเสีย ผิดศีลธรรมและจารีตประเพณีอันดีงามของสังคม

ท่านมีความคิดเห็นว่าจะเพิ่มเติมประเด็นใดอีกบ้างนอกเหนือจากที่ระบุไว้แล้ว

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6) จรรยาบรรณของนักวิทยุชุมชน ควรมีคุณสมบัติดังนี้

6.1) ต้องมีความเลื่อมใสการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

6.2) เสนอข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไป ตรงมา ไม่บิดเบือน ข่าวสาร

6.3) ต้องส่งเสริมความเข้มแข็ง ความรัก ความเข้าใจ รวมทั้งความสามัคคีภายในชุมชนของตนเองและชุมชนอื่นๆ

6.4) ไม่พูดส่อเสียด ใช้คำหยาบ ดุฉุน ดุหมิ่น เหยียดหยาม ลบหลู่ ซึ่งทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย

6.5) ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่รับสินบนและของรางวัล หรืออามิสสินจ้าง จากบุคคลหนึ่งบุคคลใด

ท่านมีความคิดเห็นว่าจะเพิ่มเติมประเด็นใดอีกบ้างนอกเหนือจากที่ระบุไว้แล้ว

.....

.....

.....

.....

7) ปัญหาด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิทยุชุมชนเกิดมาจากสาเหตุใดบ้าง

7.1) ในช่วงเวลาที่ผ่านมาไม่สามารถจัดตั้งองค์กรอิสระตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (กสช.) ได้

7.2) ในปัจจุบันการดำเนินการจัดตั้งองค์กรอิสระตามบทบัญญัติมาตรา 47 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้

7.3) การจัดตั้งคณะกรรมการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ที่ทำหน้าที่ชั่วคราวในการกำกับดูแลกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ตาม พ.ร.บ.ประกอบภารกิจกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 ยังไม่สามารถดำเนินงานได้เต็มที่ เพราะอยู่ในช่วงเริ่มต้นในการเก็บรวบรวมข้อมูลของวิทยุชุมชน เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานวิทยุชุมชนต่อไป

ท่านมีความคิดเห็นว่าควรเพิ่มเติมประเด็นใดอีกบ้างนอกเหนือจากที่ระบุไว้แล้ว

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ

การศึกษาแนวโน้มของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561

A Study of Trends on the Ideal of Community Radio in the Next Decade

(B.E. 2552-2561)

คำชี้แจง

แบบสอบถามรอบที่ 2 นี้เป็นความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ได้จากการสัมภาษณ์ถึง สอบถามปลายเปิดในรอบที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยได้พยายามที่จะคงรูปแบบสำนวนของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญไว้ อีกทั้งได้ลดความซ้ำซ้อนของข้อความที่เรียบร้อยแล้ว วัตถุประสงค์สำคัญในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นที่ท่านเห็นว่าเป็นแนวโน้มของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561 เป็นเช่นไร โดยพิจารณาจากเกณฑ์ที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้มากที่สุด
- 4 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้มาก
- 3 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้ปานกลาง
- 2 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้น้อย
- 1 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นไปได้น้อยที่สุด

ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ช่วยตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 ความคิดเห็นของท่านผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน จะไม่ถูกนำไปเปิดเผย ใดๆ แต่จะใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาร่วมกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านอื่นๆ และนำผล ที่ได้ไปแปลค่า ตามผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นผลสรุปต่อไป

การศึกษาแนวโน้มของวิถุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ.2552-2561

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างด้านขวามือที่กำหนด

รายการ	แนวโน้มที่เป็นไปได้				
	5	4	3	2	1
<p>1) สภาพปัจจุบันจุดมุ่งหมายของวิถุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน ตามเจตนารมณ์ที่แท้จริง ควรมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้</p> <p>1.1) ต้องเกิดจากความต้องการที่แท้จริงของชุมชน ร่วมตัวกัน จัดตั้งวิถุชุมชนขึ้น เพื่อเป็นกระบอกเสียงของประชาชน เป็นสมบัติ สาธารณะเป็นเจ้าของร่วมกัน รวมทั้งบริหารจัดการโดยสมาชิกภายใน ชุมชนทุกชั้นตอน มีการดำเนินงาน โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์และ กำไรในทางธุรกิจ ใช้ระบบอาสาสมัครจากบุคคลภายในชุมชน.....</p>					
<p>1.2) เพื่อเป็นสื่อสร้างสรรค์การเรียนรู้ในระบบประชาธิปไตยโดย ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการเข้ามาใช้ประโยชน์จากวิถุชุมชน ตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ตามมาตรา 40.....</p>					
<p>1.3) เป็นสื่อภาคประชาชน เพื่อเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะคิด แนวคิด อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและมุ่งสร้างโอกาส แก่ผู้ด้อยโอกาสในชุมชน.....</p>					
<p>1.4) เป็นศูนย์ช่วยเหลือกันภัยประจำชุมชนและเป็นแหล่งช่วยกระจาย ข้อมูล ข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ของสมาชิกในชุมชนในด้านต่างๆ เช่นด้านสาธารณสุข อนามัย สาธารณูปโภค การพยากรณ์อากาศ การทำการเกษตร เป็นต้น.....</p>					
<p>1.5) ไม่มีการแบ่งเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม พร้อมทั้ง เพื่อส่งเสริม จรรยาบรรณ ความสำนึกรักชาติ เผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงานของชุมชน/ท้องถิ่นสู่คนรุ่น ใหม่.....</p>					

การศึกษาแนวโน้มของวิद्यุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ.2552-2561

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างด้านขวามือที่กำหนด

รายการ	แนวโน้มที่เป็นไปได้				
	5	4	3	2	1
1.6) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของวิद्यุชุมชน ควรได้มาจากเงินบริจาคของทางบ้าน ร้านค้าในชุมชน มูลนิธิ พร้อมทั้งจัดตั้งเป็นกองทุนสำหรับวิद्यุชุมชน เพื่อความยั่งยืนของวิद्यุชุมชน เงินสนับสนุนจากรัฐบาล ผ่านองค์กรบริหารส่วนตำบล องค์กรบริหารจังหวัดและเงินสนับสนุนจากองค์กรระหว่างประเทศ โดยการให้เปล่า ไม่มีเงื่อนไข.....					
1.7) สถานที่ตั้งของวิद्यุชุมชนควรจัดตั้งในสถานที่เป็นส่วนกลางของชุมชนที่ทุกคนในชุมชนสามารถเข้าถึงได้โดยง่ายและมีความสะดวกในการดำเนินงานได้ตลอดเวลา ควรจัดตั้งที่ศาลาประชาคมของชุมชน.....					
2) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน ต่อการดำเนินงานของวิद्यุชุมชน ควรมีส่วนร่วมดังนี้					
2.1) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและถอดถอนคณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชน ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์.....					
2.2) มีสิทธิตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชน.....					
2.4) สมาชิกในชุมชนทุกคนมีสิทธิลงสมัครเป็นคณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชน แต่ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์.....					
2.5) สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ร่วมผลิตรายการ ในรูปแบบอาสาสมัคร.....					

การศึกษาแนวโน้มของวิถุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ.2552-2561

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างด้านขวามือที่กำหนด

รายการ	แนวโน้มที่เป็นไปได้				
	5	4	3	2	1
2.6) สมาชิกในชุมชนทุกคนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นผู้ฟัง เป็นผู้ส่งสาร เป็นผู้ประเมินเนื้อหาและรายการของวิถุชุมชน.....					
2.7) สมาชิกในชุมชนทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันโดย 1 คนมี 1 คะแนนเสียงในการลงคะแนนเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน.....					
2.8) สมาชิกที่ไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน ไม่มีสิทธิเข้าชื่อถอดถอนคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน.....					
2.9) สมาชิกที่ไม่เข้าร่วมประชุมเกิน 5 ครั้งต่อปี ไม่มีสิทธิเข้าชื่อถอดถอนคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน.....					
2.10) ในการลงชื่อถอดถอนคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชนควรเข้าชื่อกันเกินกึ่งหนึ่งของสมาชิกในชุมชนที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง.....					
2.11) ต้องมีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชนชุดใหม่ภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการบริหารวิถุชุมชนชุดเดิมถูกถอดถอน.....					
3) โครงสร้างการบริหารจัดการของวิถุชุมชน ควรมีลักษณะดังนี้					
3.1) การบริหารงานของคณะกรรมการวิถุชุมชนต้องมีความเป็นอิสระ ปราศจากการครอบงำกันเองภายในกลุ่มของคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน จากกลุ่มนักการเมืองทุกระดับ กลุ่มนักธุรกิจนายทุน โดยมีการตรวจสอบจากคณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน และสมาชิกในชุมชน.....					

การศึกษาแนวโน้มของวิद्यุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ.2552-2561

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างด้านขวามือที่กำหนด

รายการ	แนวโน้มที่เป็นไปได้				
	5	4	3	2	1
3.2) การบริหารจัดการวิद्यุชุมชนของคณะกรรมการวิद्यุชุมชน ต้องไม่แสวงหาผลประโยชน์และกำไรในทางธุรกิจจากวิद्यุชุมชนทั้ง ทางตรงและทางอ้อม.....					
3.3) การบริหารจัดการวิद्यุชุมชนของคณะกรรมการวิद्यุชุมชน ต้องมีการจัดทำบันทึกช่วยจำเพื่อความต่อเนื่อง กรณีที่มีการหมุนเวียน ผลัดเปลี่ยนของคณะกรรมการวิद्यุชุมชน เมื่อครบวาระการดำรง ตำแหน่ง.....					
3.4) คณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชน ควรมีวาระการดำรง ตำแหน่งไม่เกิน 2 ปี.....					
3.5) คณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชนต้องจับฉลากออกกึ่งหนึ่ง ของคณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชนทั้งหมด เมื่อครบวาระการดำรง ตำแหน่งครึ่งหนึ่งของวาระการดำรงตำแหน่งและให้มีการเลือกตั้ง คณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชนชุดใหม่เข้ามาทำงานภายใน 30 วัน ก่อนวันทำการจับฉลากออกของคณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชน.....					
3.6) คณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชนผู้หนึ่งผู้ใดสิ้นสุดการดำรง ตำแหน่งด้วยเหตุ ลาออกเสียชีวิต ทูจจริต ต้องให้มีการเลือกตั้งภายใน 30 วัน.....					
3.7) การกำหนดระยะเวลาการประชุมของคณะกรรมการบริหารวิद्यุ ชุมชน ควรมีวาระการประชุมอย่างน้อย 1 ครั้ง/เดือน (เช่น ทุกวันพุธ สุดท้ายของสิ้นเดือน) เพื่อความสะดวกในการบริหารและจัดสรรเวลา ของคณะกรรมการวิद्यุชุมชน.....					

การศึกษาแนวโน้มของวิถุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ.2552-2561

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างด้านขวามือที่กำหนด

รายการ	แนวโน้มที่เป็นไปได้				
	5	4	3	2	1
3.8) ในการลงคะแนนเสียงรับรองวาระการประชุมทุกครั้งของคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชนต้องมีคะแนนเกิน 3 ใน 4 เสียง ของคณะกรรมการที่เข้าร่วมการประชุมจึงถือว่าเป็นมติ.....					
3.9) ในการวาระการประชุมของคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชนต้องมีจำนวนเกินกึ่งหนึ่งจึงถือว่าครบองค์ประชุม.....					
3.10) คณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน ควรแต่งตั้ง หัวหน้าสถานี หัวหน้าฝ่ายรายการ เจ้าหน้าที่ธุรการ เจ้าหน้าที่เทคนิค ผู้ดำเนินรายการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จากตัวแทนทุกภาคส่วนในชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งอาสาสมัครจากชุมชน พร้อมทั้งเป็นที่ยอมรับจากสมาชิกในชุมชน.....					
3.11) คณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน ควรประกอบด้วยจำนวนไม่น้อยกว่า 7-9 คน.....					
3.12) คณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน ควรมาจากตัวแทนทุกภาคส่วนในชุมชน เช่นคณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน กลุ่มผู้ด้อยโอกาสและสมาชิกในชุมชน.....					
3.13) คณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน ควรจัดทำผังการบริหารงานให้สมาชิกในชุมชนได้รับทราบแนวทางการดำเนินงาน.....					

การศึกษาแนวโน้มของวิद्यุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ.2552-2561

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างด้านขวามือที่กำหนด

รายการ	แนวโน้มที่เป็นไปได้				
	5	4	3	2	1
3.14) หัวหน้าสถานี หัวหน้าฝ่ายรายการ เจ้าหน้าที่เทคนิค ผู้ดำเนินรายการ ควรมีการกำหนดระยะเวลาการประชุมปรึกษาหารือกัน สัปดาห์ละ 1 ครั้ง (ของทุกวันอังคารของสัปดาห์) เพื่อร่วมประเมินผลการดำเนินงานและรวบรวมข้อมูล สรุปผลการดำเนินงานเสนอต่อคณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชนต่อไป.....					
3.15) คณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชน ต้องแจ้งผลการดำเนินงาน พร้อมทั้งบัญชี รายรับ รายจ่าย ของวิद्यุชุมชนให้สมาชิกในชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน รับทราบผลการดำเนินการทุกๆ เดือน เพื่อให้สมาชิกในชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชน.....					
4) องค์ประกอบของคณะทำงานของวิद्यุชุมชน ควรประกอบด้วย					
4.1) ประธานและคณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชนที่มาจากการเลือกตั้ง.....					
4.2) หัวหน้าสถานีและเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง.....					
4.3) ร่วมกันวางกฎระเบียบการบริหารงานวิद्यุชุมชน.....					
4.4) การกำหนดกรอบการทำงานร่วมกัน.....					
4.5) กำหนดแนวทางการวางมาตรการความมั่นคงและความยั่งยืนของวิद्यุชุมชน.....					

การศึกษาแนวโน้มของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ.2552-2561

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างด้านขวามือที่กำหนด

รายการ	แนวโน้มที่เป็นไปได้				
	5	4	3	2	1
4.6) อาสาสมัครจากชุมชน โดยมีเสรีภาพในการทำงานภายใต้ นโยบายของคณะกรรมการวิทยุชุมชน.....					
5) เนื้อหาและรูปแบบการดำเนินรายการของวิทยุชุมชน ควรมีดังนี้					
5.1) ต้องไม่นำเสนอเนื้อหารายการที่มีเนื้อหาลบหลู่สถาบันต่างๆ ของสังคม.....					
5.2) ต้องมีเนื้อหาหลักที่เกี่ยวข้อง หรือใกล้ชิดกับคนในท้องถิ่น.....					
5.3) เนื้อหารายการควรส่งเสริมและแสดงออกถึงจุดมุ่งหมาย ของวิทยุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชนและเนื้อหาของรายการต้องเป็น ประโยชน์ต่อคนในชุมชน สังคมอย่างแท้จริง.....					
5.4) ต้องมีการจัดสรรช่วงเวลาให้เหมาะสมกับเนื้อหาของรายการต้อง มีความหลากหลายเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง ทุกเพศ ทุกวัย ทุกกลุ่ม อาชีพในชุมชนนั้นๆ พร้อมทั้งเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น รักษา ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามแต่ละท้องถิ่นสู่คนรุ่นใหม่					
5.5) เนื้อหารายการต้องส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ความสามัคคี.....					
5.6) ภาษาที่นำเสนอเนื้อหารายการควรใช้ภาษาของแต่ละท้องถิ่นเพื่อ รักษาภาษาท้องถิ่นนั้นๆ และต้องใช้ภาษาให้ถูกต้อง ชัดเจน					
5.7) ควรนำเสนอเนื้อหารายการที่เป็นกลางและเป็นประโยชน์ต่อ ส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนเป็นหลัก.....					

การศึกษาแนวโน้มของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ.2552-2561

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างด้านขวามือที่กำหนด

รายการ	แนวโน้มที่เป็นไปได้				
	5	4	3	2	1
5.8) ต้องไม่นำเสนอเนื้อหารายการที่ยั่วในทางเสื่อมเสีย ผิดศีลธรรม และจารีตประเพณีอันดีงามของสังคม หรือนำเสนอเนื้อหารายการที่ยุขงให้เกิดความแตกแยก ทางความคิด เกือบชงกัน ในสังคม.....					
5.9) ต้องมีการฝึกอบรมผู้ดำเนินรายการตามหลักที่ถูกต้อง.....					
5.10) ต้องควบคุมดูแลรับผิดชอบรายการที่ออกอากาศให้ถูกต้อง ตามกฎหมายและข้อกำหนดต่างๆ ที่เกี่ยวกับการให้บริการทางการ กระจายเสียง.....					
5.11) รายการที่ออกอากาศทุกรายการต้องบันทึกเทปไว้เป็น หลักฐานและเก็บไว้อย่างน้อย 30 วัน.....					
5.12) ควรมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร เนื้อหารายการที่เป็น ประโยชน์ซึ่งกันและกันระหว่างชุมชนเพื่อเป็นการเรียนรู้ถึงวิถีชีวิตใน ชุมชนต่างๆ ในท้องถิ่น.....					
5.13) ต้องไม่เชื่อมโยง (Link) รายการจากสถานีอื่น มาออกอากาศ เช่น รายการเพลง ยกเว้น รายการข่าวจาก สวท.....					
5.14) วิทยุชุมชนควรจัดทำประวัติ พร้อมรูปถ่าย ที่อยู่ในปัจจุบัน เพื่อง่ายต่อการตรวจสอบ ในกรณีที่มีการหมิ่น ให้ร้ายผู้อื่น ให้เกิด ความเสียหาย โดยผู้บริหารวิทยุชุมชนต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการ กระทำของผู้จัดรายการ.....					

การศึกษาแนวโน้มของวิद्यุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ.2552-2561

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างด้านขวามือที่กำหนด

รายการ	แนวโน้มที่เป็นไปได้				
	5	4	3	2	1
6) จรรยาบรรณของผู้จัดรายการวิद्यุชุมชน ควรมีคุณสมบัติดังนี้					
6.1) ต้องมีความเลื่อมใสการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข.....					
6.2) เสนอข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไป ตรงมา ไม่บิดเบือน แต่งเติม ต้องแยกข้อเท็จจริงออกจากความเห็นส่วนตัว.....					
6.3) ต้องส่งเสริมความเข้มแข็ง ความรัก ความเข้าใจ รวมทั้งความสามัคคีภายในชุมชนของตนเองและชุมชนอื่นๆ ไม่ก่อให้เกิดการทำลายวิถีชีวิต วัฒนธรรมอันดีงานของชุมชน.....					
6.4) ไม่พูดต่อเสียด ใช้คำหยาบ ดุฉก ดุหมิ่น เหยียดหยาม ลบหลู่ ซึ่งทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย.....					
6.5) ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่รับสินบนและของรางวัล หรือ อามิสสินจ้าง จากบุคคลหนึ่งบุคคลใด.....					
6.6) ไม่นำเสนอข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับสินค้า หรือบริการต่างๆ ที่มุ่งหวังผลประโยชน์และกำไรในทางธุรกิจ ยกเว้นการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ กลุ่มสินค้าของชุมชน เพื่อเป็นการส่งเสริมการประกอบอาชีพของสมาชิกในชุมชนเท่านั้น.....					

การศึกษาแนวโน้มของวิद्यุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ.2552-2561

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างด้านขวามือที่กำหนด

รายการ	แนวโน้มที่เป็นไปได้				
	5	4	3	2	1
<p>7) ปัญหาด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิद्यุชุมชนเกิดมาจากสาเหตุใดบ้าง</p> <p>7.1) ในช่วงเวลาที่ผ่านมาไม่สามารถจัดตั้งองค์กรอิสระตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการวิद्यุกระจายเสียงและวิद्यุโทรทัศน์ (กสช.) ได้.....</p>					
<p>7.2) ในปัจจุบันการดำเนินการจัดตั้งองค์กรอิสระตามบทบัญญัติมาตรา 47 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการวิद्यุกระจายเสียง วิद्यุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้.....</p>					
<p>7.3) การจัดตั้งคณะกรรมการวิद्यุกระจายเสียงและวิद्यุโทรทัศน์ ที่ทำหน้าที่ชั่วคราวในการกำกับดูแลกิจการวิद्यุกระจายเสียงและวิद्यุโทรทัศน์ ตาม พ.ร.บ.ประกอบภารกิจกิจการวิद्यุกระจายเสียงและวิद्यุโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 ยังไม่สามารถดำเนินงานได้เต็มที่ เพราะอยู่ในช่วงเริ่มต้นในการเก็บรวบรวมข้อมูลของวิद्यุชุมชน เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานวิद्यุชุมชนต่อไป.....</p>					

แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ

การศึกษาแนวโน้มของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ. 2552-2561

A Study of Trends on the Ideal of Community Radio in the Next Decade

(B.E. 2552-2561)

คำชี้แจง

ในแบบสอบถามรอบที่ 3 นี้เป็นการทบทวนความคิดเห็นของท่านผู้เชี่ยวชาญ โดยหากท่านยังคงยืนยันคำตอบเดิมก็ให้คงคำตอบเช่นเดิมในแบบสอบถาม หรือหากท่านต้องการเปลี่ยนแปลงคำตอบใหม่ ให้ท่านทำเครื่องหมายลงในช่องนำหน้าความเป็นไปได้และกรุณาให้เหตุผลในการยืนยันคำตอบ เฉพาะคำตอบที่อยู่นอกพิสัยระหว่างควอไทล์

- หมายถึงนำหน้าของข้อความที่ท่านตอบในแบบสอบถามรอบที่ 2
- ★ หมายถึงค่ามัธยฐานของข้อความจากคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

□ หมายถึงพิสัยระหว่างควอไทล์จากคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

มัธยฐาน หมายถึงค่านำหน้าความเป็นไปได้ที่อยู่กึ่งกลางของข้อมูลทั้งหมดจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

พิสัยระหว่างควอไทล์ หมายถึงช่วงนำหน้าของความเป็นไปได้ของคำตอบจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่กระจายอยู่ รอบๆ มัธยฐาน

ข้อความใดไม่มีเครื่องหมาย ● แสดงว่าท่านไม่ได้ให้นำหน้าของความเป็นไปได้ของข้อความนั้นๆ ในรอบที่ 2 ซึ่งในแบบสอบถามรอบที่ 3 นี้ ท่านสามารถให้นำหน้าความเป็นไปได้ของข้อความที่ท่านไม่ตอบในรอบที่ 2 ได้ โดยแต่ละช่องนำหน้าความเป็นไปได้มีความหมายดังนี้คือ

- 5 หมายถึงแนวคิดที่เป็นไปได้มากที่สุด หรือเห็นด้วยมากที่สุด
- 4 หมายถึงแนวคิดที่เป็นไปได้มาก หรือเห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึงแนวคิดที่เป็นไปได้ปานกลาง หรือเห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึงแนวคิดที่เป็นไปได้น้อย หรือเห็นด้วยน้อย
- 1 หมายถึงแนวคิดที่เป็นไปได้น้อยที่สุด หรือเห็นด้วยน้อยที่สุด

การศึกษาแนวโน้มของวิถุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ.2552-2561

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างด้านขวามือที่กำหนด

รายการ	แนวโน้มที่เป็นไปได้				
	5	4	3	2	1
<p>1) สภาพปัจจุบันจุดมุ่งหมายของวิถุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน ตามเจตนารมณ์ที่แท้จริง ควรมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้</p> <p>1.1) ต้องเกิดจากความต้องการที่แท้จริงของชุมชน ร่วมตัวกัน จัดตั้งวิถุชุมชนขึ้น เพื่อเป็นกระบอกเสียงของประชาชน เป็นสมบัติ สาธารณะเป็นเจ้าของร่วมกัน รวมทั้งบริหารจัดการโดยสมาชิกภายใน ชุมชนทุกขั้นตอน มีการดำเนินงานโดยไม่แสวงหาผลประโยชน์และ กำไรในทางธุรกิจ ใช้ระบบอาสาสมัครจากบุคคลภายในชุมชน.....</p>					
<p>1.2) เพื่อเป็นสื่อสร้างสรรค์การเรียนรู้ในระบบประชาธิปไตยโดย ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการเข้ามาใช้ประโยชน์จากวิถุชุมชน ตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ตามมาตรา 40.....</p>					
<p>1.3) เป็นสื่อภาคประชาชน เพื่อเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะคิด แนวคิด อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและมุ่งสร้าง โอกาส แก่ผู้ด้อยโอกาสในชุมชน.....</p>					
<p>1.4) เป็นศูนย์ช่วยเหลือกันภัยประจำชุมชน และเป็นแหล่งช่วยกระจาย ข้อมูล ข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ของสมาชิกในชุมชนในด้านต่างๆ เช่นด้านสาธารณสุข อนามัย สาธารณูปโภค การพยากรณ์อากาศ การทำการเกษตร เป็นต้น.....</p>					
<p>1.5) ไม่มีการแบ่งเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม พร้อมทั้ง เพื่อส่งเสริม จรรยาบรรณ ความสำนึกรักชาติ เผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงานของชุมชน/ท้องถิ่นสู่คนรุ่น ใหม่.....</p>					

การศึกษาแนวโน้มของวิถุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ.2552-2561

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างด้านขวามือที่กำหนด

รายการ	แนวโน้มที่เป็นไปได้				
	5	4	3	2	1
1.6) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของวิถุชุมชน ควรได้มาจากเงินบริจาคของทางบ้าน ร้านค้าในชุมชน มูลนิธิ พร้อมทั้งจัดตั้งเป็นกองทุนสำหรับวิถุชุมชน เพื่อความยั่งยืนของวิถุชุมชน เงินสนับสนุนจากรัฐบาล ผ่านองค์กรบริหารส่วนตำบล องค์กรบริหารจังหวัดและเงินสนับสนุนจากองค์กรระหว่างประเทศ โดยการให้เปล่าไม่มีเงื่อนไข.....					
1.7) สถานที่ตั้งของวิถุชุมชนควรจัดตั้งในสถานที่เป็นส่วนกลางของชุมชนที่ทุกคนในชุมชนสามารถเข้าถึง ได้โดยง่ายและมีความสะดวกในการดำเนินงานได้ตลอดเวลา ควรจัดตั้งที่ศาลาประชาคมของชุมชน.....					
2) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน ต่อการดำเนินงานของวิถุชุมชน ควรมีส่วนร่วมดังนี้					
2.1) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและถอดถอนคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์.....					
2.2) มีสิทธิตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน.....					
2.4) สมาชิกในชุมชนทุกคนมีสิทธิลงสมัครเป็นคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน แต่ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์.....					
2.5) สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ร่วมผลิตรายการ ในรูปแบบอาสาสมัคร.....					

การศึกษาแนวโน้มของวิद्यุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ.2552-2561

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างด้านขวามือที่กำหนด

รายการ	แนวโน้มที่เป็นไปได้				
	5	4	3	2	1
2.6) สมาชิกในชุมชนทุกคนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นผู้ฟัง เป็นผู้ส่งสาร เป็นผู้ประเมินเนื้อหาและรายการของวิद्यุชุมชน.....					
2.7) สมาชิกในชุมชนทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน โดย 1 คนมี 1 คะแนนเสียงในการลงคะแนนเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชน.....					
2.8) สมาชิกที่ไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชน ไม่มีสิทธิเข้าชื่อถอดถอนคณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชน.....					
2.9) สมาชิกที่ไม่เข้าร่วมประชุมเกิน 5 ครั้งต่อปี ไม่มีสิทธิเข้าชื่อถอดถอนคณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชน.....					
2.10) ในการลงชื่อถอดถอนคณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชนควรเข้าชื่อกันเกินกึ่งหนึ่งของสมาชิกในชุมชนที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง.....					
2.11) ต้องมีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชนชุดใหม่ภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชนชุดเดิมถูกถอดถอน.....					
3) โครงสร้างการบริหารจัดการของวิद्यุชุมชน ควรมีลักษณะดังนี้ 3.1) การบริหารงานของคณะกรรมการวิद्यุชุมชนต้องมีความเป็นอิสระ ปราศจากการครอบงำกันเองภายในกลุ่มของคณะกรรมการบริหารวิद्यุชุมชน จากกลุ่มนักการเมืองทุกระดับ กลุ่มนักธุรกิจนายทุน โดยมีการตรวจสอบจากคณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน และสมาชิกในชุมชน.....					

การศึกษาแนวโน้มของวิถุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ.2552-2561

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างด้านขวามือที่กำหนด

รายการ	แนวโน้มที่เป็นไปได้				
	5	4	3	2	1
3.2) การบริหารจัดการวิถุชุมชนของคณะกรรมการวิถุชุมชนต้องไม่แสวงหาผลประโยชน์และกำไรในทางธุรกิจจากวิถุชุมชนทั้งทางตรงและทางอ้อม.....					
3.3) การบริหารจัดการวิถุชุมชนของคณะกรรมการวิถุชุมชนต้องมีการจัดทำบันทึกช่วยจำเพื่อความต่อเนื่อง กรณีที่มีการหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนของคณะกรรมการวิถุชุมชน เมื่อครบวาระการดำรงตำแหน่ง.....					
3.4) คณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน ควรมีวาระการดำรงตำแหน่งไม่เกิน 2 ปี.....					
3.5) คณะกรรมการบริหารวิถุชุมชนต้องจับฉลากออกกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชนทั้งหมด เมื่อครบวาระการดำรงตำแหน่งครึ่งหนึ่งของวาระการดำรงตำแหน่งและให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชนชุดใหม่เข้ามาทำงานภายใน 30 วันก่อนวันทำการจับฉลากออกของคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน.....					
3.6) คณะกรรมการบริหารวิถุชุมชนผู้หนึ่งผู้ใดสิ้นสุดการดำรงตำแหน่งด้วยเหตุ ลาออก เสียชีวิต ทูจริต ต้องให้มีการเลือกตั้งภายใน 30 วัน.....					
3.7) การกำหนดระยะเวลาการประชุมของคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน ควรมีวาระการประชุมอย่างน้อย 1 ครั้ง/เดือน (เช่น ทุกวันพุธ สดท้ายของสิ้นเดือน) เพื่อความสะดวกในการบริหารและจัดสรรเวลาของคณะกรรมการวิถุชุมชน.....					

การศึกษาแนวโน้มของวิถุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ.2552-2561

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างด้านขวามือที่กำหนด

รายการ	แนวโน้มที่เป็นไปได้				
	5	4	3	2	1
3.8) ในการลงคะแนนเสียงรับรองวาระการประชุมทุกครั้งของคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชนต้องมีคะแนนเกิน 3 ใน 4 เสียง ของคณะกรรมการที่เข้าร่วมการประชุมจึงถือว่าเป็นมติ					
3.9) ในการวาระการประชุมของคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชนต้องมีจำนวนเกินกึ่งหนึ่งจึงถือว่าครบองค์ประชุม.....					
3.10) คณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน ควรแต่งตั้ง หัวหน้าสถานี หัวหน้าฝ่ายรายการ เจ้าหน้าที่ธุรการ เจ้าหน้าที่เทคนิค ผู้ดำเนินรายการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จากตัวแทนทุกภาคส่วนในชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งอาสาสมัครจากชุมชน พร้อมทั้งเป็นที่ยอมรับจากสมาชิกในชุมชน.....					
3.11) คณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน ควรประกอบด้วยจำนวนไม่น้อยกว่า 7 - 9 คน.....					
3.12) คณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน ควรมาจากตัวแทนทุกภาคส่วนในชุมชน เช่นคณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน กลุ่มผู้ด้อยโอกาสและสมาชิกในชุมชน.....					
3.13) คณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน ควรจัดทำผังการบริหารงานให้สมาชิกในชุมชนได้รับทราบแนวทางการดำเนินงาน					

การศึกษาแนวโน้มของวิถุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ.2552-2561

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างด้านขวามือที่กำหนด

รายการ	แนวโน้มที่เป็นไปได้				
	5	4	3	2	1
3.14) หัวหน้าสถานี หัวหน้าฝ่ายรายการ เจ้าหน้าที่เทคนิค ผู้ดำเนินรายการ ควรมีการกำหนดระยะเวลาการประชุมปรึกษาหารือกัน สัปดาห์ละ 1 ครั้ง (ของทุกวันอังคารของสัปดาห์) เพื่อร่วมประเมินผลการดำเนินงานและรวบรวมข้อมูล สรุปผลการดำเนินงานเสนอต่อคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชนต่อไป.....					
3.15) คณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน ต้องแจ้งผลการดำเนินงาน พร้อมทั้งบัญชี รายรับ รายจ่าย ของวิถุชุมชนให้สมาชิกในชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน รับทราบผลการดำเนินการทุกๆ เดือน เพื่อให้สมาชิกในชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชน.....					
4) องค์ประกอบของคณะทำงานของวิถุชุมชน ควรประกอบด้วย					
4.1) ประธานและคณะกรรมการบริหารวิถุชุมชนที่มาจากการเลือกตั้ง.....					
4.2) หัวหน้าสถานีและเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง.....					
4.3) ร่วมกันวางกฎระเบียบการบริหารงานวิถุชุมชน					
4.4) การกำหนดกรอบการทำงานร่วมกัน.....					
4.5) กำหนดแนวทางการวางมาตรการความมั่นคงและความยั่งยืนของวิถุชุมชน.....					

การศึกษาแนวโน้มของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ.2552-2561

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างด้านขวามือที่กำหนด

รายการ	แนวโน้มที่เป็นไปได้				
	5	4	3	2	1
4.6) อาสาสมัครจากชุมชน โดยมีเสรีภาพในการทำงานภายใต้ นโยบายของคณะกรรมการวิทยุชุมชน.....					
5) เนื้อหาและรูปแบบการดำเนินรายการของวิทยุชุมชน ควรมีดังนี้					
5.1) ต้องไม่นำเสนอเนื้อหารายการที่มีเนื้อหาลบหลู่สถาบันต่างๆ ของสังคม.....					
5.2) ต้องมีเนื้อหาหลักที่เกี่ยวข้อง หรือใกล้ชิดกับคนในท้องถิ่น.....					
5.3) เนื้อหารายการควรส่งเสริมและแสดงออกถึงจุดมุ่งหมาย ของวิทยุชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชนและเนื้อหาของรายการต้องเป็น ประโยชน์ต่อคนในชุมชน สังคมอย่างแท้จริง.....					
5.4) ต้องมีการจัดสรรช่วงเวลาให้เหมาะกับเนื้อหาของรายการต้อง มีความหลากหลายเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง ทุกเพศ ทุกวัย ทุกกลุ่ม อาชีพในชุมชนนั้นๆ พร้อมทั้งเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น รักษา ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามแต่ละท้องถิ่นสู่คนรุ่นใหม่.....					
5.5) เนื้อหารายการต้องส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ความสามัคคี.....					
5.6) ภาษาที่นำเสนอเนื้อหารายการควรใช้ภาษาของแต่ละท้องถิ่นเพื่อ รักษาภาษาท้องถิ่นนั้นๆ และต้องใช้ภาษาให้ถูกต้อง ชัดเจน					
5.7) ควรนำเสนอเนื้อหารายการที่เป็นกลางและเป็นประโยชน์ต่อ ส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนเป็นหลัก.....					

การศึกษาแนวโน้มของวิทยุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ.2552-2561

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างด้านขวามือที่กำหนด

รายการ	แนวโน้มที่เป็นไปได้				
	5	4	3	2	1
5.8) ต้องไม่นำเสนอเนื้อหารายการที่ช่วยในทางเสื่อมเสีย ผิดศีลธรรม และจารีตประเพณีอันดีงามของสังคม หรือนำเสนอเนื้อหารายการที่ยุงให้เกิดความแตกแยก ทางความคิด เกือบชงกันในสังคม.....					
5.9) ต้องมีการฝึกอบรมผู้ดำเนินรายการตามหลักที่ถูกต้อง.....					
5.10) ต้องควบคุมดูแลรับผิดชอบรายการที่ออกอากาศให้ถูกต้อง ตามกฎหมายและข้อกำหนดต่างๆ ที่เกี่ยวกับการให้บริการทางการ กระจายเสียง.....					
5.11) รายการที่ออกอากาศทุกรายการต้องบันทึกเทปไว้เป็น หลักฐานและเก็บไว้อย่างน้อย 30 วัน.....					
5.12) ควรมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร เนื้อหารายการที่เป็น ประโยชน์ซึ่งกันและกันระหว่างชุมชนเพื่อเป็นการเรียนรู้ถึงวิถีชีวิตใน ชุมชนต่างๆ ในท้องถิ่น.....					
5.13) ต้องไม่เชื่อมโยง (Link) รายการจากสถานีอื่น มาออกอากาศ เช่น รายการเพลง ยกเว้น รายการข่าวจาก สวท.....					
5.14) วิทยุชุมชนควรจัดทำประวัติ พร้อมรูปถ่าย ที่อยู่ในปัจจุบัน เพื่อง่ายต่อการตรวจสอบ ในกรณีที่มีการหมิ่น ให้ร้ายผู้อื่น ให้เกิด ความเสียหาย โดยผู้บริหารวิทยุชุมชนต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการ กระทำของผู้จัดรายการ.....					

การศึกษาแนวโน้มของวิद्यุชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ.2552-2561

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างด้านขวามือที่กำหนด

รายการ	แนวโน้มที่เป็นไปได้				
	5	4	3	2	1
6) จรรยาบรรณของผู้จัดรายการวิद्यุชุมชน ควรมีคุณสมบัติดังนี้					
6.1) ต้องมีความเลื่อมใสการปกครองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข.....					
6.2) เสนอข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไป ตรงมา ไม่บิดเบือน แต่งเติม ต้องแยกข้อเท็จจริงออกจากความเห็นส่วนตัว.....					
6.3) ต้องส่งเสริมความเข้มแข็ง ความรัก ความเข้าใจ รวมทั้งความ สามัคคีภายในชุมชนของตนเองและชุมชนอื่นๆ ไม่ก่อให้เกิดการ ทำลายวิถีชีวิต วัฒนธรรมอันดีงานของชุมชน.....					
6.4) ไม่พูดต่อเสียด ใช้คำหยาบ ดูถูก ดูหมิ่น เหยียดหยาม ลบหลู่ ซึ่งทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย.....					
6.5) ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่รับสินบนและของรางวัล หรือ อามิสสินจ้าง จากบุคคลหนึ่งบุคคลใด.....					
6.6) ไม่นำเสนอข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับสินค้า หรือบริการต่างๆ ที่ มุ่งหวังผลประโยชน์และกำไรในทางธุรกิจ ยกเว้นการประชาสัมพันธ์ ผลิตภัณฑ์ กลุ่มสินค้าของชุมชน เพื่อเป็นการส่งเสริมการประกอบ อาชีพของสมาชิกในชุมชนเท่านั้น.....					

การศึกษาแนวโน้มของวิฤตชุมชนในอุดมคติในทศวรรษหน้า ช่วงปี พ.ศ.2552-2561

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างด้านขวามือที่กำหนด

รายการ	แนวโน้มที่เป็นไปได้				
	5	4	3	2	1
<p>7) ปัญหาด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิฤตชุมชนเกิดมาจากสาเหตุใดบ้าง</p> <p>7.1) ในช่วงเวลาที่ผ่านมานี้ไม่สามารถจัดตั้งองค์กรอิสระตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการวิฤตกระจายเสียงและวิฤตโทรทัศน์ (กสช.) ได้.....</p>					
<p>7.2) ในปัจจุบันการดำเนินการจัดตั้งองค์กรอิสระตามบทบัญญัติมาตรา 47 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการวิฤตกระจายเสียง วิฤตโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้.....</p>					
<p>7.3) การจัดตั้งคณะกรรมการวิฤตกระจายเสียงและวิฤตโทรทัศน์ที่ทำหน้าที่ชั่วคราวในการกำกับดูแลกิจการวิฤตกระจายเสียงและวิฤตโทรทัศน์ ตาม พ.ร.บ.ประกอบภารกิจวิฤตกระจายเสียงและวิฤตโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 ยังไม่สามารถดำเนินงานได้เต็มที่ เพราะอยู่ในช่วงเริ่มต้นในการเก็บรวบรวมข้อมูลของวิฤตชุมชน เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานวิฤตชุมชนต่อไป.....</p>					

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย คณาจารย์ที่ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการส่วน ผู้อำนวยการศูนย์ตรวจสอบการใช้ความถี่วิทยุ หัวหน้าสถานีตรวจสอบการใช้ความถี่วิทยุ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และผู้ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท หรือมีประสบการณ์ทำงานอย่างน้อย 10 ปีขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น 17 ท่าน โดยมีรายชื่อและตำแหน่งดังต่อไปนี้

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	รศ.ดร.อุษา บิ๊กกินส์	ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
2	ดร.ฐิตินัน บุญภาพ	หัวหน้าภาควิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
3	ผศ.สุทิน โรจน์ประเสริฐ	หัวหน้าแผนกภาควิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
4	ผศ.ปาจรีย์ อ่อนสอาด	อาจารย์ประจำภาควิชาวารสารศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
5	นายบุญโชติ รุ่งโชติ	ผู้อำนวยการสำนักกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคม
6	นายรามศ พิทยาภินันท์	ผู้อำนวยการส่วนกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคม
7	นายชูศักดิ์ เสรีรัฐ	ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการใช้ความถี่วิทยุ
8	นายวรพงษ์ ชูดิวัฒน์	ผู้อำนวยการส่วนวางแผนติดตามประเมินผล สำนักตรวจสอบการใช้ความถี่วิทยุ
9	นายชูวิทย์ วิริยะวีรวรรณ	ผู้อำนวยการศูนย์ตรวจสอบการใช้ความถี่วิทยุ เขต 1 (นนทบุรี)
10	นายสมคิด กมลภากรณ์	รักษาการผู้อำนวยการศูนย์ตรวจสอบการใช้ความถี่วิทยุ เขต 2 (อุบลราชธานี)
11	นายสมศักดิ์ เรียงศรีชัย	ผู้อำนวยการศูนย์ตรวจสอบการใช้ความถี่วิทยุ เขต 3 (ลำปาง)

(ต่อ)

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
12	นายอดิเรก วีระกิจ	ผู้อำนวยการศูนย์ตรวจสอบการใช้ความถี่วิทยุ เขต 4 (สงขลา)
13	นายสมบัติ เกิดไพบูลย์	หัวหน้าสถานีตรวจสอบการใช้ความถี่วิทยุจันทบุรี
14	นายฉลาด อาสายุทธ์	หัวหน้าสถานีตรวจสอบการใช้ความถี่วิทยุอุดรธานี
15	นายกฤตธิ์พัฒน์ กลขุนทด	หัวหน้าสถานีตรวจสอบการใช้ความถี่วิทยุพิษณุโลก
16	นายเจษฎา สุขนิยม	หัวหน้าสถานีตรวจสอบการใช้ความถี่วิทยุชุมพร
17	นายเรสรณ์ ภาชนะพรรณ	หัวหน้าสถานีตรวจสอบการใช้ความถี่วิทยุเชียงใหม่

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล
ประวัติการศึกษา

นายทรงศักดิ์ กิตติวรารพล
ปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์
สาขาวิศวกรรมไฟฟ้ากำลัง
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

พนักงานปฏิบัติการระดับกลาง
สำนักงานงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
ทุนรัฐวิสาหกิจ/เอกชน ประจำปีการศึกษา 2549
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ทุนการศึกษา

